

ДЕКОНС-ЕМА | Друштво за Еколошки Консалтинг

ИЗВЕШТАЈ ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

ЗА

**ДЕТАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА УЗ 10 И
11, ДЕЛ ОД УБ 10.4 И 11.1 - ОПФАТ 2 (ИЗМЕНА
И ДОПОЛНУВАЊЕ), ОПШТИНА ОХРИД
ПЛАНСКИ ПЕРИОД (2019 – 2024)**

ДЕКОНС-ЕМА | Друштво за Еколошки Консалтинг

ул. Стефан Јакимов Дедов 4/1-10, 1000 Скопје
Тел/фах 02 3246 402,
e-mail: office@ema.com.mk

План: Детален Урбанистички План за УЗ 10 И 11, дел од УБ 10.4 и 11.1
- опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански
период (2019 - 2024)

Надлежен орган за донесување на Планот: Општина Охрид

Документ: Извештај за Стратегиска оцена на животната средина за
Детален Урбанистички План за УЗ 10 И 11, дел од УБ 10.4 и 11.1
- опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански
период (2019 - 2024)

Клиент: /

Број на договор: /

Статус: Нацрт верзија

Подготвено од:

- Менка Спировска, дипл. биолог, овластен експерт за СОЖС;
- Ана Стојановска, дипл. еколог, положен стручен испит за стекнување на професионално значење за СОЖС;
- Трајче Митев, дипл. професор по биологија, овластен експерт за СОЖС;
- Јулијана Никова, дипл. технолог, овластен експерт за СОЖС;

Потписник на Извештајот за СОЖС: Менка Спировска

„ДЕКОНС-ЕМА“ ДООЕЛ Скопје
Управител
Менка Спировска

Датум: Јануари 2021

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

ПОТВРДА

за положен стручен испит за стекнување на статус експерт за
стратегиска оцена на животната средина

СПИРОВСКА АРИТОН МЕНКА

дипломиран биолог од Скопје, родена на 28.12.1951 година, во Скопје, Република Македонија, на ден 04.06.2009 година, го положи **стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина**, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање, и се стекна со **статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина** и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина, со тоа се стекнува со право да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава врз основа на член 68 од Законот за животната средина ("Службен весник на Република Македонија" број 53/05, 81/05, 24/07 и 159/08).

Министерство за животна средина
и просторно планирање

Министер,
Др. Неџати Јакупи

Број 07-2037/35
29.07.2009, година

Комисија за полагање на стручен испит за
стратегиска оцена на животната средина

Претседател,
М-р Јадранка Иванова

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

ПОТВРДА

за положен стручен испит за стекнување на статус експерт за
стратегиска оцена на животната средина

НИКОВА Љубомир ЈУЛИЈАНА

дипломиран инженер технолог од Скопје, родена на 27.11.1971 година во Кочани, Република Македонија, на ден 28.03.2013 година го положи **стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина**, пред Комисијата за полагање на стручен испит за стратегиска оцена на животна средина, при Министерството за животна средина и просторно планирање, и се стекна со **статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина** и ги исполнува условите утврдени во член 68 од Законот за животна средина, со тоа се стекнува со право да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Оваа потврда се издава врз основа на член 68 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10; 124/10; 51/2011 и 123/12) и е со важност од пет години, почнувајќи од денот на издавањето на истата. За продолжување на потврдата за дополнителни пет години, треба да се поднесе барање за продолжување на потврдата до Министерството за животна средина и просторно планирање.

Министерство за животна средина
и просторно планирање

Министер,
Abdilaqim Ademi

Комисија за полагање на стручен испит за
стратегиска оцена на животната средина

Претседател,
Драган Ѓорѓев

Број 07-16551/32
20.03.2013, година

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-770/1
Датум: 02.02.2019 година

У В Е Р Е Н И Е

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Митев Митко Трајче роден на 23.02.1983 година во Скопје, дипломирал на ден 12.03.2009 на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Природно-математички факултет, го положи стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина на ден 31.01.2017 година и се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина и ги исполнува условите утврдени во член 85 став 2 од Законот за животна средина, а со тоа се стекнува со право да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

М.П

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 07-1655/ 22
20.05 2013, година

П О Т В Р Д А

за положен стручен испит за стекнување на
професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина

ДЕСПОТОВСКА Зоран АНА, дипломиран еколог од Скопје, родена на 01.12.1987 година во Скопје, Република Македонија, на ден 28.03.2013 година го положи стручниот испит за стекнување на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина, и се стекна со статус на професионално знаење за стратегиска оцена на животната средина.

Именуваната, може да се стекне со право да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија по исполнувањето на условите утврдени во член 68 став 2 од Законот за животна средина (“Службен весник на Република Македонија” број 53/05; 81/05; 24/07; 159/08; 83/09; 48/10 и 124/10).

Оваа потврда се издава врз основа на член 19 став (3) од Правилникот за составот на комисијата и начинот на нејзината работа, програмата и начинот на полагање на стручен испит, висината на надоместокот за полагање на стручен испит и надоместокот за воспоставување и одржување на листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина и начинот на стекнување и губење на статус на експерти за стратегиска оцена на животната средина, како и начинот и постапката за вклучување и исклучување од листата на експерти („Службен весник на Република Македонија“ бр. 129/2007)

Потврдата е со важност од пет години, почнувајќи од денот на издавањето на истата. За продолжување на потврдата за дополнителни пет години, именуваната треба да поднесе барање за продолжување на потврдата до Министерството за животна средина и просторно планирање.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер,
Abdilaqim Ademi

Комисија за полагање на стручен испит за
стратегиска оцена на животната средина

Претседател,
Драган Ѓорѓев

ЦЕНТРАЛЕН РЕГИСТАР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Трговски регистар и регистар на други правни лица

www.crm.com.mk

Број: 0809-50/150120180052744

Датум и време: 19.9.2018 г. 10:58:23

ПОТВРДА
за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6247717
Назив:	Друштво за еколошки консалтинг ДЕКОНС-ЕМА ДООЕЛ увоз-извоз Скопје
Седиште:	МИТРОПОЛИТ ТЕОДОСИ ГОЛОГАНОВ бр.44-1/4 СКОПЈЕ - ЦЕНТАР, ЦЕНТАР

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	Нема

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Изготвил:

Овластено лице:

СОДРЖИНА

1	ВОВЕД	12
2	ВОВЕД ВО СТРАТЕГИСКАТА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	12
2.1	ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИСКАТА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	12
2.2	ПРАВНА РАМКА СО КОЈА СЕ РЕГУЛИРА ПОСТАПКАТА ЗА СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	14
2.3	ИНТЕГРИРАЊЕ НА ПОСТАПКИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА НА СОЖС И ДУП.....	15
2.4	МЕТОДОЛОГИЈА ЗА СОЖС.....	16
2.4.1	Постапка за СОЖС.....	16
2.4.2	Определување на потребата и обемот на СОЖС и учество на јавноста.....	18
2.4.2.1	Учество на јавноста.....	18
2.4.3	Клучни елементи/информации во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина.....	19
2.5	СПРОВЕДЕНИ СОЖС АКТИВНОСТИ.....	20
3	КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА, ГЛАВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ВРСКАТА СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ/ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ	20
3.1	КРАТОК ПРЕГЛЕД И СОДРЖИНА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	20
3.1.1	Опис на постојна состојба.....	23
3.1.2	Инвентаризација на просторот.....	26
3.1.3	Планирана состојба.....	31
3.2	ПРЕДМЕТ И ГЛАВНИ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ.....	41
3.3	КОРЕЛАЦИЈА НА ЦЕЛИТЕ НА ПЛАНОТ СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ/ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ И ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	42
4	РЕЛЕВАНТНИ АСПЕКТИ НА МОМЕНТАЛНАТА СОСТОЈБА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	60
4.1	ГЕОГРАФСКА ПОЛОЖБА И ДЕМОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	60
4.2	ЗДРАВЈЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО.....	62
4.3	КЛИМАТСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	62
4.3.1	Квалитет на воздухот.....	64
4.4	КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ.....	65
4.5	БУЧАВА.....	65
4.6	ХИДРОГРАФСКИ КАРАКТЕРИСТИКИ.....	66
4.7	ПОЧВА.....	69
4.7.1	Геолошки карактеристики.....	69
4.7.2	Сеизмолошки карактеристики.....	70
4.7.3	Користење на земјиштето и економски развој.....	71
4.8	БИОЛОШКА РАЗНОВИДНОСТ.....	73
4.9	ПРЕДЕЛ.....	74
4.10	КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО.....	76
4.11	МАТЕРИЈАЛНИ ДОБРА.....	79
4.11.1	Сообраќајна поврзаност.....	79
4.11.2	Хидротехничка инфраструктура.....	81
4.11.3	Снабдување со електрична енергија и телекомуникација.....	84

4.11.4	Управување со отпад.....	84
5	КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПОДРАЧЈАТА КОИ БИ БИЛЕ ЗНАЧАЈНО ЗАСЕГНАТИ И СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНОТ	88
6	ОБЛАСТИ КОИ СЕ ОД ПОСЕБНО ЗНАЧЕЊЕ ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, ОД АСПЕКТ НА ЗАШТИТА НА ДИВИТЕ ПТИЦИ И ХАБИТАТИТЕ	92
7	ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ОДРЕДЕНИ НА НАЦИОНАЛНО ИЛИ МЕЃУНАРОДНО НИВО.....	102
7.1	Цели на СТРАТЕГИСКАТА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА.....	105
8	ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ	110
8.1	Можни влијанија од имплементација на Планот и мерки за намалување на влијанијата 111	
9	АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ	120
10	ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ ВРЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНОТ ОД АСПЕКТ НА ЖИВОТНА СРЕДИНА.....	122
11	ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ	129
12	НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ.....	130
12.1	Вовед.....	130
12.2	Вовед во СТРАТЕГИСКАТА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА (СОЖС).....	130
12.3	РЕЗИМЕ/КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА, ГЛАВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ВРСКАТА СО ДРУГИТЕ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ/ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ.....	133
12.3.1	Краток преглед на содржината на Планот	133
12.3.2	Предмет и главни цели на Планот	135
12.3.3	Корелација на целите на планскиот документ со други релевантни планови, програми/плански документи.....	135
12.4	РЕЛЕВАНТНИ АСПЕКТИ ЗА МОМЕНТАЛНАТА СОСТОЈБА ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА	136
12.5	КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПОДРАЧЈАТА КОИ БИ БИЛЕ ЗНАЧИТЕЛНО ЗАСЕГНАТИ И СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНОТ	136
12.6	ОБЛАСТИ КОИ СЕ ОД ОСОБЕНО ЗНАЧЕЊЕ ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ОД АСПЕКТ НА ЗАШТИТА НА ДИВИТЕ ПТИЦИ И ХАБИТАТИТЕ.....	137
12.7	ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА УТВРДЕНИ НА НАЦИОНАЛНО И МЕЃУНАРОДНО НИВО 138	
12.8	АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ	138
12.9	ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ	139
12.10	План за мониторинг врз имплементацијата на Планот од аспект на животна средина 140	
12.11	Заклучоци и препораки	140
13	КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА.....	158

Листа на слики

Слика 1 Интегрирање на постапката за СОЖС и подготовката на ДУП	16
Слика 2 Чекори/фази на СОЖС	17
Слика 3 Извод од ГУП на град Охрид	22
Слика 4 Извод од ДУП урбани заедници 10 и 11, УБ 10.4 и 11.1	23
Слика 5 Приказ на планскиот опфат на сателитска снимка	25
Слика 6 Постојна состојба во планскиот опфат	31
Слика 7 Синтезен план	40
Слика 8 Местоположба на Општина Охрид во Р. Северна Македонија	60
Слика 9 Географска карта на сливно подрачје на Охридско езеро	68
Слика 10 Сеизмолошка карта	71
Слика 11 Заштитни зони во границите на природното наследство на Охридското Езеро	73
Слика 12 Пределски типови на опкружувањето на планскиот опфат	74
Слика 13 Локалитети со културни вредности во Охридскиот регион	77
Слика 14 Категоризација на заштитеното јадро и поединечни објекти, според загрозеност	78
Слика 15 Заштитни зони во граници на ГУП на Охрид (културно наследство)	79
Слика 16 Постоечки државни и регионални патишта во Општина Охрид	80
Слика 17 Шема на канализациска мрежа за комунални отпадни води (Извор: ЈП „Нискоградба“)	83
Слика 18 Количина на собран комунален отпад во Општина Охрид во однос на вкупната количина собран комунален отпад во Југозападен регион	85
Слика 19 Емералд подрачја во Република Македонија	93
Слика 20 МАК-НЕН мрежа	94
Слика 21 Значајно растително подрачје Охридско Езеро	95
Слика 22 Мапа на Значајно подрачје за птици Охридско Езеро	96
Слика 23 Прекуграничен Биосферен резерват Охрид – Преспа	97
Слика 24 Граници на заштитена зона под УНЕСКО	102

Листа на табели

Табела 1 Клучни учесници за спроведување на постапките за подготовка на ДУП и СОЖС	15
Табела 2 Координати на плански опфат за Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024)	24
Табела 3 Нумерички показатели на документациона основа УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 опфат 2 - КО Охрид	26
Табела 4 Билансни показатели за планирана состојба	34
Табела 5 Нумерички показатели	35
Табела 6 Корелација на целите на Планот со целите на релевантните национални, регионални и локални плански и стратешки документи	44
Табела 7 Поделба на населението, според национална припадност (Извор: ДЗС)	61
Табела 8 Поделбата на населението, според петгодишни групи на старосна возраст (Извор: ДЗС)	61
Табела 9 Здравствени установи и број на здравствени работници во О. Охрид	62
Табела 10 Измерени концентрации на аероседимент 2016 - 2018 година	64
Табела 11 Слив на Охридско езеро	67
Табела 12 Вкупно расположливо земјиште и површини за Земјоделство	71
Табела 13 Активни деловни субјекти по сектори на дејности во 2018 година во Општина Охрид	72
Табела 14 Културни добра во Општина Охрид кои се под заштита (Извор: НУ „Завод и Музеи“ Охрид)	77
Табела 15 Електроенергетска инфраструктура на Општина Охрид	84
Табела 16 Просторниот план на РМ: преглед на заштитени подрачја и предложени за заштита во Општина Охрид	92
Табела 17 План за мониторинг	124

ЛИСТА НА АКРОНИМИ

НЕАП - Национален Еколошки Акционен План

ОВЖС - Оцена на влијанијата врз животната средина

СОЖС - Стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина

МЖСПП - Министерство за животна средина и просторно планирање

ДУП – Детален Урбанистички План

ЈКП - Јавно Комунално Претпријатие

КО - Катастарска општина

1 **ВОВЕД**

Изработка на Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид, плански период (2019 – 2024) се изработува врз основа на Одлука (бр. 08-18172/5 од 28.12.2018 год.), донесена од Советот на Општина Охрид. Иницијативата за изработка на ДУП за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 е поднесена од страна на физичко лице и истата е предвидена во Програмата за изработка на урбанистички планови на територијата на Општина Охрид за 2019-2021 год.

Во согласност со Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ“ бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18), Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на ГУП, ДУП, УПС, УПВНМ и Регулациски план на ГУП, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко плански документации и АУП и содржина, форма и начинот на обработка на проектот за инфраструктура („Сл. Весник на РМ“ бр. 142/15), како и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. весник на Р. Македонија“ број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18), било пристапено кон изработка на Детален урбанистички план за УЗ 10 И 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024).

Директивата за стратегиска оцена на животната средина (2001/42/ЕС) и Законот за животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 88/19), бараат одредени планови, програми и стратегии, за кои постои веројатност дека би можеле да имаат значително влијание врз животната средина, да бидат предмет на Стратегиска оцена на животната средина (СОЖС).

Врз основа на горенаведеното, како и врз основа на прифатена понуда, Друштвото за Еколошки Консалтинг „ДЕКОНС-ЕМА“ ДООЕЛ Скопје го подготви Извештајот за стратегиска оцена на животната средина за Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024).

2 **ВОВЕД ВО СТРАТЕГИСКАТА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА**

Стратегиската оцена на животната средина е систематски процес во кој се земаат предвид одредени превентивни мерки, кои овозможуваат заштита на животната средина од сите можни аспекти, во процесот на планирање или донесување на одлуки на ниво на „стратегиски акции“ или политики, планови и програми. Тоа е алатка, која ќе го подобри севкупниот квалитет на планирањето и програмирањето на идните активности, овозможувајќи подобро разбирање на планирањето и подобри перспективи за одржливиот развој. Компонентите на СОЖС, односно нејзините цели се различни, но во оваа декада се препорачува и очекува дека климатските промени и биолошката разновидност се две силни компоненти кои треба да имаат предност при просторното планирање во Република Македонија.

2.1 **Цели на Стратегиската оцена на животната средина**

Целта на СОЖС е да се осигури дека информациите за значајните влијанија врз животната средина од планскиот документ се собрани и се достапни до донесувачите на одлуките, во текот

на подготовката на планскиот документ и пред неговото донесување. Заради тоа, СОЖС е клучна компонента во одржливиот развој, фокусирана на заштитата на животната средина. СОЖС овозможува и учество на јавноста во донесувањето на одлуки и ја подобрува транспарентноста на тој процес, што се постигнува преку:

- Систематска оцена, намалување и мониторинг на значајните влијанија врз животната средина;
- Обезбедување дека експертизата и размислувањата на надлежните органи за животна средина, здруженијата на граѓани и јавноста се земени предвид во текот на процесот и во кој степен резултатите од оцената на животната средина и коментарите од консултациите се земени предвид во Планот.

- Да обезбеди механизам за идентификација, опис, оценување и известување за влијанијата/ефектите на планскиот документ врз животната средина;
- Одговорните органи (донесувачите на планскиот документ) да подготват извештај за можните значајни влијанија на планскиот документ врз животната средина и анализа на реални алтернативи;
- Да се спречат, намалат и неутрализираат негативните влијанија врз животната средина. Зголемувањето на позитивните влијанија може, исто така, да биде придобивка од СОЖС процесот;
- Да се обезбедат пообемни консултации и ангажирање на заинтересираните страни, други одговорни тела, органи на власта и јавноста уште во раната и ефективна фаза на подготовка на планскиот документ;
- Да се обезбеди мислење од јавноста (извештаи од консултации со јавноста) со која ќе се прикаже како резултатите од оцената на животната средина и мислењата, презентирани за време на постапката за СОЖС, се земени предвид во конечната верзија на планскиот документ;
- Да обезбеди следење на значајните влијанија врз животната средина од имплементацијата на планскиот документ од страна на надлежните органи, обезбедувајќи на тој начин идентификација на непредвидените негативни влијанија во рана фаза на имплементација на планскиот документ и преземање мерки за подобрување на состојбата, кога тоа е потребно.

Придобивките од спроведување на стратегиската оцена на животната средина се:

- Информираност, флексибилност и консензус во процесот на планирање;
- Интегрирање на социјалните, економските и аспектите на животната средина;
- Секторска соработка;
- Земање предвид на националните, регионалните и локалните потреби и цели за иден развој;

- Земање предвид на целите за заштита на животната средина, во однос на планираните развојни цели;
- Обезбедување конзистентност со стратешките определби за одржлив развој;
- Добивање вистинити и реални информации, кои ќе помогнат во процесот на донесување одлуки.

2.2 Правна рамка со која се регулира постапката за Стратегиска оцена на животната средина

Постапката за спроведување стратегиска оцена на животната средина е дефинирана во поглавје Х од Законот за животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 88/19), при што стратегиска оцена се спроведува на плански документи кои се подготвуваат во областа на земјоделството, шумарството, рибарството, енергетиката, индустријата, рударството, транспортот, регионалниот развој, телекомуникациите, управувањето со отпадот, управувањето со водите, туризмот, *просторното и урбанистичкото планирање и користење на земјиштето*, на Националниот акционен план за животната средина и на локалните акциони планови за животната средина, како и врз сите стратегиски, плански и програмски документи со кои се планира изведување на проекти за кои се врши оцена на влијанието од проектот врз животната средина.

Подзаконски акти кои ја регулираат постапката за СОЖС се:

- Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Службен весник на Република Македонија“ бр. 153/07 и 45/11);
- Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Службен весник на Република Македонија“ бр. 144/07);
- Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 153/07);
- Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 147/08 и 45/11);
- Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена („Службен весник на Република Македонија“ бр.122/11).

При подготовка на Извештајот за стратегиска оцена на животната средина, земена е предвид и Директивата 2001/42/ЕС на Европскиот Парламент и Советот од 27 јуни, 2001 година за оцена на влијанијата на одредени планови и програми врз животната средина (во понатамошниот

текст: Директива за СОЖС), која е транспонирана во македонското законодавство, како и искуствата на некои од земјите членки на ЕУ.

2.3 Интегрирање на постапките за подготовка на СОЖС и ДУП

СОЖС постапката се спроведува паралелно со постапката за подготовка на Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024). Интегрирањето на двете постапки се постигна преку блиска соработка на проектните тимови (СОЖС и ДУП) и клучните учесници, преку разгледување на документационата основа, плански документи од повисок ранг, добиени мислења од заинтересирани страни (органи на управа и други релевантни институции) и друга литература, како и одржување на состаноци¹ и сл.

Во табелата подолу се идентификувани клучните учесници во постапката за подготовка на ДУП и спроведувањето на СОЖС.

Табела 1 Клучни учесници за спроведување на постапките за подготовка на ДУП и СОЖС

Целни групи	Општина Охрид Министерство за животна средина и просторно планирање; Министерство за култура - Управа за заштита на културното наследство; Министерство за здравство; Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство; Министерство за труд и социјална политика; Министерство за локална самоуправа; Министерство за внатрешни работи; Дирекција за заштита и спасување; Центар за управување со кризи; АД ЕВН; АД МЕПСО; АЕК; Македонски телекомуникации; Оператори во мобилна телефонија; Јавното Претпријатие „Охридски Комуналец“; Комунални претпријатија; Јавни претпријатија; Здруженија на граѓани правни и физички лица и др.
--------------------	--

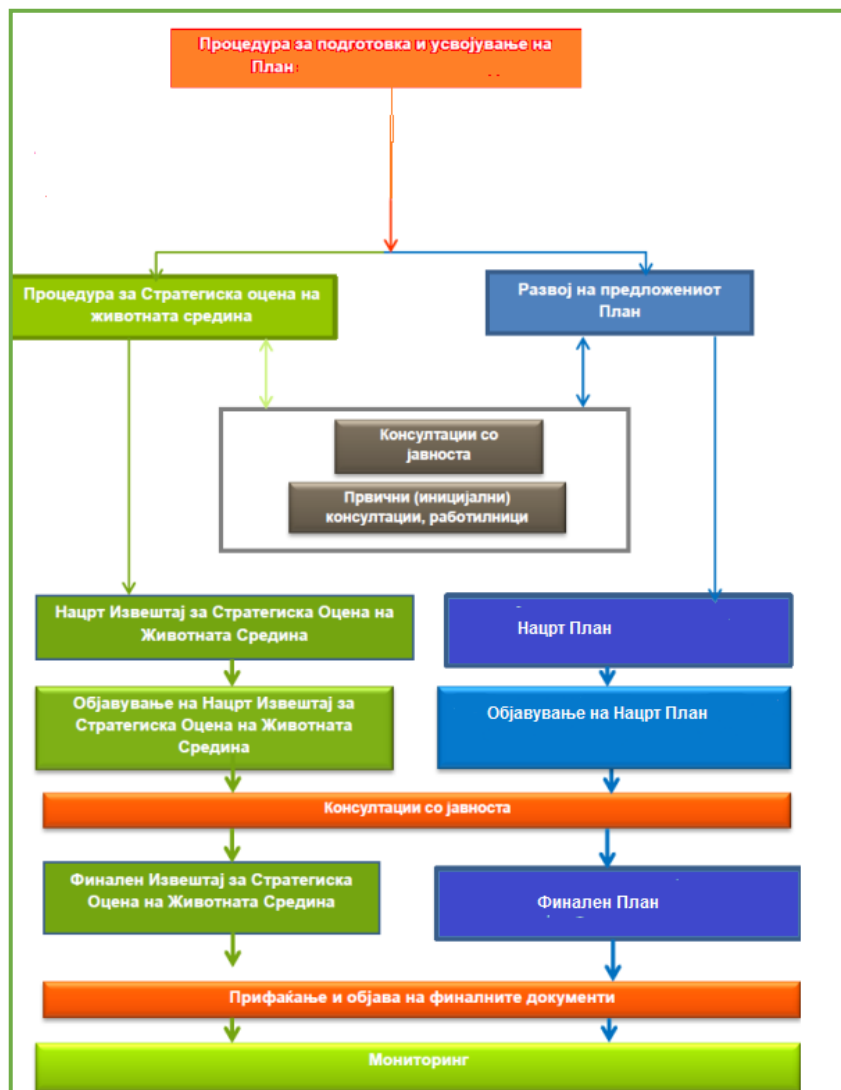

Интегрирањето на постапката за СОЖС и подготовката на ДУП за измени и дополнувања е дадена во следниот дијаграм:

---

¹ Во услови на Covid 19 пандемија, состаноците и комуникацијата помеѓу планерите, изготвачите на СОЖС Извештајот и заинтересираните страни, беа реализирани преку расположивите интернет платформи.

Слика 1 Интегрирање на постапката за СОЖС и подготовката на ДУП

2.4 Методологија за СОЖС

2.4.1 Постапка за СОЖС

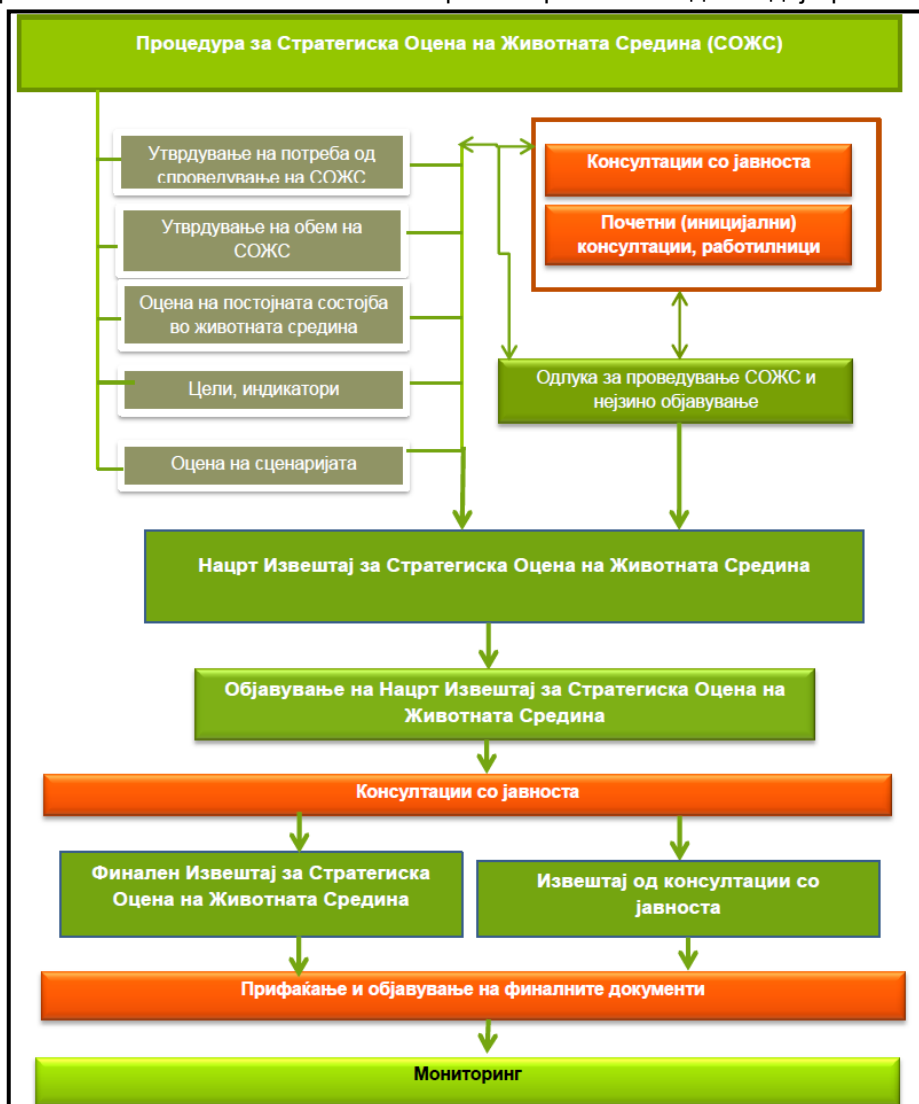
Постапката за СОЖС се спроведува во неколку фази/чекори:

Фази на СОЖС	Опис	Консултации	
		Засегнати органи	Јавност
Проверка	Се утврдува дали Планот ќе има значителни влијанија врз животната средина и дали е потребно спроведување на СОЖС	√	
Определување на обемот	Се определува обемот на информации и нивото на детали кои ќе бидат содржани во Извештајот за СОЖС	√	√
Извештај за СОЖС	Се обезбедуваат детални информации за резултатите од СОЖС, вклучувајќи информации за аспектите кои биле предмет на оцена, како и очекуваните влијанија (позитивни и негативни) врз животната средина и социјалните аспекти од имплементација на планскиот документ. Извештајот идентификува и активности за	√	

	спречување, намалување и колку што е можно повеќе, неутрализирање на значителните негативни влијанија.		
Консултации со јавноста	Консултација со засегнатите страни и засегнатата јавност во текот на определувањето на обемот на СОЖС, Извештајот за СОЖС и обезбедување јавен увид (објавување) во истите.	√	√
Прифаќање	Се обезбедуваат информации за одобрените плански документи, односно колку од коментарите добиени во текот на консултациите биле земени предвид и методите за мониторинг на значителните влијанија од имплементацијата на планскиот документ.	√	
Мониторинг	Се овозможува следење на имплементацијата на активностите, можните влијанија врз животната средина и социјалните аспекти, со цел одговорните власти да преземат мерки за намалување на негативните влијанија и подобрување во текот на имплементацијата на планските документи.	√	

Чекорите/фазите на постапката за СОЖС се презентирани во следниот дијаграм.

Слика 2 Чекори/фази на СОЖС

2.4.2 Определување на потребата и обемот на СОЖС и учество на јавноста

Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024) се изработува во согласност со Законот за просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на Република Македонија“ бр. 199/14, 44/15, 193/15 и 31/16) и подзаконските акти што се во корелација со планирањето.

Целта на изработката на Планот е да се обезбеди ефикасна реализација на Генералниот урбанистички план на град Охрид и уредување на земјиштето по парцели.

Имајќи ја предвид основата за донесување на Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024), се пристапи кон утврдување на потребата за спроведување на СОЖС, како и утврдување на обемот на Извештајот, изразени преку подготовка на Формулари, Одлука за спроведување на постапката за СОЖС, како и друга пропратна документација.

Целта на фазата за определување на обемот е идентификација на клучните прашања за животната средина, кои треба да бидат опфатени со оцена на влијанијата на планскиот документ врз животната средина. Оваа фаза од постапката за СОЖС вклучува преглед на други релевантни планови, програми и цели на животната средина, основни информации за животната средина и предложени активности и политики разработени во планскиот документ. Сите споменати информации овозможуваат утврдување на обемот на СОЖС и идентификување на прашања од областа на животната средина кои треба да бидат опфатени со планскиот документ.

Нивото на детали содржано во СОЖС е определено од:

- Местото на планскиот документ во хиерархијата на планирање и донесување одлуки, како и нивото на детали на политиките утврдени со истата;
- Степенот на влијание на планскиот документ врз животната средина;
- Достапноста на постоечки информации при подготовката на СОЖС.

Обемот на Извештајот за СОЖС ги опфаќа сите теми на животната средина, дефинирани со Директивата за СОЖС, односно население и човечко здравје, биолошка разновидност, предел, воздух и климатски промени, води, почви, културно и природно наследство и материјални добра.

Подготвените документи и донесената Одлука за спроведување на стратегиска оцена на животната средина, со пропратната документација беа доставени до надлежниот орган - МЖСПП.

Врз основа на поднесената документација, МЖСПП издаде Мислење (арх. бр. УП1-15-935/2020 од 10.07.2020, приложено во Додаток 1 на овој документ), со кое ја потврдува потребата за спроведување СОЖС, а исто така го потврди и обемот на СОЖС.

2.4.2.1 Учество на јавноста

Во согласност со барањата, дефинирани со Законот за животната средина и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми кои се

однесуваат на животната средина, постапката за СОЖС започнува со подготовка на Формулари и Одлука за спроведување на СОЖС, постапка во која се вклучуваат засегнатите органи.

Во фазата на определување на потребата за спроведување СОЖС, Општина Охрид ги идентификуваше органите засегнати од имплементација на Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024).

Подготвената Одлука за спроведување на постапката за СОЖС, Формуларот и Документот за главните цели на урбанистичкиот план со целите на релевантни национални плански документи беа објавени на веб страната на општина Охрид и беа јавно достапни за увид во период од 15 дена. Во овој период, не беа поднесени коментари, предлози, ниту жалби на објавената одлука и придружните документи.

Нацрт Извештајот за СОЖС ќе биде достапен за увид на јавноста на веб страната на Општина Охрид, во период од 30 календарски дена.

Во согласност со законските барања, а со цел да се постигне поголема транспарентност и вклученост на јавноста во процесот на донесување на одлуки во однос на ДУП за измени и дополнувања, ќе се одржи јавна расправа по нацрт ДУП за измени и дополнувања и нацрт Извештајот за СОЖС.

Сите аргументирани мислења на јавноста, ќе бидат вклучени во финалниот Извештај за СОЖС на планскиот документ.

2.4.3 Клучни елементи/информации во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина

Во согласност со барањата на Уредбата за содржината на извештајот за СОЖС и Директивата за СОЖС, овој Извештај содржи:

- Краток преглед на содржината, главни цели на планскиот документ и поврзаност со други релевантни планови или програми;
- Информации за моменталната состојба на животната средина и што најверојатно би се случило без имплементација на планскиот документ;
- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;
- Постојни проблеми во животната средина, кои се релевантни за планскиот опфат, вклучувајќи ги оние кои се од особено значење за животната средина од аспект на заштита на дивите птици и живеалиштата;
- Целите на заштита на животната средина одредени на национално или меѓународно ниво, релевантни за планскиот документ и начинот на кој тие цели се земени предвид при неговата изработка;
- Веројатни значајни влијанија врз животната средина, вклучувајќи и прашања, како што се биолошка разновидност, население, човеково здравје, фауна, флора, климатски

фактори, материјални добра, културно наследство, вклучувајќи архитектонско и археолошко наследство, предел, како и меѓусебната зависност на овие фактори;

- Мерки за заштита, намалување и колку што е можно повеќе, неутрализирање на значајните негативни влијанија врз животната средина од имплементацијата на планскиот документ;
- Анализа на алтернативи;
- Опис на предвидените мерки во врска со мониторингот, а во согласност со законските обврски.

2.5 Спроведени СОЖС активности

Период	Степен на подготовка/фаза
Јуни 2020	Донесување Одлука за спроведување СОЖС
Јануари 2021	Објавување на нацрт Планот и нацрт Извештајот за СОЖС
Јануари-Февруари 2021	Консултации со јавноста и заинтересираните страни во однос на нацрт Планот и нацрт Извештајот за СОЖС
	Одржана јавна расправа по нацрт Извештајот за СОЖС и Планот
	Завршени консултации со јавноста
	Финализирање на Извештајот за СОЖС
	Финално мислење по Извештајот за СОЖС - негово објавување
	Прифаќање на Планскиот документ

3 КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА, ГЛАВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ВРСКАТА СО ДРУГИ РЕЛЕВАНТНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ/ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ

3.1 Краток преглед и содржина на планскиот документ

Деталниот Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид, плански период (2019 – 2024), се изработува врз основа на Одлука (бр. 08-18172/5 од 28.12.2018 год.), донесена од Советот на Општина Охрид. Иницијативата за изработка е поднесена од страна на физичко лице и истата е предвидена во Програмата за изработка на урбанистички планови на територијата на Општина Охрид за 2019-2021 год.

Површината на опфатот, што е предмет на изработка на Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид, плански период (2019 – 2024), изнесува 38.105,93 m² или 3.81 ha. Историјатот на планирањето и уредувањето на подрачјето на планскиот опфат и неговата околина е следниот:

- Во 1936 година натурализираниот руски урбанист - планер арх. Ковалевски изработил прв регулационен план на градот и со тоа Охрид го вброил во редицата македонски градови кои се здобиле со регулациони планови.

- Во 1947 година е изработен Основен план на Охрид од архитектот Владо Антолиќ од Хрватска.
- Следниот Основен план е изработен во 1961 година, од Завод за урбанизам и станбено комунална техника на СРМ од Скопје.
- Во 1973 година Охрид е повторно третиран со изработка на нов Основен план, кој е изготвен од Дирекција за просторно планирање - Охрид.
- ОУП од 1989 година всушност претставува ревизија на ОУП 1973 и неговата основна цел била да ја верификува состојбата на теренот, односно да во рамките на опфатот на градот ги внесе сателитските населби Рача и Радојца Новичиќ и селската населба Велгошти, зголемувајќи ја притоа површината на градската територија и планираниот број на жители за околу една третина, што мора да има значителни реперкусии врз планираните системи, а уште повеќе врз досега реализираните.
- ГУП - 2002-2012 год. За планирање на просторот на градот Охрид и неговото потесно, но и пошироко окружување релевантни се и следните просторни и урбанистички планови: Просторен план на Охридско - Преспанскиот регион усвоен во 1972 год.; Просторен план на општината Охрид усвоен на 27.04.1988 со бр. 08-2257; Основен урбанистички план за крајбрежниот појас на општината усвоен на ден 28.11.1989 под бр. 08-303 и со графички приказ бр. 6827; Измени и дополненија на ОУП за крајбрежниот појас на општината Охрид, донесени на ден 23.04.1997 година со Одлука бр. 08-578. Национален парк Галичица.
- План за просторно уредување од 1987 година, Просторниот план на Република Македонија донесен 2004 година.

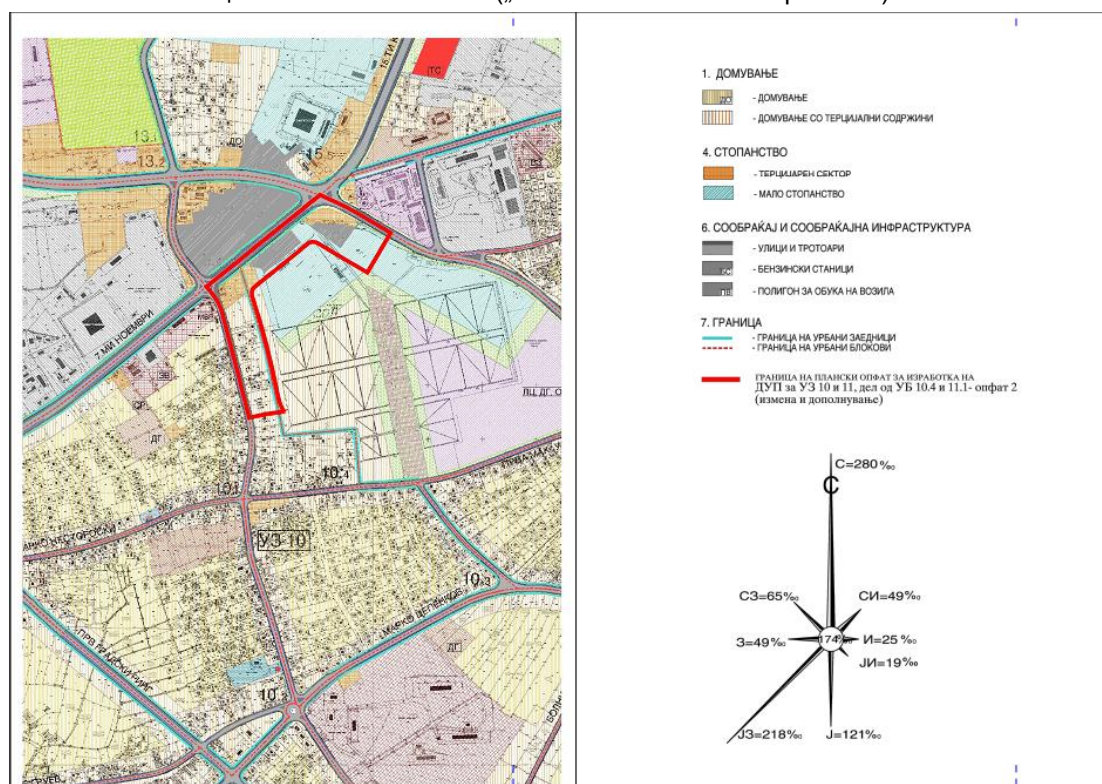
При изготвувањето на оваа планска документација за предметниот плански опфат релевантни се следните претходно донесени урбанистички планови:

- ГУП на Град Охрид 2002-2012 г. донесен со одлука бр. 07 - 1438/2 од 30.06.2006 г.
- ДУП УЗ 10 и 11, Урбани блокови 10.4 и 11.1, Влашка маала и Градинар, Општина Охрид 2011-2016 со одлука бр. 07-1764/15 од 26.05.2011 год. и со бр. 19-1258/3 од 08.02.2019 год.

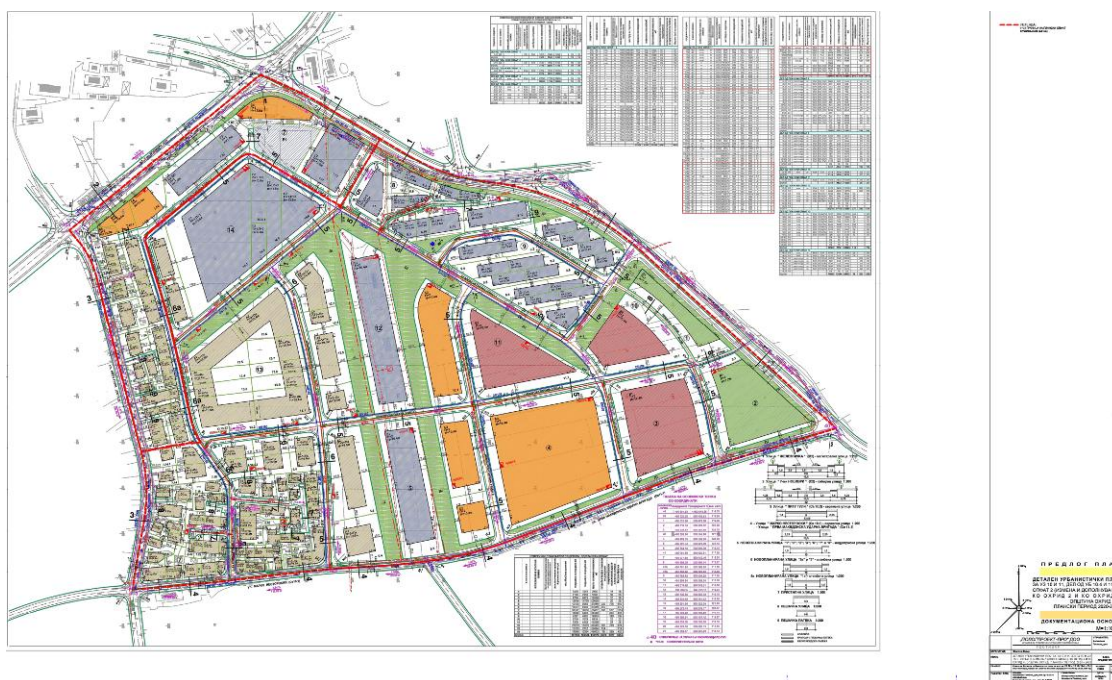
соседни планови:

- ДУП УЗ 10 и 11, Урбани блокови 10.4 и 11.1, Влашка маала и Градинар, Општина Охрид 2011-2016 со одлука бр. 07-1764/15 од 26.05.2011 год. со бр. 19-1258/3 од 08.02.2019 год.
- Детален урбанистички план за 10-та урбана единица – Охрид со одлука бр. 08-593 од 29.01.1987 год.
- Детален урбанистички план УЗ 9 (УБ 9.4) и УЗ 15 (УБ 15.5) за плански опфат (ул.15- ти Корпус и ул. Кленоец) Охрид со одлука бр. 07-6092/39 од 30.06.2014.
- Детален урбанистички план МЗ “Видобишта“ 11та Урбана Единица, Општина Охрид со Одлука бр.08-7496 од 29.09.1992 год. Службен Гласник бр. 5 од 15.10.1992 год.

- Детален урбанистички план за дел од УЗ 10 и 11 УБ 10.4 и 11.1 Влашка маала и Градинар, Општина Охрид Одлука на Совет на општина Охрид бр.07-1764/15 од 26.05.2011 год.
- АУП за ГП 5.3 од ДУП за УЗ 9 (УБ 9.4) и УЗ 15 (дел од УБ 15.5) плански опфат (ул.15-ти Корпус и ул. Кленоец) со намена Е2 – комунална супраструктура – автобуски терминал на КП 9258/2, КП 9586/14 и КП 9258/3 КО Охрид 2, Општина Охрид.
- Решение за одобрување на АУП бр. Број 19-7994/3 од 15.06.2016.
- План за Управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029 („Сл. Весник на РСМ“ бр. 45/20).

Слика 3 Извод од ГУП на град Охрид

Слика 4 Извод од ДУП урбани заедници 10 и 11, УБ 10.4 и 11.1²

3.1.1 Опис на постојна состојба

Планскиот опфат за Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024), се наоѓа во границите на УЗ 10 и 11, УБ 10.4 и 11.1, Охрид, Општина Охрид и неговата местоположба е дефинирана во рамките на следните граници:

- ул. „7-ми Ноември“ (С2);
- ул. „Железничка“ (М2);
- крак 1 од „Улица1“;
- ул. „Новопроектирана улица 1“;
- ул. „Новопроектирана улица 1а“;
- граница на КП 9514/2 и 9514/3;
- ул. „Питу Гули“ (Се10.2).

Границата на планскиот опфат е затворена полигонална линија и истата оди по осовините на постојните, односно планираните улици и тоа: на северозападната страна границата започнува од вкрстосувањето на ул. „Питу Гули“ со ул. „7-ми Ноември“, продолжува кон североисток по ул. „7-ми Ноември“ и оди се до вкрстосување со ул. „Железничка“, свртува кон југоисток по ул. „Железничка“ и оди се до вкрстосувањето со новопланирана улица, крак 1 од „улица 1“, свртува кон југозапад по крак 1 од „улица 1“ и оди се до вкрстосувањето со „Новопроектирана улица 1“, свртува кон северозапад по улица „Новопроектирана улица 1“, кон југозапад ја прати во целост

² Одлука на Совет на општина Охрид бр.07-1764/15 од 26.05.2011 год.

осовината на истоимената „Новопроектирана улица 1” и оди се до вкрстосувањето со улица „Новопроектирана улица 1а”, свртува кон запад по границата на КП 9514/2, продолжува во истиот правец кон запад по границата на КП 9514/3 и оди се до пресек со ул. „Питу Гули”, свртува кон север по ул. „Питу Гули” и оди се до пресекот со ул. „7-ми Ноември” каде што и започнува.

Површината на Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 - 2024) изнесува 38.105,93 m² или 3.81 ha. Координатите на плански опфат се прикажани во следната табела.

Табела 2 Координати на плански опфат за Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024)

X=7484824.8347	Y=4553176.1655
X=7484835.4585	Y=4553150.1444
X=7484825.8500	Y=4553148.7800
X=7484825.8500	Y=4553148.7800
X=7484824.9100	Y=4553148.7600
X=7484803.3950	Y=4553145.0850
X=7484781.8800	Y=4553141.4100
X=7484778.6600	Y=4553140.8600
X=7484770.9250	Y=4553139.5388
X=7484722.3796	Y=4553328.8938
X=7484703.2092	Y=4553367.0137
X=7484692.6224	Y=4553380.0797
X=7484827.2898	Y=4553489.1944
X=7484829.8173	Y=4553491.2355
X=7484901.5342	Y=4553548.9570
X=7484943.0427	Y=4553529.9860
X=7484966.1289	Y=4553517.9438
X=7485031.6874	Y=4553479.2768
X=7484988.6246	Y=4553406.2653
X=7484896.7735	Y=4553460.4399
X=7484879.1412	Y=4553459.1321
X=7484830.3980	Y=4553419.6377
X=7484781.6548	Y=4553380.1434
X=7484776.5968	Y=4553363.5462
X=7484783.8389	Y=4553339.9861
X=7484791.0810	Y=4553316.4260
X=7484803.4692	Y=4553272.6126
X=7484813.8593	Y=4553228.2827
X=7484819.3470	Y=4553202.2241
X=7484824.8347	Y=4553176.1655

Слика 5 Приказ на планскиот опфат на сателитска снимка

3.1.2 Инвентаризација на просторот

При аналитичко истражувачкиот процес при изработка на Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид (2019 – 2024) (со инвентаризација, архитектонско снимање) утврдени се основните вредности и чинители, кои ја синтетизираат состојбата и начинот на употреба на земјиштето во рамките на планскиот опфат. Sprema направената инвентаризацијата, извршената анализа по поединечни чинители и различни критериуми ги презентира следните состојби: површините во предметниот плански опфат се со намена домување и тоа А1 домување во станбени куќи, постојна Е2- комунална суптраструктура - станица за технички преглед со два придружни објекти, постојна Е2- комунална суптраструктура – бензинска пумпна станица.

Градежен фонд: од извршената инвентаризација на планскиот опфат, констатирано е дека во границите на планскиот опфат главно се регистрирани градби со намена

А - Домување

- А1 домување во станбени куќи-29 градби
- А2 домување во станбени згради-8 градби

Б - Комерцијални и деловни намени

- Б1 мали комерцијални и деловни намени- 1 градба

Е - Инфраструктура

- Е2 комунална суптраструктура- бензинска пумпна станица и станица за технички прегледи со два придружни објекти.

Градбите се со понов датум на градба се изведени во скелетен конструктивен систем со систем на армирано-бетонски столбови и греди.

Табела 3 Нумерички показатели на документациона основа УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 опфат 2 -

КО Охрид

Реден број	Номенклатура на градежна парцела	Група на класи на Намена	Класа на намена	Површина под објект (m ²)	Вкупна етажна површина m ²)	Височина во катови	Забелешка	
1	10.4.1	А	А1	Домување во станбени куќи	84.31	168.61	П+1	самостоен објект / А.Б конструкција
2	10.4.2	А	А1	Домување во станбени куќи	53.73	53.73	П	самостоен објект / А.Б конструкција
3	10.4.3	А	А1	Домување во станбени куќи	95.65	286.94	П+2	капканско поврзување / А.Б конструкција
4	10.4.4	А	А1	Домување во станбени куќи	83.45	250.35	П+2	капканско поврзување / А.Б конструкција
5	10.4.5	А	А1	Домување во станбени куќи	90.89	272.66	П+2	капканско поврзување / А.Б конструкција
6	10.4.6	А	А1	Домување во станбени куќи	67.00	201.01	П+2	капканско поврзување / А.Б конструкција
7	10.4.7	А	А1	Домување во станбени куќи	74.42	223.25	П+2	капканско поврзување / А.Б конструкција
8	10.4.8	А	А1	Домување во станбени куќи	67.90	203.70	П+2	капканско поврзување / А.Б конструкција
9	10.4.9	А	А1	Домување во станбени куќи	248.60	745.81	П+1+Пк	капканско поврзување / А.Б конструкција
10	10.4.10	А	А1	Домување во станбени куќи	136.71	136.71	П	капканско поврзување / А.Б конструкција

**Извештај за Стратегиска оцена на животната средина за Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од
УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024)**

11	10.4.11	A	A1	Домување во станбени куќи	120.91	362.73	П+2+Пк	самостоен објект / А.Б конструкција
12	10.4.12	A	A1	Домување во станбени куќи	94.24	188.48	П+1	самостоен објект / А.Б конструкција
13	10.4.13	A	A1	Домување во станбени куќи	116.39	349.16	П+1+Пк	самостоен објект / А.Б конструкција
14	10.4.14	A	A1	Домување во станбени куќи	132.40	397.19	П+1+Пк	самостоен објект / А.Б конструкција
15	10.4.15	A	A1	Домување во станбени куќи	306.09	1224.34	П+3	самостоен објект / А.Б конструкција
16	10.4.16	A	A1	Домување во станбени куќи	31.76	31.76	П	калканско поврзување / А.Б конструкција
17	10.4.17	A	A1	Домување во станбени куќи	28.77	28.77	П	калканско поврзување / А.Б конструкција
18	10.4.18	A	A1	Домување во станбени куќи	198.11	198.11	П	самостоен објект / А.Б конструкција
19	10.4.19	A	A1	Домување во станбени куќи	98.68	296.04	П+2	самостоен објект / А.Б конструкција
20	10.4.20	A	A1	Домување во станбени куќи	109.17	218.34	П+1	самостоен објект / А.Б конструкција
21	10.4.21	A	A1	Домување во станбени куќи	69.08	69.08	П	самостоен објект / А.Б конструкција
22	10.4.22	A	A1	Домување во станбени куќи	105.17	315.51	П+2	самостоен објект / А.Б конструкција
23	10.4.23	A	A1	Домување во станбени куќи	114.47	228.94	П+1	самостоен објект / А.Б конструкција
24	10.4.24	A	A1	Домување во станбени куќи	68.76	137.52	П+1	самостоен објект / А.Б конструкција
25	10.4.25	A	A1	Домување во станбени куќи	90.08	180.16	П+1	самостоен објект / А.Б конструкција
26	10.4.26	A	A1	Домување во станбени куќи	65.92	197.76	П+2	калканско поврзување / А.Б конструкција
27	10.4.27	A	A1	Домување во станбени куќи	77.90	233.70	П+2	калканско поврзување / А.Б конструкција
28	10.4.28	A	A1	Домување во станбени куќи	81.28	162.56	П+1	калканско поврзување / А.Б конструкција
29	10.4.29	A	A1	Домување во станбени куќи	67.23	134.46	П+1	калканско поврзување / А.Б конструкција
30	11.1.1	E	E2	Ком. супраст - бензиска стан.	149.57	149.57	П	самостоен објект / А.Б конструкција
31	11.1.2	E	E2	Ком. супраст, - стан. за тех.пр.	537.47	537.47	П	самостоен објект / А.Б конструкција
32	11.1.2.1	E	E2	Ком. супраст, - стан. за тех.пр.	141.26	141.26	П	самостоен објект / А.Б конструкција
33	11.1.2.2	E	E2	Ком. супраст - стан. за тех.пр.	75.05	75.05	П	самостоен објект / А.Б конструкција
34	11.1.2.3	E	E2	Ком. супраст - стан. за тех.пр.	12.43	12.43	П	самостоен објект / А.Б конструкција
35	11.1.2.4	B	B1	Мали комерц. и делов. намени	22.13	22.13	П	самостоен објект / А.Б конструкција

Сообраќај: Во планскиот опфат постои сообраќајна инфраструктура која во поголем дел не е изведена според важечките планови. Сообраќајници кои ги дефинираат границите на планираниот опфат се следните:

- ул. „7-ми Ноември“ (С2);
- ул. „Железничка“ (М2);
- ул. „Питу Гули“ (Се10.2).

и планираните улици по ДУП УЗ 10 и 11, Урбани блокови 10.4 и 11.1, Влашка маала и Градинар, Општина Охрид 2011-2016 со одлука бр. 07-1764/15 од 26.05.2011 год. со бр. 19-1258/3 од 08.02.2019 год., кои не се реализирани:

- Соо крак 1 од „Улица1“;
- ул. „Новопроектирана улица1“;
- ул. „Новопроектирана улица1а“.

Сообраќајното решение во дадениот плански опфат, во голем процент не е реализирано во согласност со поставките на ГУП-от и последниот важечки ДУП.

Улиците кои што го формираат УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 И 11.1 – опфат 2 не се во целост трасирани и асфалтирани во согласност со претходно спомнатите документи. Истите треба да се довршат и да се прошират онаму каде што не се изведени со пропишаната широчина.

Водоснабдување: Водоснабдувањето во планскиот опфат како дел од градот, со санитарна вода се снабдува преку постојниот водоснабдителен систем (ЈП „Водовод“ Охрид бр. 09-1176/2 од 10.07.2020 год).

Канализациона мрежа: Во планскиот опфат делимично е изграден канализационен систем за одводнување на фекалните отпадни води и систем за одводнување на атмосферските води.

Електроенергетска мрежа: Согласно со податоците добиени од „Електродистрибуција“ ДООЕЛ Скопје 10-1671/7-181 од 06.07.2020 Планскиот опфат со електроенергетска мрежа се напојува преку постојната улична електро мрежа, која делимично е изградена. постојната улична електро мрежа, која делимично е изградена. Во границите на УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 – опфат 2 има постојни водови (10 (20) kV подземна мрежа, 04.kV подземна и надземна мрежа).

Телекомуникациска мрежа: Согласно податоците од „Македонски Телеком“ АД Скопје и „АЕК“ Скопје, со бр. 1404- 2175/2 од 10.07.2020, во границите на планскиот опфат има постојни подземни ТК инсталации.

Инвентаризација на постојните споменички целини, градби од културно - историско значење и културни предели (заштитно конзерваторски основи):

Врз основа на добиени податоци и информации од Управата за заштита на културното наследство Скопје за предметниот плански опфат на Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, ДЕЛ од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024), бр. 17-2235/2 од 10.07.2020 год. се констатира дека на подрачјето на планскиот опфат нема заштитени добра и добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

Според истите во рамките на планскиот опфат не постојат објекти кои што поседуваат елементи според кои треба да бидат прогласени за споменички добра. Согласно со податокот дека предметниот простор се наоѓа во границите на “Охридското природно и културно – историско подрачје” кое е заштитено со УНЕСКО, треба да се предвидени соодветни мерки и новопредвидените содржини да се вклопат на начин на кој нема да се наруши пределската разновидност во подрачјето кое е под заштита на УНЕСКО.

Согласно одредбите од „Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029“ („Сл. Весник на РМ“ бр. 45/2020), предвидениот опфат се наоѓа во Зона III-б на заштита на културното наследство, каде е пропишан соодветен режим на заштита кој треба да се почитува при изработката на планот.

Заради тоа, потребно е да се почитуваат и одредбите од Одлуката Број 09- 3172/6, донесена од Советот на Општина Охрид, („Службен гласник“ бр. 4 од 18.03.2020 год.), Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион („Службен весник на РМ“, бр. 75/10) како и Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ“ бр. 20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15,154/15,192/15, 39/16 и 11/18), кои треба да се земат предвид при изработката предвидената планска документација.

Во 2020 год. Донесен е **План за Управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029 („Сл. Весник на РСМ“ бр. 45/20)** со кој се обезбедува имплементација на сите препораки на УНЕСКО.

Планот предвидува идниот просторен и економски развој на Охридскиот Регион да се насочи на заштитата на неговата исклучителна универзална вредност. За таа цел се врши зонирање и за секоја зона во согласност со утврдените атрибути/вредности, закани, состојба и ранливост на вредностите, се утврдени мерки за заштита на природното и културното наследство.

Во Планот се прецизираат забранетите активности во соодветните заштитни зони и се утврдени идните специфични планови и истражувања што се неопходни за обезбедување на одржливиот развој на подрачјето на доброто. Со предложените мерки, ќе се зајакне институционалниот капацитет за одржливо управување на заштитеното светското природно и културно наследство во Охридскиот Регион

Граници на заштитните зони на природното наследство во Охридскиот Регион

Заради подобро управување и одржување на исклучителната универзална вредност, односно контрола врз одредени активности што можат да извршат негативни влијанија, воспоставени се три заштитни зони, а секоја од нив содржи соодветни подзони. Овие подзони се воведуваат за да се рефлектираат посебните мерки за заштита што се применливи во овие зони.

Првата заштитна зона се формира во појас од 50 m сметано од границата на катастарска парцела 1/1 (КП Охридско Езеро) и има три подзони (Ia, Ib и Iv).

Втората заштитна зона има две подзони (IIa - се формира на подрачјата зафатени со рипариски живеалишта и IIб) - ги зафаќа природните и полуприродните живеалишта над 866 m н.в.

Третата заштитна зона е формирана на деловите под кота 866 m н.в., односно зафаќа простори што се наменети за непродуктивни намени или главно се користат за земјоделско производство.

Границите на зоните за заштита воспоставени во заштитените подрачја (пр. Националниот парк „Галичица“, спомениците на природата - Охридското Езеро и Студенчишкото Блато) се преземаат во целост и се применливи мерките/режимите за заштита што се веќе воспоставени во согласност со соодветните планови за управување донесени врз основа на Законот за заштита на природата.

Предметниот плански опфат за Детален урбанистички план за измени и дополнувања на ДУП за УЗ 8, дел од УБ 8.1 – опфат 1, КО Охрид 2, Општина Охрид (2017 – 2022) е лоциран во **заштитната зона III-б:**

Третата зона е простор со поретка концентрација на културно наследство. Во оваа зона се прифатливи сите интервенции, но со придржување кон основните начела на заштита на културното наследство. Во оваа зона ќе се применува мерката на урбана реконструкција, односно воспоставување состојба која ќе ги подобри условите за живеење и работа. При уредување на просторот прифатливи методи се обнова на постојните и изградба на нови градби со почитување на амбиенталните карактеристики на целината, традиционалните форми, карактеристиките на пејзажот и хармонијата на целината.

Во предметниот плански опфат не постојат поединечно заштитените добра и амбиенталните градби.

Новите градби во втората и третата урбана зона треба да исполнат специфични аспекти со кои ќе бидат испочитувани културните вредности и традиции на историската област, како и условите на постојните структури. Во таа смисла, се забранува окрупнување, односно создавање вештачка комбинација на неколку парцели за да се изгради голема градба. Новите градби треба да имаат:

- ритам кој е во хармонија со урбаниот и морфолошкиот образец на околните градби доколку се поединечно заштитено добро или поседуваат амбиентални вредности;
- габарит кој е усогласен со контекстот и не ја нарушува визуелната перцепција кон целината Старо градско јадро;
- улична гранична линија која ја следи линијата на постојните објекти;
- силуета која го почитува традиционалниот локален карактер и силуетата на просторот каде се градат;
- висок квалитет на градба и дизајн, кој се постигнува со особено внимание на пропорциите.

Во согласност со потребите за урбан развој, а со цел постигнување на наведените аспекти и со максимално почитување на вредностите на културното наследство кое тие го поседуваат, третата зона на заштита се дели на три подзони во опфатот на ГУП Забранети активности во заштитната зона III:

- интензивно земјоделско производство со прекумерна употреба на пестициди/ѓубриво кои загадуваат;
- изградба објекти повисоки од П + 4 ката и поголем процент на изграденост од 50%;
- други активности што може да го нарушат пределот и да ја загорзат исклучителната вредност.

Забранети активности во заштитната зона III-б:

- интензивно земјоделско производство со прекумерна употреба на пестициди/ѓубриво кои загадуваат;
- изградба на објекти повисоки од П + 5 ката и поголем процент на изграденост од 50%;
- други активности

Целта на планирањето на заштитата, особено кога се работи за регион кој е светско наследство, е да се даде приоритет на зачувувањето на постојните историски градби со нивниот контекст. Новите градби се потребни за воспоставување функционален и архитектонски континуитет со дизајн темелен на јасна и системска анализа на историската морфологија на постојните урбани градби и нивната функција.

Анализата на постојната состојба укажува на среден степен на реализација во опфатот, а согласно со важечките планови.

- ГУП на Град Охрид 2002-2012 год. донесен со одлука бр. 07 - 1438/2 од 30.06.2006 год.
- УЗ 10 и 11, Урбани блокови 10.4 и 11.1, Влашка маала и Градинар, Општина Охрид 2011-2016 со одлука бр. 07-1764/15 од 26.05.2011 год. со бр. 19-1258/3 од 08.02.2019 год.

Од претходно произлегува дека просторот е со исклучителни можности за просторен развој со оглед на погодните амбиентални и климатски карактеристики инфраструктурната изграденост како и создадената традиција за градско живеење.

Исто така, согледувајќи ги и претходните просторни и урбанистички документи за овој простор, се гледа дека истиот во континуитет е планиран за оваа намена. Како приоритет при планирањето е зголемувањето на степенот на искористување на градежното земјиште, изнаоѓање на оптимално решение при решавањето на стационарниот сообраќај (паркирање и гаражирање) во планираниот опфат, како и максимално почитување на веќе создадените градежни вредности, нивно вклопување и дооформување на градежните парцели во согласност со претходно донесени планови.

Слика 6 Постојна состојба во планскиот опфат

3.1.3 Планирана состојба

Планскиот опфат за Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024), се наоѓа во северо-источниот дел на градот Охрид и се граничи со:

- ул. „7-ми Ноември“ (С2) од северо-запад;
- ул. „Железничка“ (М2) од северо-исток;
- крак 1 од „Улица1“ од југо-исток;
- ул. „Новопроектирана улица1“ од југо-исток;
- ул. „Новопроектирана улица1а“ од југо-исток;
- граница на КП 9514/2 и 9514/3 од југо-исток;
- ул. „Питу Гули“ (Се10.2) од југо-запад.

Површината на опфатот што е предмет на изработка на Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 - 2024) изнесува 38.105,93 m² или 3.81 ha.

Координати на плански опфат за Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 - 2024).

X=7484824.8347	Y=4553176.1655
X=7484835.4585	Y=4553150.1444
X=7484825.8500	Y=4553148.7800
X=7484825.8500	Y=4553148.7800
X=7484824.9100	Y=4553148.7600
X=7484803.3950	Y=4553145.0850
X=7484781.8800	Y=4553141.4100
X=7484778.6600	Y=4553140.8600
X=7484770.9250	Y=4553139.5388
X=7484722.3796	Y=4553328.8938
X=7484703.2092	Y=4553367.0137
X=7484692.6224	Y=4553380.0797
X=7484827.2898	Y=4553489.1944
X=7484829.8173	Y=4553491.2355
X=7484901.5342	Y=4553548.9570
X=7484943.0427	Y=4553529.9860
X=7484966.1289	Y=4553517.9438
X=7485031.6874	Y=4553479.2768
X=7484988.6246	Y=4553406.2653
X=7484896.7735	Y=4553460.4399
X=7484879.1412	Y=4553459.1321
X=7484830.3980	Y=4553419.6377
X=7484781.6548	Y=4553380.1434
X=7484776.5968	Y=4553363.5462
X=7484783.8389	Y=4553339.9861
X=7484791.0810	Y=4553316.4260
X=7484803.4692	Y=4553272.6126
X=7484813.8593	Y=4553228.2827
X=7484819.3470	Y=4553202.2241
X=7484824.8347	Y=4553176.1655

Почитувајќи ги намените дадени согласно Извод од ГУП на Град Охрид 2002-2012 год. донесен со одлука бр. 07 - 1438/2 од 30.06.2006 год. во предметниот плански опфат се планираат следните намени:

А - ДОМУВАЊЕ

A1 домување во станбени куќи

A2 домување во станбени згради

Б - КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ НАМЕНИ

B4 деловни дејности

Г - ПРОИЗВОДСТВО, ДИСТРИБУЦИЈА И СЕРВИСИ

G2 лесна и загадувачка индустрија

Е - ИНФРАСТРУКТУРА

E1 комунална инфраструктура - сообраќајници и пешачки површини и

E2 комунална суптраструктура - бензинска пупмна станица

E2 комунална суптраструктура - полигон за обука на возачи на моторни возила

На просторот се предвидуваат градби со намена домување при што максимално е внимавано на сопственоста - постојната парцелација (граница на катастарска парцела). Со предложеното решение се потврдуваат објектите изведени согласно со ДУП-от и се планираат нови градби. Како што е кажано се предвидува зона за градби со намена домување и тоа домување со компатибилни содржини, долж улиците што го дефинираат опфатот и домување во внатрешноста на истиот. Погolem дел од градбите со намена А1 домување во станбени куќи се изведени согласно важечкиот ДУП. Истите се третирали со постојниот габарит и со можност за надградба во висина до законски дозволените лимит.

Планираните градби со намена домување во станбени куќи и домување во станбени згради, во однос на габаритот и нивната катност се планирани согласно со важечките законски прописи и регулатива. Во однос на зеленилото, Процентуална застапеност на зеленило независно од класата на намена на градбата треба да изнесува 20% од вкупната површина на градежната парцела

Со предложеното решение се решава и комуналната инфраструктура. Дијаметарот на водовите е добиен согласно новите параметри од планираната состојба во однос на планираниот број на жители – потрошувачи.

Според последниот ГУП на градот Охрид, (2002-2012 год.), избран е урбан модел со кој се предвидува административно – територијална поделба на градската територија на Урбани заедници, односно блокови. Истите со планот се означени со бројки, следствено на тоа единиците на градежното земјиште во планот на ДУП за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1, Опфат 2, во Охрид се одбележани со трочлена номенклатура (пр. 10.4.1): градежна парцела, блокот и урбаната единица(заедница - дефинирано во планската програма) се означени сите со арапска цифра. Во границите на овој плански опфат градежните парцели се обележани со ознака ГП_10.4.1 до ГП_10.4.37 и со ознака ГП_11.1.1 до ГП_11.1.8.

Фактот што просторот што е предмет на урбанистичко планирање е релативно изграден по претходниот план се создаваат реални услови за дооформување и реализација на истиот со создавање на урбан простор во кој задоволувањето на потребите на современиот живот и збогатување на севкупната понуда се императив.

Максималната височина на градбата во урбанистички план се изразува како вертикално растојание помеѓу тротоарот и завршниот венец на градбата во должни метри.

Максималниот процент на изграденост кој претставува односот меѓу бруто површина од објектот и површините на парцелата помножено со 100, независно од намената на површината за градење изнесува 50% и истото е во согласност со одредбите од **План за Управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029 („Сл. Весник на РСМ“ бр. 45/20).**

Табела 4 Билансни показатели за планирана состојба

У.З. 10 и 11, дел од У.Б. 10.4 и У.Б. 11.1 - опфат 2		38105.93	3.81	100%
Ознака	Намена на површини	П(m ²)	П(ha)	%
A	ДОМУВАЊЕ	11301.96	1.13	29.7%
	A1 Домување во станбени куќи	7570.83	0.76	
	A2 Домување во станбени згради	3731.13	0.37	
B	КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ НАМЕНИ	4797.91	0.48	12.6%
	B4 Деловни простори	4797.91	0.48	
Г	ПРОИЗВОДСТВО, ДИСТРИБУЦИЈА И СЕРВИСИ	4757.784	0.48	12.49%
	Г2 лесна и загадувачка индустрија	4757.784	0.48	
E	ИНФРАСТРУКТУРА	17248.27	1.72	45.3%
	E1 Комунална инфраструктура	11737.97	1.17	
	E2 Комунална супраструктура	5510.30	0.55	
			ВКУПНО	100.0%

Табела 5 Нумерички показатели

Реден број	Номенклатура на градежна парцела	Група на класи на намена	Класа на намена	П на градежна парцела (m ²)	Планирани површини за градење (m ²)	Планирана вкупна етажна површина за градење под објект (m ²)	Коефициент на искористеност (К)	Максимална височина на градба	Височина во етажи	Забелешка	Компатибилни и класи на намена	Макс. процент на застапеност (%)	Процент на изграденост (%)
1	10.4.1	Б	Б4	438.69	172.31	689.22	157	Н=13.8m	П+3	капканско поврзување	Б5,Б1,Б2,Б3,В4,Д3	40%	39.28%
2	10.4.2	А	А1	351.91	108.65	325.95	0.93	Н=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	30.87%
3	10.4.3	А	А1	250.80	122.89	368.68	1.47	Н=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	49.00%
4	10.4.4	А	А1	173.91	55.00	254.99	1.47	Н=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	48.88%
5	10.4.5	А	А1	280.00	120.34	361.02	1.29	Н=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	42.98%
9	10.4.6	А	А1	213.27	103.32	309.95	1.45	Н=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	48.44%
7	10.4.7	А	А1	168.77	33.57	250.71	1.49	Н=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	49.52%
8	10.4.8	А	А1	243.62	114.51	343.52	1.41	Н=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	47.00%
9	10.4.9	А	А2	753.90	352.89	1411.56	1.37	Н=12.8m	П+3	самостоен	Б5,Б1,Б2,Б4,В3,В4,Д3	40%	46.81%
10	10.4.10	А	А1	388.62	191.49	574.46	1.48	Н=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	49.27%
11	10.4.11	А	А1	456.33	201.63	604.68	1.33	Н=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	44.18%
12	10.4.12	А	А1	426.40	167.65	502.96	1.18	Н=10.2m	П+2+Пк	самостоен	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	39.32%
13	10.4.13	А	А1	418.93	197.50	592.49	1.41	Н=10.2m	П+2+Пк	самостоен	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	40%	47.14%
14	10.4.14	А	А1	171.02	65.58	196.74	1.15	Н=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	38.35%
15	10.4.15	А	А1	95.34	45.47	136.42	1.42	Н=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	47.40%
16	10.4.16	А	А2	597.13	296.59	1186.38	1.99	Н=12.8m	П+3	капканско поврзување	Б5,Б1,Б2,Б4,В3,В4,Д3	40%	49.67%
17	10.4.17	А	А1	254.57	90.57	271.70	1.07	Н=10.2m	П+2+Пк	самостоен	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	35.58%
18	10.4.18	А	А1	307.21	126.78	380.33	1.24	Н=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	41.27%
19	10.4.19	А	А1	303.33	145.68	437.04	1.44	Н=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	48.03%
20	10.4.20	А	А1	270.24	103.19	309.57	1.15	Н=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	38.18%
21	10.4.21	А	А1	243.68	119.33	353.14	1.47	Н=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	48.99%
22	10.4.22	А	А1	256.92	125.75	377.24	1.47	Н=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	48.94%
23	10.4.23	А	А1	252.50	118.2361	354.71	1.40	Н=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	46.83%

Извештај за Стратегијска оцена на животната средина за Демален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и додолжување), општина

Охрид плански период (2019 – 2024)

24	10.4.24	A	A1	359.97	173.7308	521.19	1.45	N=10.2m	П+2+Пк	самостоен	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	48.26%
25	10.4.25	A	A1	195.91	90.29325	270.88	1.38	N=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	46.09%
26	10.4.26	A	A1	191.80	88.39992	265.20	1.38	N=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	46.09%
27	10.4.27	A	A1	219.21	89.28862	267.87	1.22	N=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	40.73%
28	10.4.28	A	A1	295.69	142.8589	423.58	1.45	N=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	48.31%
29	10.4.29	A	A1	257.96	123.521	370.56	1.44	N=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	47.88%
30	10.4.30	A	A1	355.23	162.5383	487.61	1.37	N=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	45.76%
31	10.4.31	A	A1	167.06	82.2851	246.86	1.48	N=10.2m	П+2+Пк	капканско поврзување	Б1,В1,В2,Д3,Б5,*Т2	30%	49.25%
32	10.4.32	A	A2	812.97	401.3673	2006.84	2.47	N=16.5m	П+4+Пк	капканско поврзување	Б5,Б1,Б2,Б4,В3,В4,Д3	40%	49.37%
33	10.4.33	A	A2	393.19	190.8828	954.41	2.43	N=16.5m	П+4+Пк	капканско поврзување	Б5,Б1,Б2,Б4,В3,В4,Д3	40%	48.55%
34	10.4.34	A	A2	241.09	120.1233	480.49	1.99	N=12.8m	П+3+Пк	капканско поврзување	Б5,Б1,Б2,Б4,В3,В4,Д3	40%	49.83%
35	10.4.35	A	A2	343.70	162.3626	649.45	1.39	N=12.8m	П+3+Пк	капканско поврзување	Б5,Б1,Б2,Б4,В3,В4,Д3	40%	47.24%
36	10.4.36	A	A2	589.15	268.5857	1074.34	1.32	N=15.8m	П+4	самостоен	Б5,Б1,Б2,Б4,В3,В4,Д3	40%	45.59%
37	10.4.37	E	Б4	753.66	343.5552	1030.67	1.37	N=13.8m	П+3	капканско поврзување	Б5,Б1,Б2,Б3,В4,Д3	40%	45.58%
30	11.1.1	B	Б4	1533.09	750.1496	3000.60	1.96	N=17.2m	П+4	капканско поврзување	Б5,Б1,Б2,Б3,В4,Д3	40%	48.93%
39	11.1.2	E	E2,БC	2805.79	1399.992	2799.98	1.00	N=7.0m	П+1	капканско поврзување	Б1,Б2,Б3,Б4	15%	49.90%
40	11.1.3	F	F2	1060.84	505.4236	1010.85	0.95	N=7.0m	П+1	капканско поврзување	Б1,Б2,Б4,В2,Д2,Д3,Д4,	49%	47.64%
41	11.1.4	B	Б4	2072.47	1015.029	3045.09	1.47	N=13.8m	П+3	самостоен	Б5,Б1,Б2,Б3,В4,Д3	40%	48.98%
42	11.1.8	E	E2	2704.52	/	/	/	/	/	/	Б1,Б2,Б3,Б4	15%	
43	11.1.5	F	F2	1524.46	758.9169	2276.75	1.49	N=13.8m	П+3	капканско поврзување	Б1,Б2,Б4,В2,Д2,Д3,Д4,	49%	49.78%
44	11.1.6	F	F2	1577.47	780.8457	2342.54	1.48	N=13.8m	П+3	капканско поврзување	Б1,Б2,Б4,В2,Д2,Д3,Д4,	49%	49.50%
45	11.1.7	F	F2	595.02	263.1177	789.35	1.33	N=13.8m	П+3	капканско поврзување	Б1,Б2,Б4,В2,Д2,Д3,Д4,	49%	44.22%

Сообраќај: Во рамките на планскиот опфат и неговото непосредно опкружување воспоставен е систем на улици со кои ќе се обезбеди сообраќајно поврзување на сите единици на градежно земјиште. При тоа се почитувани поставките за решавање на сообраќајот од ГУП-от. Главните сообраќајни правци се:

Магистрална улица: ул. „Железничка“ - М2

Со ознака ----1 ..... магистрална улица со $L=147.8$ (во дел од УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 – опфат 2) и $i=1.04\%$ со вкупен профил на сообраќајница $ш=2.0+1.5+2.5+3.5+3.5+1.5++2=16.5m$.

Собирна улица: ул. „7-ми Ноември“ - Се10.2

Со ознака ----2..... собирна улица со $L=267.0$, $i=1.31\%$ со вкупен профил на сообраќајница $ш=4.25+1.5+3.5+3.5+3.5+1.5+4.25=22.0 m$.

Сервисна улица: ул. „Питу Гули“ - Се7.1

Со ознака ----3.... сервисна улица со улица со $L=255.30$ (во дел од УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 – ОПФАТ 2), $i=0.47\%$ $ш = 1.8+9.0+2.25=13.05 m$

Станбени улици: Ул. „Новопланирана улица 1-а“

со ознака ----4 ..... станбена улица со $L= 239.09 m$ (во дел од УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 – опфат 2), $i=0.47\%$ $ш=1.5+6.0+1.5= 9.0 m$.

Индустриски улици: Ул. „Новопланирана улица 1“

со ознака ----5 ..... индустриска улица со $L=145.33 m$, $i=0.47\%$ + $L=114.90 m$, $i=1.35\%$ $ш=1.5+7.0+1.5= 10.0 m$.

крак на Ул. „Новопланирана улица 1“

со ознака ---5 ..... индустриска улица со $L= 82.0 m$, $i=1.5\%$ $ш=1.5+7.0+1.5= 10.0 m$.

Пристапни улици: со ознака ----6 ..... пристапна улица со $ш=5.5 m$

Пешачки улици: со ознака ----7..... со променлива широчина од $ш=2.0$ до $3.0 m$

Потребата за паркирање ќе ја решава секој корисник во рамките на сопствената градежната парцела со почитување на потребниот број на паркинг места како основен услов за изградба до максимална дозволена висина и површина за градење, а во согласност со Правилникот за стандарди и нормативи („Сл. весник на Р. Македонија“ бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Нивелманско решение: Пристапено е кон изработка на нивелациско решение за планскиот опфат и притоа се усвојува нивелманскиот план којшто е утврден со Сообраќаен, нивелациски и регулационен план на ГУП на Град Охрид 2002-2012 год. и ДУП УЗ 10 и 11, Урбани блокови 10.4 и 11.1, Влашка маала и Градинар, Општина Охрид 2011-2016 со одлука бр. 07-1764/15 од 26.05.2011 год. со бр. 19-1258/3 од 08.02.2019 год. Предмет на изработка на нивелманското решение е изработка на вертикално решение на сообраќајниците. Појдовна основа за изработка на вертикалното решение е постојната нивелета и постојниот терен на локалитетот, како и важечката урбанистичко планска документација.

Водоснабдување: Сегментот Воснабдување во разработката на овој ДУП се базира на поставките од ГУП-от и на направените пресметки од добиените параметрите од планското решение. Поставките пак од ГУПот се засновани на добиените податоците од Главниот проект за водоснабдување на Охрид и Струга кој е во тек на реализација од страна на МЈП ПРОАКВА - Охрид и Струга.

Во Главниот проект за водоснабдувањена Охрид предвидени се низа мерки со кои ќе се рехабилитира целиот водоснабдителен систем – од извориштата и резервоарите до цевководите со цел да се отклонат недостатоците воочени во постојниот систем. Во однос на водоснабдувањето градот е поделен на три зони: источна страна, западна страна и градска мрежа. Во секоја од зоните предвидени се и во тек на реализација се одредени зафати. Планскиот опфат се наоѓа во источната страна на градската мрежа и се предвидува да бидат реализирани зафатите што се предвидени со планот. Се предвидува замена на сите постојни азбестцементни цевководи.

Наменската зона за домување во планираниот период од пет години ќе брои 688 жители и за задоволување на потребите на истата потребно е доволна количина за потребите на населението и истата треба да е $q_{\max}/h = 1.04 \text{ l/s}$.

Фекална канализација: Сегментот Канализација во овој ДУП се базира на поставките од ГУП. ГУП-от пак е проектиран врз основа на проектот Еколошка заштита на Охридското Езеро - Проект за канализација на Охрид и Струга финансиран од владата на Република Германија, а чија реализација од страна на МЈП „ПРОАКВА“ Охрид и Струга е во тек.

Основниот концепт на главниот колекторски систем е да ја насочува отпадната вода до централната прочистителна станица – според студијата за изведување изготвена во 1977 година. Овој концепт предвидува источниот и западниот колекторски систем да ја насочува отпадната вода до прочистителна станица во Враништа. Предвидено е отпадната вода да се собира од сите населби во регионот, како и од индустриските капацитети кои се директни загадувачи на езерото испуштајќи ја отпадната вода во него. Пред да се влева во Црн Дрим собраната отпадна вода треба да се третира според одредени параметри.

Примарната цел на овој проект е собирање на отпадните води од градовите, селските населби и туристичките локалитети што се наоѓаат околу Охридското Езеро, нивното пренесување и третирање во прочистителна станица во Враништа. За да се оствари истото, потребно е да се извршат одредени зафати кои се дефинирани во споменатиот плански документ.

Вкупната отпадна количина на фекалните отпадни води за проектен период од пет години изнесува 3.65 l/s .

Атмосферска канализација: Проектираниот пристап на системот за атмосферска канализација во овој проект е од аспект на потребата да се обезбеди еколошки безбедно и економски оправдано депонирање на собраната атмосферска вода. Исто така се однесува и на потребата за одвојување на истата од фекалната канализација каде е тоа можно. Приливот на атмосферската вода е пресметан врз основ на факторите кои произлегуваат од состојбата на теренот. Неговиот интензитет се утврдува како двегодишна веројатност на 10 минутен дожд со

интензитет од 120 l/s/ha. Вкупната отпадна количина на атмосферски отпадни води изнесува 950.28 l/s. Постојаните гравитациони точки се задржуваат.

Електрична инсталација: За ДУП за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 И 11.1 – опфат 2 во Охрид, за кој се врши урбанизација во овој дел на градот е предвидено да се изградат објекти, се со намена домување во станбени куќи и станбени згради.

Имајќи ја во предвид можната конфигурација на НН електрична мрежа постоечките и новопредвидените објекти ќе бидат поврзани на постојната НН мрежа. Броилата за потрошена електрична енергија кај потрошувачите треба да се поставуваат надвор од објектите.

Поради немање Електроенергетска согласност нема можност да се одреди среднонапонско ниво на трафостаниците.

Во решението да се предвиди: потребен број на трафостаници; инсталирана снага во трафостаниците; изведување на СН врски на трафостаниците; типот на улично осветлување. Вкупната едновремена електрична сила за домување изнесува 26251,35 kW.

Други функции За занаети, трговија, деловно-административна 0,1 kW/m²

$$P_e = 16801.22 * 0,1 = 1680.12 \text{ kW}$$

Потребна снага за улично (јавно) осветлување $P_{уо} = 15 \text{ kW}$

$$\text{Вкупно потребна снага } P_{вк} = 26251,35 + 1680.12 + 15 = 27946,47 \text{ kW}$$

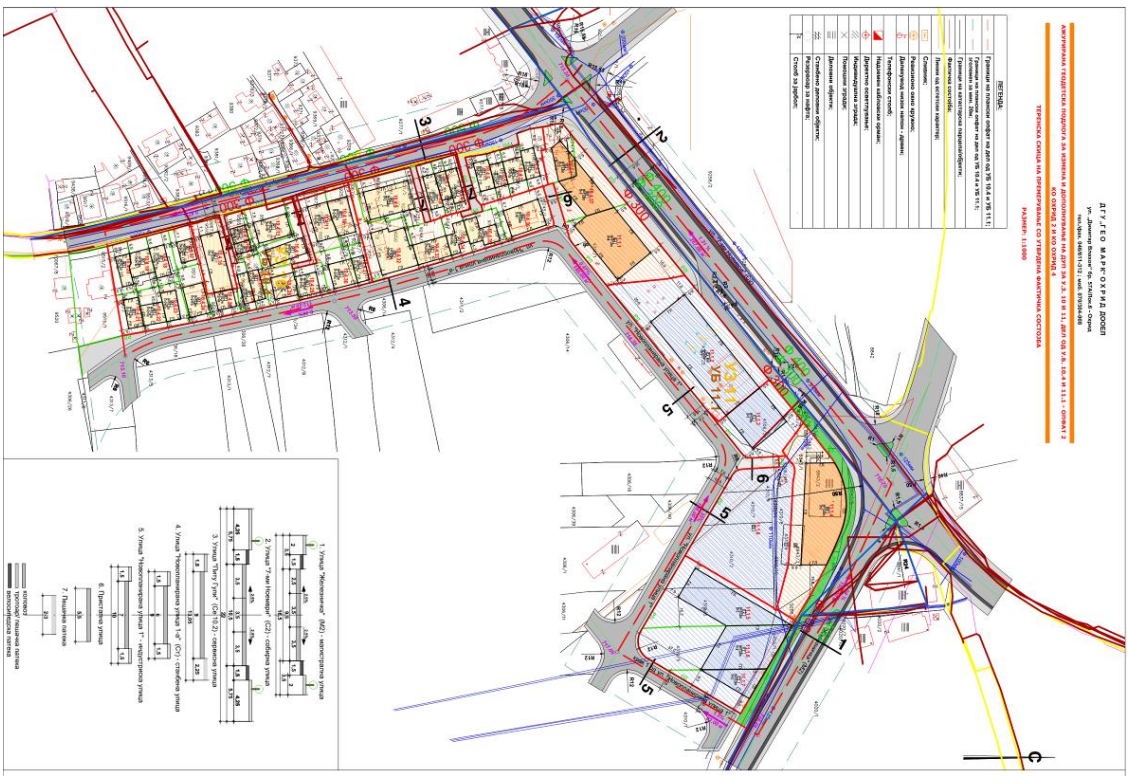
Проектирањето и градбата на НН мрежа исто така ќе се изведат согласно условите дадени со електроенергетска согласност која ја издава ЕСМ ЕВН Скопје Подружница Охрид.

Недвижно културно наследство: Во рамките на предметниот плански опфат нема заштитени добра, добра за кои се претпоставува дека претставуваат културно наследство, односно не постојат објекти кои поседуваат елементи според кои треба да бидат прогласени за споменички добра. **Ревалоризацијата** претставува законска обврска (чл.175 од Законот за заштита на културното наследство. Планскиот опфат не припаѓа во границите од контактната зона на заштитената споменичка целина.

Доколку при земјани работи дојде до откривање на објекти, односно предмети од материјалната култура на република Македонија, треба да се постапи согласно со одредбите од член 65 од Законот за заштита на културното наследство („Сл. весник на РМ„ бр. 20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15 и 39/16).

Согласно одредбите од „Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029“ („Сл. Весник на РМ“ бр. 45/2020), предвидениот опфат се наоѓа во Зона III-б на заштита на културното наследство, каде е пропишан соодветен режим на заштита кој треба да се почитува при изработката на планот.

Извештај за Стратегијска оцена на животната средина на Детаљен Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - општин 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024)

Реден број	Коментаријат на целта	Група на класа на намена	Класа на намена	Плоштина на градежна заграда (м ²)	Плоштина за градење (м ²)	Плоштина за градење во употреба (м ²)	Плоштина на надворешна заграда - под објект (м ²)	Коefициент на искористеност (К)	Максимална височина на граба (м)	Височина во етажи	Забелешка	Композитивни класа на намена	Макс. Процент на застапеност (%)	Процент на изграденост (%)
1		A, K1	A, K1	581.91	150.65	328.86	0.50	1:1.16	10	10	максимално поврзување	B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7, B8, B9, B10, B11, B12, B13, B14, B15, B16, B17, B18, B19, B20, B21, B22, B23, B24, B25, B26, B27, B28, B29, B30, B31, B32, B33, B34, B35, B36, B37, B38, B39, B40, B41, B42, B43, B44, B45, B46, B47, B48, B49, B50, B51, B52, B53, B54, B55, B56, B57, B58, B59, B60, B61, B62, B63, B64, B65, B66, B67, B68, B69, B70, B71, B72, B73, B74, B75, B76, B77, B78, B79, B80, B81, B82, B83, B84, B85, B86, B87, B88, B89, B90, B91, B92, B93, B94, B95, B96, B97, B98, B99, B100, B101, B102, B103, B104, B105, B106, B107, B108, B109, B110, B111, B112, B113, B114, B115, B116, B117, B118, B119, B120, B121, B122, B123, B124, B125, B126, B127, B128, B129, B130, B131, B132, B133, B134, B135, B136, B137, B138, B139, B140, B141, B142, B143, B144, B145, B146, B147, B148, B149, B150, B151, B152, B153, B154, B155, B156, B157, B158, B159, B160, B161, B162, B163, B164, B165, B166, B167, B168, B169, B170, B171, B172, B173, B174, B175, B176, B177, B178, B179, B180, B181, B182, B183, B184, B185, B186, B187, B188, B189, B190, B191, B192, B193, B194, B195, B196, B197, B198, B199, B200, B201, B202, B203, B204, B205, B206, B207, B208, B209, B210, B211, B212, B213, B214, B215, B216, B217, B218, B219, B220, B221, B222, B223, B224, B225, B226, B227, B228, B229, B230, B231, B232, B233, B234, B235, B236, B237, B238, B239, B240, B241, B242, B243, B244, B245, B246, B247, B248, B249, B250, B251, B252, B253, B254, B255, B256, B257, B258, B259, B260, B261, B262, B263, B264, B265, B266, B267, B268, B269, B270, B271, B272, B273, B274, B275, B276, B277, B278, B279, B280, B281, B282, B283, B284, B285, B286, B287, B288, B289, B290, B291, B292, B293, B294, B295, B296, B297, B298, B299, B300, B301, B302, B303, B304, B305, B306, B307, B308, B309, B310, B311, B312, B313, B314, B315, B316, B317, B318, B319, B320, B321, B322, B323, B324, B325, B326, B327, B328, B329, B330, B331, B332, B333, B334, B335, B336, B337, B338, B339, B340, B341, B342, B343, B344, B345, B346, B347, B348, B349, B350, B351, B352, B353, B354, B355, B356, B357, B358, B359, B360, B361, B362, B363, B364, B365, B366, B367, B368, B369, B370, B371, B372, B373, B374, B375, B376, B377, B378, B379, B380, B381, B382, B383, B384, B385, B386, B387, B388, B389, B390, B391, B392, B393, B394, B395, B396, B397, B398, B399, B400, B401, B402, B403, B404, B405, B406, B407, B408, B409, B410, B411, B412, B413, B414, B415, B416, B417, B418, B419, B420, B421, B422, B423, B424, B425, B426, B427, B428, B429, B430, B431, B432, B433, B434, B435, B436, B437, B438, B439, B440, B441, B442, B443, B444, B445, B446, B447, B448, B449, B450, B451, B452, B453, B454, B455, B456, B457, B458, B459, B460, B461, B462, B463, B464, B465, B466, B467, B468, B469, B470, B471, B472, B473, B474, B475, B476, B477, B478, B479, B480, B481, B482, B483, B484, B485, B486, B487, B488, B489, B490, B491, B492, B493, B494, B495, B496, B497, B498, B499, B500, B501, B502, B503, B504, B505, B506, B507, B508, B509, B510, B511, B512, B513, B514, B515, B516, B517, B518, B519, B520, B521, B522, B523, B524, B525, B526, B527, B528, B529, B530, B531, B532, B533, B534, B535, B536, B537, B538, B539, B540, B541, B542, B543, B544, B545, B546, B547, B548, B549, B550, B551, B552, B553, B554, B555, B556, B557, B558, B559, B560, B561, B562, B563, B564, B565, B566, B567, B568, B569, B570, B571, B572, B573, B574, B575, B576, B577, B578, B579, B580, B581, B582, B583, B584, B585, B586, B587, B588, B589, B590, B591, B592, B593, B594, B595, B596, B597, B598, B599, B600, B601, B602, B603, B604, B605, B606, B607, B608, B609, B610, B611, B612, B613, B614, B615, B616, B617, B618, B619, B620, B621, B622, B623, B624, B625, B626, B627, B628, B629, B630, B631, B632, B633, B634, B635, B636, B637, B638, B639, B640, B641, B642, B643, B644, B645, B646, B647, B648, B649, B650, B651, B652, B653, B654, B655, B656, B657, B658, B659, B660, B661, B662, B663, B664, B665, B666, B667, B668, B669, B670, B671, B672, B673, B674, B675, B676, B677, B678, B679, B680, B681, B682, B683, B684, B685, B686, B687, B688, B689, B690, B691, B692, B693, B694, B695, B696, B697, B698, B699, B700, B701, B702, B703, B704, B705, B706, B707, B708, B709, B710, B711, B712, B713, B714, B715, B716, B717, B718, B719, B720, B721, B722, B723, B724, B725, B726, B727, B728, B729, B730, B731, B732, B733, B734, B735, B736, B737, B738, B739, B740, B741, B742, B743, B744, B745, B746, B747, B748, B749, B750, B751, B752, B753, B754, B755, B756, B757, B758, B759, B760, B761, B762, B763, B764, B765, B766, B767, B768, B769, B770, B771, B772, B773, B774, B775, B776, B777, B778, B779, B780, B781, B782, B783, B784, B785, B786, B787, B788, B789, B790, B791, B792, B793, B794, B795, B796, B797, B798, B799, B800, B801, B802, B803, B804, B805, B806, B807, B808, B809, B810, B811, B812, B813, B814, B815, B816, B817, B818, B819, B820, B821, B822, B823, B824, B825, B826, B827, B828, B829, B830, B831, B832, B833, B834, B835, B836, B837, B838, B839, B840, B841, B842, B843, B844, B845, B846, B847, B848, B849, B850, B851, B852, B853, B854, B855, B856, B857, B858, B859, B860, B861, B862, B863, B864, B865, B866, B867, B868, B869, B870, B871, B872, B873, B874, B875, B876, B877, B878, B879, B880, B881, B882, B883, B884, B885, B886, B887, B888, B889, B890, B891, B892, B893, B894, B895, B896, B897, B898, B899, B900, B901, B902, B903, B904, B905, B906, B907, B908, B909, B910, B911, B912, B913, B914, B915, B916, B917, B918, B919, B920, B921, B922, B923, B924, B925, B926, B927, B928, B929, B930, B931, B932, B933, B934, B935, B936, B937, B938, B939, B940, B941, B942, B943, B944, B945, B946, B947, B948, B949, B950, B951, B952, B953, B954, B955, B956, B957, B958, B959, B960, B961, B962, B963, B964, B965, B966, B967, B968, B969, B970, B971, B972, B973, B974, B975, B976, B977, B978, B979, B980, B981, B982, B983, B984, B985, B986, B987, B988, B989, B990, B991, B992, B993, B994, B995, B996, B997, B998, B999, B1000	100.00%	100.00%

Слика 7 Синтезен план

3.2 Предмет и главни цели на Планскиот документ

Предмет на планот е урбанизација во рамките на границата на планскиот опфат, имајќи ја при тоа предвид крајната цел - реализација на поставките на ГУП на градот, како и потребите на жителите на овој дел од градот. Урбанизацијата опфаќа планирање на нови и осовременување на постојните објекти, нивно усогласување во однос на габаритите и височината, дооформување на постоечката сообраќајна мрежа на улици како и порационално искористување и уредување на просторот, а во склад со законските прописи за урбанизација на просторот.

Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024), како основна цел ги има зацртано насоките на идниот просторен и урбан развој, дефинирање на оптималните решенија за организација на основните функции, имајќи ги во предвид природните погодности и ограничувања и создадениот материјален фонд. Цел на планот е да се создадат услови за планирање на организирани простори, кои ќе бидат реализирани од страна на корисниците на земјиштето, како и да се изврши усогласување на постојните парцели и планираните објекти - доградби, надградби како и новопланирани површини за градба со важечките законски одредби со кој се дефинира површината за градба, максималната висина како и максималната бруто изградена површина.

Со тоа се овозможува валоризација и афирмација на просторот, за побрза реализација на планското решение.

Деталниот урбанистички план има за цел да обезбеди услови за похумано живеење и работа на граѓаните, рамномерен и одржлив просторен развој, рационално и одржливо користење на просторот, заштита на културното наследство и заштита и унапредување на животната средина и природа, преку:

- Зголемување на степенот на хуманост на живеењето и подобрување на условите за работа со плански одредби кои воведуваат повисок стандард во однос на постојната состојба или во однос на претходниот урбанистички план;
- Хармонизација на просторот со плански одредби за заштита на домувањето и дејностите од јавен интерес со создавање подрачја со иста намена на земјиштето или подрачја со мешани компатибилни намени на земјиштето;
- Уредување и хуманизација на просторот со плански одредби кои ќе ја штитат и стимулираат приватната сопственост и слободното претприемништво на начин кој нема да го повреди или стесни јавниот интерес;
- Сукцесивно зголемување на стечените права по основа на сопственоста на градежното земјиште, уредувањето на земјиштето и правата на градење, освен ако тоа не е спротивно на јавниот интерес;
- Зголемување на вредностите на земјиштето, недвижнините и сите други просторни ресурси со плански одредби;
- Заштита и развој на јавниот интерес со плански одредби со кои се утврдува просторна диспозиција за градење и развој на градби од значење на републиката и градби за кои со закон е утврден јавниот интерес;

• Заштита на недвижното културно наследство, животна средина и природата со плански одредби, кои ги интегрираат културните и природните богатства во подрачјата на планските опфати, со што ги прават достапни на луѓето и ги штитат од деградација.

3.3 Корелација на целите на Планот со други релевантни планови и програми/плански документи и цели на заштита на животната средина

Просторното и урбанистичкото планирање е континуиран процес, кој се обезбедува со изработување, донесување и спроведување на просторни и урбанистички планови, со цел да се обезбеди уредување и хуманизација на просторот и заштита и унапредување на животната средина и природата.

Еден од најголемите предизвици на политиката на животната средина е остварувањето на оптимален баланс меѓу економската, социјалната и еколошката димензија на развојот, со што се обезбедува реално оправдан и одржлив развој.

Дел од целите на заштитата на животната средина, дефинирани на национално и меѓународно ниво, ќе бидат инкорпорирани при подготовка на Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024), како и во периодот на неговата имплементација.

Како што претходно е спомнато, планскиот опфат е дефиниран во ГУП на Град Охрид 2002-2012 год. донесен со одлука бр. 07 - 1438/2 од 30.06.2006 год. и ДУП УЗ 10 и 11, Урбани блокови 10.4 и 11.1, Влашка маала и Градинар, општина Охрид 2011-2016 со одлука бр.: 07-1764/15 од 26.05.2011 год. со бр. 19-1258/3 од 08.02.2019 год.

Главна цел на Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид (2019 – 2024) е уредување и организирање на просторот преку:

- Одредување на плански опфат во дефинирана зона на опкружување по приоритет и етапа на истражување и реализација;
- Одредување на градежните парцели;
- Планирање на градежните парцели;
- Утврдување на параметрите за големината на објектите, врз основа на нормите за планирање на објекти;
- Утврдување на системот на инфраструктурно опслужување на планираните содржини и објекти;
- Приклучок на планскиот опфат со електрична енергија и друга инфраструктура.

Изработката на ДУП има крајна цел преку:

- Рационално користење на просторот;
- Максимално вклопување на инфраструктурата и објектите со теренот;
- Оформување на препознатлива амбиентална целина;
- Почитување и заштита на правото на човекот на приватност;
- Почитување и надградување на пејсажните вредности;
- Оформување на културен пејсаж;
- Вградување на пропратни содржини на основната наменска употреба на земјиштето;

- Почитување и подигнување на хуманоста во просторот и непречено движење на хендикепирани лица;
- Вградување на заштитни мерки;
- Почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето
- Предвидување на мерки за заштита и спасување.

Да ги утврди планско - проектните општи и посебни услови, преку параметри, кои се потребни за изработување на основен проект за градба (ситуација, основи, пресеци и изгледи на градбата) кога на конкретната градежна парцела е утврдена една површина за градба.

Во следната табела е даден краток преглед на целите на други релевантни локални, регионални и национални плански документи, во корелација со целите и активностите кои ги предвидува Планот.

Табела 6 Корелација на целите на Планот со целите на релевантните национални, регионални и локални плански и стратешки документи

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024) или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
Национални стратешки/плански документи		
<p>Просторен план на Република Македонија (2002-2020)</p>	<p>Остварување стабилен, ефикасен и динамичен стопански развој, со квалитативни структурни промени на вкупното стопанство и воспоставување на поусогласени односи во репродукцијата;</p> <p>-Зголемување на ефикасноста и рационалноста на стопанисување и врз таа основа зголемување на производството и на извозот преку економски критериуми и со воспоставување процес на ревитализација и реструктурирање;</p> <p>-Поупешно и поинтензивно вклучување на стопанството во меѓународните економски односи и во меѓународната поделба на трудот;</p> <p>-Зголемување на вработеноста, пред се, врз економски критериуми и со поголемо поттирање на развојот врз знаењата и умешноста на работната сила;</p> <p>-Постојано подобрување на материјалните, културните, општествените и другите услови за живот и работата на граѓаните, задоволување на потребите и јакнење на материјалната и социјалната сигурност на населението, како основна и трајна определба на општеството;</p> <p>-Остварување на порамномерен регионален развој, со побрз развој на стопански недоволно развиените краишта;</p> <p>-Остварување на рационално користење, организирање и уредување на просторот во согласност со потребите од рационално разместување на производните сили;</p> <p>-Менување на односот кон природната средина со системска, материјална, образовна и друга поддршка на нејзиното зачувување, заштита и унапредување.</p>	<p>Усогласеност: Генералните насоки и насоки за урбанизација на предметниот плански опфат врз кои се темели Просторниот план се земени предвид при урбанистичкото планирање на просторот во претходно изработената документација, како и во измената и дополнувањето на Планот.</p>

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024) или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
<p>Национална стратегија за одржлив развој (2009-2030)</p>	<p>Одржливиот развој имплементира развој, кој ги задоволува потребите на сегашните генерации, без да ја загрози можноста на идните генерации да ги задоволат своите потреби. Со други зборови, при планирањето на нашите секојдневни активности, треба да размислуваме и за идните генерации.</p> <p>Основни цели на Стратегијата за одржлив развој се:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да се користи механизмот за чист развој според протоколот од Кјото како дополнителна апатка за спроведување на проекти за намалени емисии на стакленички гасови и поттик на руралниот развој; - Исто така, во Стратегијата е ставен акцент на: <ul style="list-style-type: none"> - Обезбедување заштита на природата во Македонија базирана на принципите на „Натура 2000“ мрежата преку засилена имплементација на Стратегијата за биолошка разновидност и Акциониот План; - Промовирање нова мрежа за мониторинг на животната средина; - Контрола на квалитетот на воздухот и да се намалат заканите по човековото здравје и функционирањето на екосистемите; - Да се воведат управување со водните ресурси и да се намали загубата на вода и влијанието од загадувањето како основа за развој на планови за управување со речни корита; - Да се поддржат шумскиот, земјоделскиот и руралниот развој, како основни економски активности во синергија со Планот за зачувување и управување на природните ресурси. - Да се интензивира фокусот на алтернативни извори на енергија, кои не се штетни за животната средина, развојот на екотуризмот и производството на здрава храна. Понатаму, да се искористат посебните погодности и можности на животната средина во Република Северна Македонија во поттикнувањето на соработката и управувањето во поширокиот регион. 	<p>Усогласеност: Во Планската документација земен е предвид прифатениот концепт на Република Македонија за одржлив развој, како начин кој води до економски напредок, социјална благосостојба и одржување рамнотежа во животната средина.</p>

Охрид плански период (2019 – 2024)

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024) или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
<p>Стратегија за регионален развој на Република Македонија (2009-2019)</p>	<p>Главните стратешки цели на Стратегијата се:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Конкурентни плански региони што се одликуваат со динамичен и одржлив развој; -Поголема демографска, економска, социјална и просторна кохезија помеѓу и во рамките на планските региони во Република Македонија. <p>За постигнување на овие цели дефинирани се приоритети:</p> <p>Стратешка цел 1:</p> <p><i>Приоритет 1.1:</i> Поттикнување на економскиот раст во планските региони,</p> <p><i>Приоритет 1.2:</i> Развивање на современа и модерна инфраструктура во планските региони,</p> <p><i>Приоритет 1.3:</i> Препознавање и искористување на иновативниот потенцијал и поддигнување на техничко-технолошката основа на носечките индустрии во планските региони,</p> <p><i>Приоритет 1.4:</i> Поддигнување на нивото на човечкиот капитал во планските региони,</p> <p><i>Приоритет 1.5:</i> Креирање на конкурентски предности на планските региони,</p> <p><i>Приоритет 1.6:</i> Оптимално користење и валоризација на природните ресурси и енергетските потенцијали во планските региони,</p> <p><i>Приоритет 1.7:</i> Заштита на животната средина во планските региони</p> <p>Стратешка цел 2:</p> <p><i>Приоритет 2.1:</i> Демографска ревитализација и порамномерна дистрибуција на населението помеѓу и внатре во планските региони,</p>	<p>Усогласеност: Одредбите и целите на Планот се во корелација со целите на оваа стратегија и ќе допринесат за остварување на една од главните цели за поголема демографска, економска, социјална и просторна кохезија во рамките на овој плански регион.</p>

Охрид плански период (2019 – 2024)

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024) или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<p><i>Приоритет 2.2.</i> Радење на функционално-просторни структури за подобро интегрирање на урбаните со руралните средини во планските региони,</p> <p><i>Приоритет 2.3.</i> Зголемување и порамномерна дисперзија на инвестициите и вработеноста помеѓу и во рамките на регионите,</p> <p><i>Приоритет 2.4.</i> Подддржување на степенот на социјален развој во планските региони,</p> <p><i>Приоритет 2.5.</i> Поддршка на подрачјата со специфични развојни потреби,</p> <p><i>Приоритет 2.6.</i> Развивање на прекугранична и меѓусебна соработка на планските региони,</p> <p><i>Приоритет 2.7.</i> Подддржување на капацитетите за планирање и реализација на развојот во планските региони.</p>	<p><i>Усогласеност:</i> Во Планската документација се предвидени мерки и активности во однос на управувањето со водите, односно активности за водоснабдување, одведување и третман на отпадните води, со цел заштита на квалитетот на водите и сл.</p>
<p>Национална Стратегија за води (2011-2041)</p>	<p>Главна цел на Стратегијата е зачувување на добра состојба на водата, спречување на загадувањето на водата, спречување на хидро-морфолошките промени и рехабилитација на статусот на водата каде што е нарушен.</p> <p>Посебните цели кои треба да се постигнат со интегрираното управување со водите во Република Македонија се:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Доволен квалитет на водата за пиење за јавно снабдување; -Потребни количини на вода со соодветен квалитет за разни комерцијални цели; -Заштита на луѓето и материјалните добра од штетните ефекти на водата; -Да се постигне и да се зачува добар статус на водата на површинските и подземните водни тела; -Заштита на водата и екосистемите зависни од вода; -Усогласување на мерките на управување со водите со корисниците на просторот од другите сектори; 	

Охрид плански период (2019 – 2024)

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024) или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<p>-Одржливо управување со водите со рационално и одржливо користење на водните ресурси.</p>	
<p>Национална стратегија за управување со отпад (2008-2020)</p>	<p>Дел од општите и посебни стратешки цели во управувањето со отпадот се:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Воведување на стабилни финансиски ресурси и соодветни економски механизми за обезбедување на целосно покривање на трошоците за одржување на интегрираниот систем за управување со отпад; -Воспоставување систем за собирање податоци/информации за изворите, природата, количествата и судбината на тековите на отпадот, како и за капацитетите за обнова на материјали/енергија и за депонирање на отпадот и обезбедување на потребниот пристап на јавноста до истиот; -Воспоставување на технички современ систем за управување со отпад; -Примена на ефикасни и исплатливи техники за управување со посебните текови отпад; -Воведување на депонии за опасен и за неопасен отпад и други капацитети за депонирање на отпадот во согласност со современите стандарди; -Постапно затворање и/или санирање на постојните комунални одлагалишта за отпад и/или индустриски еколошки жарилшта. 	<p>Усогласеност: Планскиот опфат е во границите на градот Охрид, во кој е воспоставен систем за собирање, транспорт и депонирање на комуналниот отпад.</p>
<p>Национален план за управување со отпад (2009-2015)</p>	<p>Управување со отпад е да се обезбеди соодветна политика за заштита на животната средина, рамка за одлучување, економска основа, учество на јавноста и постепено воспоставување на техничка инфраструктура за спроведување на активностите на управување со отпад, со цел да се реализира системот за управување со отпад во согласност со законската регулатива на ЕУ и со Акционата програма за животна средина на ЕУ, земјајќи ги</p>	

Охрид плански период (2019 – 2024)

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024) или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<p>предвид нејзините приоритети во управувањето со отпадот. Планот ги наведува основните, меѓусебно поврзани мерки за сопирање или за ублажување на последиците врз животната средина предизвикани од сегашното управување со отпадот, од една страна и за изградба на рамка за постепено воспоставување на современ и одржлив систем за управување со отпад, преку оптимална комбинација на различни законски, економски и комуникациски механизми и инструменти, од друга страна.</p>	
<p>Национален план за заштита на амбиентниот воздух (2013-2019)</p>	<p>Главни цели на Планот се:</p> <ul style="list-style-type: none"> -одржување на квалитетот на амбиентниот воздух во зоните каде што не се надминуваат граничните вредности на квалитет; -подобрување на квалитетот на амбиентниот воздух во зоните каде што се надминуваат граничните вредности за квалитет; -преземање на мерки за намалување на емисиите од определени стационарни извори на загадување; -усвојување на неопходни мерки за минимизирање и целосно отстранување на негативните ефекти врз квалитетот на амбиентниот воздух. 	<p><i>Усогласеност:</i> Во Планската документација се пропишани мерки за заштита на квалитетот на воздухот, кои препорачуваат да се следи и контролира присуството на загадувачки материји во воздухот со цел да се одржи квалитетот на воздухот во граници на дозволените нивоа на емисии.</p> <p>Зелените површини во планскиот опфат да се уредат со автохтони видови со висок биоакумулативен капацитет за евентуално присутните загадувачки материји во воздухот и почвата.</p>
<p>Национална стратегија за развој на културата за периодот 2013-2017</p>	<p>Општи цели и приоритети на Стратегијата се:</p> <p>-Да се поттикнува развојот на културата во сета нејзина комплексност на: (а) наследениот традициски и етнокултурен идентитет на македонскиот народ и на другите народи кои живеат во Република Македонија, (б) мултикултуралната реалност на македонското општество, (в) естетскиот плурализам на уметничките вредности и (г) хуманистичката, етичката, едукативната, забавната, економската, производствената, кохезивната и другите димензии на културата.</p>	<p><i>Усогласеност:</i> Во рамките на планскиот опфат не е евидентирано културно наследство.</p> <p>Но заради фактот што Планскиот опфат влегува во границите на „Светското природно и културно наследство на Охридскиот регион“, Планската документација се пропишани мерки за заштита на културното наследство, во согласност со „Планот за Управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план (2020 - 2029).</p>

Охрид плански период (2019 – 2024)

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024) или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<p>-Да се негува комуникацијата на одделните културни идентитети, при што ќе се подига свеста за културата како сфера од посебен општествен и национален интерес.</p> <p>-Да се воспостави и да се одржува цврста соработка меѓу секторот култура и секторите образование и наука, меѓународната политика и туризмот и другите сектори кои се имплементираат во културниот сектор како основа за развој на културата и на општеството.</p> <p>-Да се поддржуваат проекти за промоција и пласман на културата на Република Македонија во меѓународни рамки.</p> <p>-Да се остварува континуирана заштита на културното наследство независно од неговото историско, цивилизациско и етнокултурно обележје и др.</p>	
<p>Стратегија за Демографски развој на РМ, 2008-2015</p>	<p>Целта на Стратегијата е обезбедување одржлив демографски развој на Република Македонија преку подобрување на квалитетот на човечкиот капитал и социјална кохезија.</p> <p>Специфични цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Забавување на стапката на намалување на населението и создавање услови за одржлив демографски развој на земјата; -Намалување на регионалните демографски нееднаквости и креирање одржлива територијална дистрибуција и квалитетен живот на населението; -Намалување на постоечките разлики и нееднаквости помеѓу населението, со цел зголемување на социјалната кохезија. 	<p><i>Усогласеност:</i> Имплементацијата на Планската документација ќе допринесе за отворање на нови работни места, подобрување на животниот стандард, развој на општината и сл.</p>
<p>Национална Стратегија за развој на туризмот (2009-2013)</p>	<p>Градење на имиџ на препознатлива европска дестинација за туризам, базиран на културното и природното наследство и препознатлива по производите со висок квалитет инкорпорирано во заедничко име – туристички производ на Македонија.</p> <p>Развој на производи и услуги (Препознатливи производи, Категоризација на сместувачките капацитети, Вински туризам,</p>	<p><i>Усогласеност:</i> Со реализацијата на Планската документација ќе се допринесе до подобрување на туристичката понуда на градот Охрид, кој претставува најзначаен туристички локалитет на територијата на Република Македонија.</p>

Охрид плански период (2019 – 2024)

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024) или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
<p>Национална стратегија за биолошка разновидност со акционен план, (2018-2023), 2019</p>	<p>Главна цел на Стратегијата е:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Намалување на директните и индиректните притисоци врз биолошката разновидност; -Подобрување на статусот на биолошката разновидност преку зачувување на екосистемите, видовите и генетската разновидност заради зголемување на придобивките од биолошката разновидност и екосистемските услуги. <p>Во националната стратегија за биолошка разновидност во однос на халоморфните (солени) почви е наведено дека:</p> <p>Хабитатите на копнените солени степи (Е6) се однесуваат на солени почви на кои доминираат тревести растенија што се отпорни на високи концентрации на соли. Солените степи од Македонија според класификацијата на EUNIS припаѓаат кон Е6.2.15.: Пелаго-вардарски солени степи, кои опфаќаат халофилни заедници од Југозападниот дел на Балканскиот Полуостров, во просторот зафатен меѓу Пелагонидите и мезомакедонските планини, во аридната зона на реките Вардар и Горна Морава. За Македонија се наведуваат неколку хабитатни типови од шесто ниво.</p> <p>Во Македонија постојат солени почви, а околу 90 % од вкупната површина почви зафатени од процесите на салинизација се наоѓаат во долините на Овче Поле, Струмица, Скопје и Пелагонија</p>	<p>Усогласеност: Во рамките на Планскиот опфат не се идентификувани значајни или ендемични видови, ниту значајни живеалишта. Но самиот Опфат влегува во границите на „Светското природно и културно наследство на Охридскиот регион“, Планската документација се пропишани мерки за заштита на културното наследство, во согласност со „Планот за Управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план (2020 - 2029).</p>

Охрид плански период (2019 – 2024)

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024) или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
<p>Национална стратегија за заштита на природата (2017-2027), 2019</p>	<p>Согените почви според EUNIZ се дел од точка Е 6.2. Континентални копнени солени степи и истите се наведени во Прилог 1 на Директивата на ЕУ за живеалишта и видови.</p> <p>Во Националната стратегија за заштита на природата, дефинирани се следните национални цели за заштита на природата:</p> <p>НАЦИОНАЛНА ЦЕЛ 1: Геодиверзитетот и геонаследството и другите компоненти на природата (биолошката и пределската разновидност) соодветно да се идентификуваат, истражуваат, мониторираат и инвентаризираат.</p> <p>НАЦИОНАЛНА ЦЕЛ 2: Да се заштитат, зачуваат и мониторираат компонентите на геодиверзитетот, геонаследството, биолошката и пределската разновидност.</p> <p>НАЦИОНАЛНА ЦЕЛ 3: До 2022 година да се вгради политиката за заштита на природата во стратешките, плановите и програмите во другите сектори.</p> <p>НАЦИОНАЛНА ЦЕЛ 4: Да се воспостави и практикува одржливо користење на геодиверзитетот, геонаследството и другите компоненти на природата (биолошката и пределската разновидност) преку употреба на традиционални знаења, иновации, најдобри практики и позитивни стимулации за зачувување и одржливо користење на природата.</p> <p>НАЦИОНАЛНА ЦЕЛ 5: Да се унапредат законодавната рамка, согласно ЕУ легислативата и релевантните ратификувани меѓународни договори за заштита на природата и да се обезбеди соодветна институционална рамка преку зајакнување на административните капацитети.</p> <p>НАЦИОНАЛНА ЦЕЛ 6: Да се подигне нивото на информираност, едукација и промоција за вредностите и значењето на геодиверзитетот и геонаследството и другите компоненти на природата (биолошката и пределската разновидност);</p>	

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024) или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
<p>НАЦИОНАЛНА ЦЕЛ 7: Да се обезбеди континуирано и зголемено финансирање на заштитата на природата од буџетски средства на централно и локално ниво, од инвестиции и други извори на финансирање, преку воспоставување на соодветни одржливи и ефикасни модели на финансирање на заштитата и одржливото користење на природата.</p> <p>Во националната стратегија за заштита на природата во однос на халоморфните (солени) почви е наведено дека:</p> <p>Солени почви се среќаваат во Овче Поле и во Прилепско и Битољска Поле (особено по западните падини на Селечка Планина).</p> <p>Типични примери за загрозени растителни заедници претставуваат халофитските заедници кои се развиваат на солени почви (мали површини во Овче Поле и во степолокото подрачје помеѓу Велес, Штип и Неготино во централна Македонија), заедниците што се развиваат на подлога со арсен и антимон (Алшар кај Кавадарци) и заедниците на варовник и доломит (пошироката околина на Прилеп).</p>	<p>Владината политика за оваа Стратегија е да спроведе детална анализа за статусот на имплементација на Конвенцијата, да обезбеди насоки и препораки за надминување на проблемите кои произлегуваат од имплементацијата на Конвенцијата и да препорача акционен план за спроведување на предложените мерки и следење на дадените насоки.</p>	<p>Во постапката на усвојување на Планот и подготовката на Извештајот за СОЖС ќе биде обезбедено учество на јавноста што ќе придонесе во процесот на одлучување и донесување на одлуки.</p>
Регионално ниво		
<p>Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција (2005)</p>		

Охрид плански период (2019 – 2024)

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024) или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
<p>План за управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029)</p>	<p>Во План за управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029) се дефинирани следните цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Зајакнување на управувањето со природното и културното наследство во Охридскиот Регион ➤ Минимизирање на влијанијата на водите во сливот на Охридското Езеро ➤ Примена на одржливо земјоделство и шумарство ➤ Развивање на одржлив туризам ➤ Контрола врз внесувањето на алохтони видови ➤ Реставрација и ревитализација на живеалиштата ➤ Одржливо рибарство ➤ Заштита на пределот ➤ Ублажување и адаптација на климатските промени ➤ Обновување на урбанистичко-архитектонските вредности ➤ Зачувување и презентација на селектирани археолошки локалитети ➤ Подобрување на конзерваторскиот третман на заштитените добра ➤ Подигање на свеста за значењето на природното и културното наследство во Охридскиот Регион 	<p>Усогласеност: При изработката на Планската документација се земени предвид барањата на управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029) и истите се инкорпорирани во Планот.</p> <p>Исто така во Планската документација се пропишани и мерки за заштита на природното и културното наследство на Охридскиот Регион.</p>

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024) или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
<p>Програмата за развој на Југозападниот плански регион (2015-2019)</p>	<p>Програмата за развој на Југозападниот плански регион ги поставува следните цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Модерна регионална економија базирана врз висока технологија и знаење ➤ Образование прилагодено на потребите на економскиот развој, ефикасна социјална и здравствена заштита за населението во Регионот и создавање услови за запирање на миграцијата ➤ Развој на туризмот поврзан со природното и културното наследство, и ➤ Зачувување на квалитетот на животната средина 	<p><i>Усогласеност:</i> Имплементацијата на Планот ќе се темели на принципите за контрола на емисиите и заштитата на животната средина. Имплементацијата на Планот ќе допринесе за социјо-економски развој на населението (вработување, подобрување на животниот стандард и сл.), а преку тоа и до развој на стопанството и економијата.</p>
<p>Просторен План на Охридско-престанскиот Регион 2005-2020</p>	<p>Просторниот план на Охридско-престанскиот регион, како долгорочен, интегрален, развоен документ, каде е дефинирана просторната организација на Регионот, има за цел создавање на порационална организација на различните видови на користење на земјиштето, како и нивна меѓусебна поврзаност, со што би требало да се избалансираат потребите од социјо-економски развој, заштита на животната средина и нивото на техничката опременост на просторот.</p> <p>Цели на идниот економски просторен развој на Регионот се:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разместување на производните и услужни дејности во просторот врз принципот на рационално користење, организирање и уредување на земјиштето; - Унапредување и подобрување на патната поврзаност со поблиските и подалечни простори од Регионот со локални, регионални и меѓународни патни правци; - Квалитативни структурни промени на стопанските сектори; 	<p><i>Усогласеност:</i> Изработката на планската документација претставува исполнување на целите за просторен развој на регионот, заштита на биолошката и предельската разновидност, односно природното наследство. Концепцијата за просторно планирање на Општина Охрид се темели на основните принципи, развојни цели и одредби, дефинирани во Просторниот План за Регионот.</p>

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024) или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<p>- Поттикнување на развојот на стопански недоволно развиените подрачја како детерминанта на позабрзан и порамномерен стопански развој;</p> <p>- Алокација на производните и услужни дејности со примена на системска, материјална, едукативна и друга поддршка за зачувување, заштита и унапредување на природната и создадена средина.</p>	
<p>Регионалниот план за управување со отпад на Југозападен плански регион</p>	<p>Регионалниот план за управување со отпад на Југозападен плански регион ја има следнава визија и следниве цели:</p> <p>Визија: Да се обезбеди регионална планска рамка за одржливо управување со отпадот и преработка на ресурсите преку развивање на интегриран систем за управување со отпад со следниве општи цели:</p> <p>Цел А: Минимизирање на негативните влијанија на животната средина и на здравјето на луѓето предизвикани од создавањето и управувањето со отпад.</p> <p>Цел Б: Минимизирање на негативните општествени и економски влијанија и максимизирање на социјалните и економските можности,</p> <p>Цел В: Усогласеност на законските барања, целите, принципите и политиките поставени во европската и националната правна и регулаторна рамка.</p>	<p>Усогласеност: Планскиот опфат е во границите на градот Охрид, во кој е воспоставен систем за собирање, транспорт и одлагање на комуналниот и другите типови на отпад.</p>
Локално ниво		
<p>Локален еколошки акционен план на општина Охрид (2019 - 2025)</p>	<p>Примарните цели на ЛЕАП на општина Охрид се:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ Спроведување на барањата за заштита на животната средина на локално ниво; ➢ Идентификација на потребите на административните структури и нивно зајакнување со цел ефикасно управување со животната средина на локално ниво; 	<p>Усогласеност: Целите на Планската документација се во директна врска со целите на ЛЕАП на општина Охрид, особено во делот кој се однесува на спроведување на барањата за заштита и унапредување на светското природно и културно наследство како дел од Охридскиот УНЕСКО Регион.</p>

Охрид плански период (2019 – 2024)

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024) или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Интегрирање на политиката за заштита на животната средина во останатите секторски политики; ➤ Поттикнување на сите субјекти кон поголема одговорност за заштитата на животната средина, особено јавноста; ➤ Промовирање на еколошки одржлив пристап во сите сфери на делување на Општината; ➤ Продолжување на процесот на приближување кон политиките на Европската унија во областа на животната средина, на локално ниво; ➤ Спроведување на барањата за заштита и управување со светското природно наследство како дел од Охридскиот УНЕСКО Регион; ➤ Обезбедување финансиски средства за решавање на приоритетните еколошки проблеми итн. 	<p>Усогласеност: Во планот е предвидено изградба на водоводна, канализациона и атмосферска мрежа и соодветно третирање на истите, како и изградба на сообраќајна инфраструктура. Исто така, во планот се земени во предвид барањата за заштита и унапредување на светското природно и културно наследство како дел од Охридскиот УНЕСКО Регион.</p>
<p>Стратегија за локален економски развој 2007</p>	<p>Стратешки цели за тематска област - Инфраструктура и заштита на животна средина (сообраќајна и комунална, урбано и просторно планирање):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Довршување на канализациона и водоводна инфраструктура и соодветен третман на отпадните и атмосферските води на територијата на општина Охрид според светски стандарди; • Регулација и рехабилитација на сливното подрачје на Охридското Езеро; • Воспоставување механизам за ефикасно управување со инфраструктурата и интегрална заштита и управување со животната средина, светското природно и културно наследство почитувајќи ги законските регулативи и обврските превземени со потпишување на Досието со УНЕСКО; 	

Охрид плански период (2019 – 2024)

Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024) или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<ul style="list-style-type: none"> • Стратегија за управување со цврстиот отпад; • Доградба и осовременување на сообраќајната инфраструктура; • Користење на алтернативни обновливи извори на енергија и изградба на систем за централно заголпување на градот; <p>Стратешки цели за тематска област - Култура, културно-историско и природно наследство:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Засилена иницијатива за донесување на закон за Охрид; • Изградба и подобрување на инфраструктурните, техничките и кадровски капацитети; • Засилена, координирана и зголемена промоција и презентација на културното и природното богатство и културните настани; • Нови форми и активности за координиран и одржлив развој на културното и природното наследство. 	<p><i>Усогласеност:</i> Планскиот опфат е во границите на градот Охрид, во кој е воспоставен систем за собирање, транспортирање и депонирање на комуналниот отпад.</p>
<p>План за управување со отпад на општина Охрид за период 2018-2020 година</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Предвидени активности за реализација на Планот - Подобрување на собирањето и транспортот на отпадот, - Промоција на минимизирањето на отпадот (Изградба на интегрирана инфраструктура за управување со отпад (инсталација за преработка на материјали за рециклирање); - Интервенција во системот за собирање на комунален отпад; - Подобрување на управувањето со депонијата за комунален отпад (Ремедијација на постоечките нестандардни депонии и дивите депонии); - Превенција на создавање на отпад (Јавна кампања (континуирано) и организирање акции во училишта); - Селектирање на рециклабилни фракции; 	

Охрид плански период (2019 – 2024)

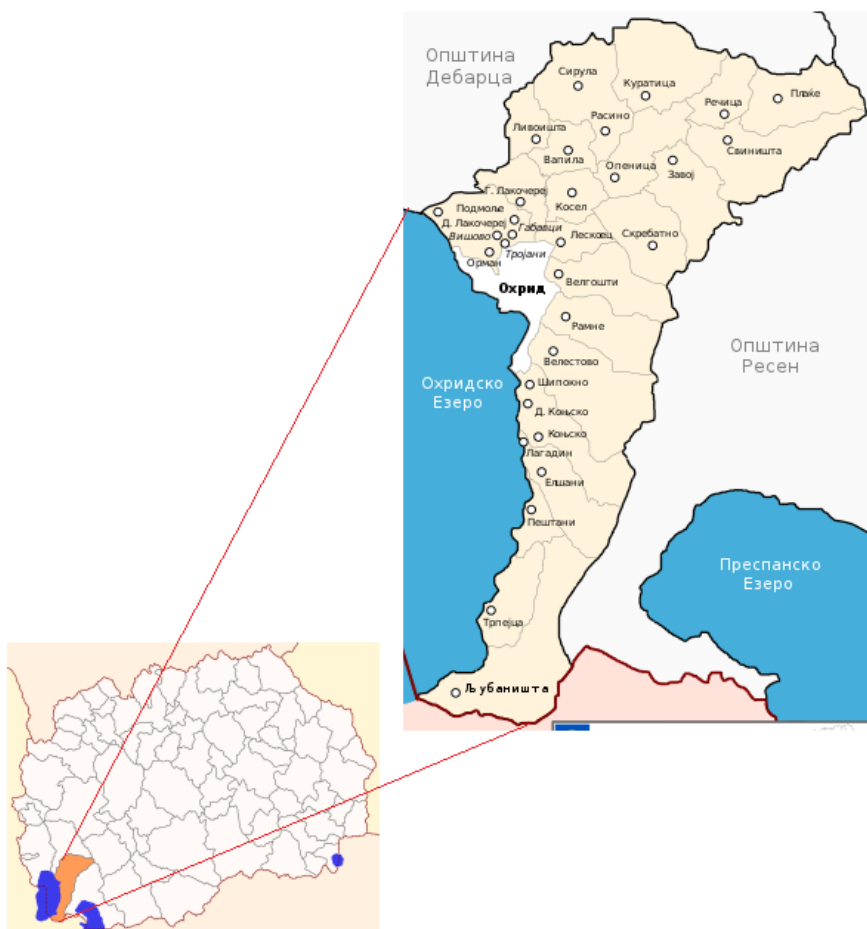
Релевантни национални/регионални/локални стратешки и плански документи	Цели или барања утврдени со стратешките и планските документи	Како целите на стратешкиот/планскиот документ се вградени во Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024) или како истите ќе се постигнат со негова имплементација
	<ul style="list-style-type: none"> - Биоразградлив отпад (Воведување на основен систем за примарна селекција и рециклажа до 50%); - Промоција на учеството на јавноста и промена во однесувањето (Кампања за зголемување на јавната свест за управувањето со отпад и за селекција на отпад и компостирање); - Мониторинг и информирање (Следење на индикатори) - Организациона и институционална поставеност (Воспоставување на тарифен систем). 	<p>Планот не е во корелација со целите на Стратегијата за рурален развој, бидејќи планскиот опфат се наоѓа во граници на урбаното подрачје на градот Охрид.</p>
<p>Подстратегија за рурален развој на општина Охрид 2014-2018</p>	<p>Основните цели на оваа Подстратегија за рурален развој се:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Идентификување на концептот, насоките и приоритетите за рурален развој, - Намалување на разликите во степенот на развојот на урбаниот и руралниот дел на Општина Охрид, поттикнување на претприемништво, искористување на можностите за аплицирање на проекти за рурален развој, економски иницијативи за одржлив развој, како и создавање услови за креирање на приходи (основни или дополнителни) за локалното население од руралните делови на Општина Охрид. - Постапување на рамка за поттикнување на руралниот развој, и посебно руралниот туризам како дел од севкупната туристичка понуда на Општина Охрид 	
<p>Стратегија за родова еднаквост на Општина Охрид (2019)</p>	<p>Стратегијата има две основни цели:</p> <p>СЦ 1: Јакнење на јавна свест за родова рамноправност; и</p> <p>СЦ 2: Вградување на родовата перспектива во програмите и буџетите на Општина Охрид</p>	<p>Планот не е во корелација со целите на Стратегијата за родова еднаквост.</p>

4 РЕЛЕВАНТНИ АСПЕКТИ НА МОМЕНТАЛНАТА СОСТОЈБА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

4.1 Географска положба и демографски карактеристики

Општина Охрид се наоѓа во југозападниот дел на Република Северна Македонија, лоцирана на североисточниот брег на Охридското Езеро, со површина од 389,93 km². Сместена е помеѓу високите планини Јабланица и Мокра Планина од западната и Галичица од источната страна.

Општина Охрид се граничи со општините Дебарца на запад и север, Демир Хисар на североисток, Ресен кон исток, а на југ Општината се граничи со Р. Албанија.

Слика 8 Местоположба на Општина Охрид во Р. Северна Македонија

Општина Охрид, како единица на локална самоуправа, ја сочинуваат 28 населени места, односно градот Охрид и селата: Вапила, Велгошти, Велестово, Горно Лакочереј, Долно Коњско, Долно Лакочереј, Елшани, Завој, Коњско, Косел, Куратица, Лагадин, Лескоец, Ливоишта, Љубаништа, Опеница, Орман, Пештани, Плаќе, Подмоље, Рамне, Расино, Речица, Свињишта, Сирула, Скребатно, Трпејца и Шипокно. Населените места се организирани во 18 урбани и 26 месни заедници заедници, дадени во следниот табеларен преглед.

Административен центар на Општината е градот Охрид. Урбаната зона на Охрид е составена од Стариот Град, кој е лоциран во средината на урбаната зона, а кој го сочинуваат Варош, Месокастро и рибарската населба Канео.

Вкупниот број на жители во Општина Охрид изнесува 55.749 со 16.012 домаќинства³. Просечниот број на членови во домаќинствата изнесува 3,48. Половата структура на населението е следна:

- машки пол 27.598 жители и
- женски пол 28.151 жител.

Според изјаснувањето за национална припадност поделбата на населението е дадена во следниот табеларен преглед.

Табела 7 Поделба на населението, според национална припадност (Извор: ДЗС)

Националност	Број	%
Македонци	47.344	84,93
Албанци	2.962	5,31
Турци	2.268	4,06
Срби	366	0,66
Власи	323	0,58
Роми	69	0,12
Бошњаци	29	0,05
Останати	2.388	4,29
ВКУПНО	55.749	100

Во следниот табеларен преглед е дадена поделбата на населението во општината, според петгодишни групи на старосна возраст.

Табела 8 Поделбата на населението, според петгодишни групи на старосна возраст (Извор: ДЗС)

Петгодишна група/год.	Број на жители (Попис 2002)	Број на жители (ДЗС: 2017)
0-4	2.825	2.677
5-9	3.428	2.643
10-14	3.947	2.704
15-19	4.394	2.697
20-24	4.501	3.215
25-29	4.067	3.597
30-34	3.917	4.099
35-39	3.906	4.020
40-44	4.433	3.614
45-49	4.313	3.483
50-54	4.073	3.466
55-59	2.870	3.784
60-64	2.647	3.449
65-69	2.480	3.091
70-74	1.836	2.044
75-79	1.280	1.575
80+	832	1.418
ВКУПНО	55.749	51.576

- **Предвидена локација**

Планскиот опфат на Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024), се наоѓа во источниот дел од градот.

³ Извор: Државен завод за статистика, Попис на населението од 2002 година

Границата на планскиот опфат е затворена полигонална линија и истата оди по осовините на постојните односно планираните улици и тоа: на северозападната страна границата започнува од вкрстосувањето на ул. „Питу Гули“ со ул.„7-ми Ноември“, продолжува кон североисток по ул. „7-ми Ноември“ и оди се до вкрстосување со ул. „Железничка“, свртува кон југоисток по ул.„Железничка“ и оди се до вкрстосувањето со новопланирана улица крак1 од „улица1“, свртува кон југозапад по крак1 од „улица1“ и оди се до вкрстосувањето со „Новопроектирана улица1“, свртува кон северозапад по улица „Новопроектирана улица1“, кон југозапад ја прати во целост осовината на истоимената „Новопроектирана улица1“ и оди се до вкрстосувањето со улица „Новопроектирана улица1а“, свртува кон запад по границата на КП 9514/2, продолжува во истиот правец кон запад по границата на КП 9514/3 и оди се до пресек со ул. „Питу Гули“, свртува кон север по ул. „Питу Гули“ и оди се до пресекот со ул. „7-ми Ноември“ каде што и започнува.

4.2 Здравје на населението

Здравствената заштита на подрачјето на Општина Охрид се реализира преку работата на јавни здравствени организации: ЈЗУ „Здравствен дом“, Општа болница, Завод за здравствена заштита, Специјална болница за ортопедија и трауматологија ЈЗО „Св. Еразмо“, Специјална детска болница, ЈЗО „Св. Стефан“ - Завод за превенција, лекување и рехабилитација на кардиоваскуларни заболувања итн. Во следниот табеларен преглед даден е преглед на број на здравствени установи во општината и број на здравствени работници.

Табела 9 Здравствени установи и број на здравствени работници во О. Охрид

Дејност	Здравствени работници			Места пунктови
	Виша СС	ССС	НСС	
Здравствен регион Охрид	6	99	0	81
Општа медицина	1	45		19
Медицина на трудот		4		1
Здравствена заштита на деца од 0 – 6 години	1	11		6
Здравствена заштита на училишни деца и младина		4		1
Здравствена заштита на жени		5		5
Поливалентна патронажа	4	6		
Стоматолошка дејност		8		39
Аптекарска дејност		16		10

Извор: Здравствена карта на Р. С. Македонија (2017 година)

- **Предвидена локација**

Не постојат прецизни информации за здравјето на населението во границите на планскиот опфат.

4.3 Климатски карактеристики

Во Охридскиот Регион преовладува умерено - континентална клима, како последица на струењата кои продираат од Јадранско Море преку реката Црн Дрим и влијанието на Охридското Езеро кое се јавува како термички регулатор. Овие влијанија придонесуваат пред сè во

формирање на специфичен термички и плувиометриски режим, кој се карактеризира со мали амплитуди на промена на температурата на воздухот во текот на годината.

Високите планински масиви на планините Галичица, Караорман и Јабланица, кои го опкружуваат подрачјето на Охридската Котлина, овозможуваат одржување на постојаност на климатските струења и овозможуваат „блага“ клима во регионот.

Средногодишната просечна температура на воздухот во Општината изнесува 11.4 C⁰, со максимални средномесечни температури во јули и август од 21,2 C⁰ и 34,4 C⁰. Најниската средномесечна температура, е забележана во јануари - 17,2 C⁰, е апсолутниот минимум.

Охридската Котлина се одликува со долготрајно сончево зрачење, а просечното годишно сончево зрачење изнесува 2.233 часови или во просек 6 часа дневно. Максимумот на сончево зрачење се постигнува во јули месец со вкупно 308 сончеви часови или во просек 10 часа дневно, додека минимумот е во јануари и изнесува во просек 3 часа дневно.

Од вкупниот број денови во годината, 24 % се ведри, 27 % се тмурни, а 49% се облачни.

Релативната влажност на воздухот има спротивен од во однос на температурата на воздухот. Од јануари до јули опаѓа, а потоа се зголемува. Просечната годишна влажност на воздухот е 71 %, со максимум во декември и јануари (79 %), а минимум во јули и август (60%).

Испарувањето од слободната водна површина во Охридската Котлина е поголемо од количината врнежи. Просечно годишно испарува 836 l/m², а годишната сума на врнежи изнесува 708 l/m². Најголемо е испарувањето во август (137 l/m²), потоа во јули (132 l/m²), а најмало во јануари со 27 l/m².

Маглата е ретка појава во Охридската Котлина, а просечно годишно се јавуваат 5 дена во зимските месеци од годината. Просечниот број на мразни денови изнесува 61.

Просечните средногодишни врнежи изнесуваат 704 mm, додека пак просечните врнежи во околината на Езерото изнесуваат приближно 759 mm годишно. Количината на врнежи во Општината има два максимуми, примарен во ноември и секундарен во февруари. Меѓу ноември и февруари доаѓа до незначително намалување на врнежите. Минималните врнежи се во јули.

Охридската котлина се одликува со посебен режим на ветрови, условено од езерото. Покрај ветровите што се јавуваат поради општите атмосферски промени, се јавуваат и ветрови од локален карактер, како последица на нееднаквото загревање на воздухот над копното и езерската површина.

Во Општина Охрид преовладува северниот ветер со просечна годишна зачестеност од 297 ‰, просечна годишна брзина од 2,4 m/s, а максимална од 12,3 m/s. Северниот ветер дува преку целата година, најчесто во ноќните часови. Југозападниот и јужниот ветер се приближно со иста зачестеност 176 ‰, со просечна годишна брзина од 2,9 m/s, а максимална од 18,9 m/s. Тие се јавуваат преку целата година но најзачестени се од април до јуни. Северозападниот ветер е со зачестеност 73 ‰, со просечна годишна брзина од 1,8 m/s, а максимална од 15,5 m/s. Североисточниот ветер е со зачестеност 43‰ и брзина од 12,3 m/s, ветровите од југоисточен и источен правец се незначителни (4 до 5 %).

Охридската котлина е доста ветровита. Нај ветровити се месеците септември и октомври.

4.3.1 Квалитет на воздухот

Следење на квалитетот на воздухот се врши преку споредба на измерените концентрации на загадувачките супстанции во воздухот и граничните вредности, прагови на алармирање, маргини на толеранција за гранична вредност, целни вредности и долгорочни цели определени во Законот за квалитет на амбиентниот воздух.

Квалитетот на амбиентниот воздух во Општина Охрид не може да се следи, бидејќи општината не е поврзана на државната мониторинг мрежа и нема локална мониторинг станица за мерење на параметри преку кои би се оценила состојбата со квалитет на амбиентниот воздух.

Во Општина Охрид единствено се врши периодично мерење на аероседимент, на четири мерни места во градот:

- Во близина на Општата болница;
- Градинката "Јасна Ристеска";
- Главната Автобуската станица; и
- Северниот влез во градот.

Резултатите од измерените вредности за аероседимент во Охрид за период 2016 – 2018 година се дадени во следниот табеларен преглед.

Табела 10 Измерени концентрации на аероседимент 2016 - 2018 година

	Загадувачка материја	Број на мерни места	Број на примероци	Просечна месечна концентрација (mg/m ³)	Минимум mg/m ³	Максимум mg/m ³	Број на примероци над МДК
2016	Аероседимент mg/m ³	07	84	103.52	21.55	284.16	/
2017	Аероседимент mg/m ³	07	84	87.13	15.19	200.22	/
2018	Аероседимент mg/m ³	07	84	86.91	70.29	105.11	/

Извор: ЈЗУ „Центар за јавно здравје“ Охрид

Аероседиментите се значајни бидејќи истите негативно влијаат врз природното и културното наследство.

Загадувањето на воздухот во Општина Охрид е како резултат на емисии на загадувачки супстанции од стационарни и мобилни извори, преку одвивање на хемиско - технолошки процеси, биохемиски процеси, процесите на согорување на горивата итн.

➤ Предвидена локација

Нема достапни податоци за квалитетот на воздухот во и околу планскиот опфат.

4.4 Климатски промени

Предвидените промени во климата (изразени како промени во температура на воздухот и врнежите) се развиваат постепено и резултатите се значајни на подолг период. Најголемо влијание имаат поплавите. Поплавите се зачестена појава во Р.С. Македонија претставуваа локална манифестација на последиците од глобалните промени и предизвикаат значителни штети. Според подготвените регионални сценарија за Македонија оваа зона е под доминантно-континентално климатско влијание. Од анализата на тие климатски сценарија произлегува дека средногодишната температурата во оваа рефугијална зона за 50 години ќе се покачи во просек за 2,0 °C , додека за 100 години 4,0 °C. При тоа зимските температури ќе се зголемат речиси исто како просекот (2,0 и 3,9 °C за 50 и 100 години), што важи и за летните, освен температурата после 100 години (2,1 и 4,4 °C за 50 и 100 години). Годишните суми на врнежи ќе се намалат за 3 % (50 години) и 8 % (за 100 години). При тоа врнежите ќе се намалат само во тек на летната, пролетната и есенската сезона (-18% за 100 години - лето) додека зимските врнежи ќе се зголемат (+4% за 100 години). Меѓутоа врнежите во југозападниот регион каде и спаѓа Охридскиот регион нема да се намалат значително како во централните и јужните делови на Македонија.

Климатските прилики во овој рефугијален реон поради присуството на Охридското и Преспанското Езеро, како и клисурата на Црн Дрим се прилично константни, бидејќи целиот тој систем делува како еден термостат и овозможува поволни услови за развој на рефугијалната шумска вегетација.

4.5 Бучава

Генерирањето на бучава претставува физички агенс од животната средина која во организмот создава штетни ефекти со тенденција на пораст во развиените земји и во земјите во развој. Бучавата во животната средина може да се класифицира според следните карактеристики: Континуирана бучава, Повремена бучава, Широкопојасна бучава, Тонална бучава и Импулсна бучава.

Законот за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ“ бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13, 146/15) ги дефинира правата и обврските на национално и локално ниво, како и правата и должностите на правните и физичките лица во однос на управувањето со бучавата во животната средина и заштита од истата.

Општина Охрид, како една од најпосетуваниите туристички дестинации во Р. С. Македонија, секоја година е домаќин на илјадници домашни и странски посетители. Покрај значителните финансиски придобивки од посетеноста на Градот и развојот на туризмот, Општината се соочува со сериозни проблеми од аспект на животната средина, особено проблеми кои потекнуваат од зголемено ниво на бучава. Илјадниците гости, зголемената фреквенција на возила, забавните и рекреативни активности кои ги нудат Градот и угостителските објекти, градската врева, генерираат ниво на бучава која претставува сериозна закана за животната средина и здравјето на луѓето.

Имајќи ги предвид горенаведените факти и недостатокот на податоци од мониторинг на бучава, а со цел да се утврдат главните извори и состојбата со бучавата во Општината и да се

превземаат соодветни мерки за управување со истата, во отсуство на стратешка карта, Општина Охрид има изработено Акционен План и Програма за управување со бучавата во 2011 година. Според овој документ, особено високи вредности на ниво на бучава се забележани на мерните места на улиците Цар Самоил, Коста Абраш и градскиот плоштад, каде истите достигнуваат вредност и до $L_{eq}=81.9-89.9$ dB(A) во период на мерење ноќ, во 2.00 часот по полноќ, во екот на туристичката сезона.

Овие локации се карактеризираат со голем број угостителски објекти со отворени летни тераси или затворени простори во кои се пушта жива и друг вид гласна музика. Во полноќните часови улиците се полнат со млади луѓе кои создаваат врева од гласно смеење, пеење и сл. Сите гореспоменати фактори допринесуваат за зголеменото ниво на бучава во однос на максимално дозволените вредности.

Во согласност со планскиот документ главни причини за зголеменото ниво на бучава во Општина Охрид се:

- непочитување на законските обврски;
- несовесно работење на угостителските работници;
- ниска култура на однесување на локалното население, гостите и посетителите;
- несоодветно просторно уредување, особено во стариот дел од градот, каде од двете страни на тесните улочки се наоѓаат голем број на угостителски објекти;
- тесен и затворен простор за ширење на бучавата, односно не постои можност за намалување на интензитетот на бучава од изворот со зголемување на растојанието, особено во стариот дел на Градот;
- несоодветна звучна изолација на угостителските и станбените објекти;
- голема фреквенција на возила, стар возен парк, застој во сообраќајот, возење со голема брзина и сл.

Ваквата состојба придонесува за зачестеност на поплаки од граѓаните на Општина Охрид, поради вознемиреност од бучава од горенаведените извори.

Во Акциониот план и програмата за намалување на бучавата во Општина Охрид, предложени се мерки за намалување на нивото на бучава, и е нагласено дека при имплементација на истите треба да се земат предвид и дел од мерките и препораките кои се предвидени како долгорочна стратегија за намалување на бучавата.

4.6 Хидрографски карактеристики

Според хидрографската поделба на територијата на Р. С. Македонија, Општина Охрид припаѓа на Јадранскиот речен слив. Преку него се одводнуваат западните и југозападните делови на Р. С. Македонија односно површина од 3.350 km², а според големината претставува втор слив во нашата држава. На него му припаѓаат сливните површини на Охридското и Преспанското Езеро. Најзначајна река во овој слив е реката Црн Дрим.

Најважна карактеристика на овој регион е Охридското Езеро, кое се наоѓа во Охридско - струшката котлина, поточно на 41 степен северна географска широчина и меѓу 20 и 21 степен

источна географска должина. Учеството на езерската површина во вкупниот слив изнесува 7,36 %.

Охридското Езеро се наоѓа на надморска височина од 693,17 m и претставува тектонска потонатина. Зафаќа површина од 358 km², од кои 2/3 или 238,79 km² и припаѓаат на Р. Северна Македонија, додека останатата 1/3 или 119,39 km² и припаѓаат на Р. Албанија. Езерото е со должина од 31 km, широчина 15 km, просечна длабочина од 155 m и максимална длабочина од 288 m. Охридското Езеро се смета за едно од најпровидните езера во Европа (22 m), а според длабочината се наоѓа на седмо место.

Сливното подрачје на Охридското Езеро опфаќа 40 притоки, 23 на албанска и 17 на македонска страна, меѓу кои доминираат суводолици кои течат само при обилни врнежи и при топење на снег. Главни површински водотеци во Охридското Езеро се реките Коселска, Велгошка, Черава, а од 1961 година и реката Сатеска.

Природниот слив на Охридското Езеро изнесувал 1.042,25 km², се до внесување на реката Сатеска во сливот на Охридското Езеро кога истиот се зголемува за 398,36 km².

Табела 11 Слив на Охридско езеро⁴

	Површина на слив km ²	Должина слив (km)	Должина на речна мрежа (km)	Притоки
Р. Коселска	193,3	29	73	р. Скребатска р. Вапилска р. Сирулска и р. Ливоишка
Р. Велгошка (Сушица)	33,8	8,5	20	Леви притоки: Летничкиот и Рамненски поток Десни притоки: поток Чардашница и Шопчаница
Р. Черава	68,6			Суводолици
Р. Сатеска	396,3	31,2	117	Десни притоки: Врбјанска, Годивска, Лактинска, Песочанска, Кочунска и Ботунска Река; Леви притоки: Слатинска Река со притоците Мраморечка, Голема, Злестовска со Лешанска Река и суводолиците Мешеишка и Требенишка Река.

⁴ Риболовна основа за риболовна вода "Охридско езеро" за период 2011 - 2016 година
http://arhiva.mzsv.gov.mk/files/ohridsko_ezero.pdf

Слика 9 Географска карта на сливно подрачје на Охридско езеро

Коселска Река извира под Плаќенска Планина и по должината на својот тек ги носи имињата на населените места покрај кои тече (р. Свињишка, р. Опеничка, р. Коселска и пред вливот во Охридското Езеро – р. Далјан).

Коселска река е поројна. Пороите од сливот и го насипуваат коритото со наноси, така што при голем водостој се случуваат излевања од коритото и поплави во атарите на селата каде реката поминува. Заштита на коритото се врши со комплексни мерки во кои доминира пошумувањето на ерозивните површини од кои се свлекува материјалот.

Регулација на р. Далјан во градското подрачје, што претставува всушност и граница на урбаниот опфат, сè уште не е планирана. Регулацијата на поројот Рача е направена во 60-тите години на XX век и тоа во долниот тек и во главните корита - во двата крака, како и во активните притоки. Објектите, предвидени во главните корита и притоците, имаат за цел да ја намалат поројноста и да го заштитат регионалниот пат и обработливото земјиште од пороен нанос.

Просечен годишен проток измерен на мерното место во с. Косел изнесува $1,32 \text{ m}^3/\text{s}$, а просечниот проток во летниот период кога има низок водостој е околу $0,5 \text{ m}^3/\text{s}$. Квалитетот на водата на реката до с. Косел е од прва категорија, а од селото до вливот во Охридското Езеро истата е променлива.

Поголеми зафати на вода од р. Коселска се вршат на следните места:

- Брана во с. Косел каде што во летниот период кога се врши наводнување се одвојува околу 60% од вкупното количество на вода;

- Зафат за наводнување на јаболковите овоштарници кои се наоѓаат кај Алтанин Мост, а која ја зафаќа скоро целата преостаната вода така што реката во езерото се влева со околу 5 l/s, а во посушните години истата пресушува за време на наводнувањето.

Река Велгошка, позната како Сушица или Летничка ја сочинуваат водите од Летничкиот и од Рамненскиот поток, а ги прифаќа и водите од потоците Чардашница и Шопчиница. Во сливот, на долниот тек таа е реципиент на отпадните води од охридската индустриска зона. Заради карактерот на реката - суводолица и искористувањето на нејзината вода во средниот тек за наводнување, водотекот во долниот тек во сушниот период воглавно е отпадна вода.

Река Червава извира во Р. Албанија, а во Р. С. Македонија влегува западно од село Љубаништа и се влева во Охридското Езеро. Должината на реката во Р. С. Македонија изнесува 2 km. Заради ерозивноста на земјиштето низ кое тече реката во Р. Албанија и заради собирање на отпадни води од селата во Р. Албанија водата во р. Червава според квалитет во просек е од трета и четврта категорија.

Река Сатеска извира од Петрчанските извори источно од с. Врбјани и тече на југ низ Горна Дебрца. Поминува покрај с. Арбиново, низ с. Издеглавје покрај с. Ново Село, низ с. Ботун, покрај с. Климештани и с. Мешеишта. На север од с. Волино е поставена регулациона брана која ги дели водите на реката на два дела. Едниот дел тече по старото корито кое се влева во реката Црни Дрим (во Општина Струга), а другиот дел преку каналот на р. Сатеска се влева во Охридското Езеро. Должината на каналот изнесува околу 6 km. Просечен годишен проток на вода на мерното место во с. Ботун изнесува $6.11 \text{ m}^3/\text{s}$, а просечен проток во летниот период кога е низок водостојот изнесува $0.9 \text{ m}^3/\text{s}$.

Квалитетот на водата од река Сатеска до вливот на матицата која ги носи водите од Сини Вирој и Голема река е од I категорија. По вливањето на Голема река квалитетот и бистрината на водата опаѓа и е променлива се до с. Мешеишта.

Песочанска Река е западната притока на реката Сатеска на неа изградена е Хидроцентрала со брана за собирање на вода во местото Радомирово.

Охридското Езеро се полни претежно со изворска вода - површински и сублакустрични извори. Најголем број површински извори се наоѓаат по должината на јужниот брег, околу манастирот Св. Наум, во околината на Тушемиште и Старова и градот Поградец на албанска страна. Доста застапен е карстен тип на издан, во тријаските варовници на Галичица, Јабланица, која се дренира преку бројни извори, од кои најзначајни се изворите кај Св. Наум ($Q = 5 - 10 \text{ m}^3/\text{s}$), Билјанини извори ($Q = 0,05 - 0,3 \text{ m}^3/\text{s}$), Беј Бунар ($Q = 40 - 100 \text{ l/s}$).

➤ Предвидена локација

Најблиско водно тело, до Планскиот опфат е реката Сушица, кое се наоѓа на растојание од околу 650 m, северо-западно од опфатот.

4.7 Почва

4.7.1 Геолошки карактеристики

Геолошката градба на поширокото подрачје во Општината ја чинат доминантно алувијални творби, полувијални седименти, распространети во рамничарскиот дел. Алувијалните наноси по

однос на инженерско - геолошките карактеристики, претставуваат претежно лабилни терени со ниски вредности на физичко - механичките својства.

Регионално, од геолошки аспект, подрачјето на Општина Охрид се наоѓа во Западно - македонската геотектонска зона, односно во рамките на Охридскиот неоген басен. На ова подрачје, во основата на неогените и квартерни седименти, лежат тријаски карпи, а на површината на теренот се констатирани езерски и барски седименти кои се таложени во квартерниот период и имаат најголемо распространување.

Охридско - дебарскиот гребен е најмаркантната морфоструктура на тонење во рамките на Западно - македонската зона. Создавањето на оваа грабенска структура е поврзано со крајот на долен и почетокот на среден плиоцен, односно периодот кога започнува експанзија на орогената фаза со манифестација на интензивни диференцирани вертикални движења. Како резултат на ваквите процеси во почетокот се реактивираат старите раседни структури. Подоцна по нивната должина доаѓа до тонење на просторот, односно до негово претворање во плиоценските езерски басени Охридски и Дебарски.

Плиоценските седименти во Охридскиот Басен се утврдени во јужниот дел (Љубаништа), како и во северозападниот дел.

Планината Галичица, со нејзиниот највисок врв – Вир (2.288 m н.м.), претставува доминантна релјефна појава (хорст) сместена помеѓу басенот на Охридското Езеро на запад и Преспанското Езеро на исток. Има издолжена форма со меридијански правец во должина од околу 50 km, додека нејзината најмала широчина (с. Трпејца – с. Лескоец) достигнува 10 km.

Во согласност со истражувањата на Геолошкиот Завод - Скопје може да се најдат следните геолошки формации:

- Комплекс на палеозојски метаморфни и магматски стени;
- Комплекс на мезозојски седиментни стени; и
- Комплекс на терциерни и квартерни седименти.

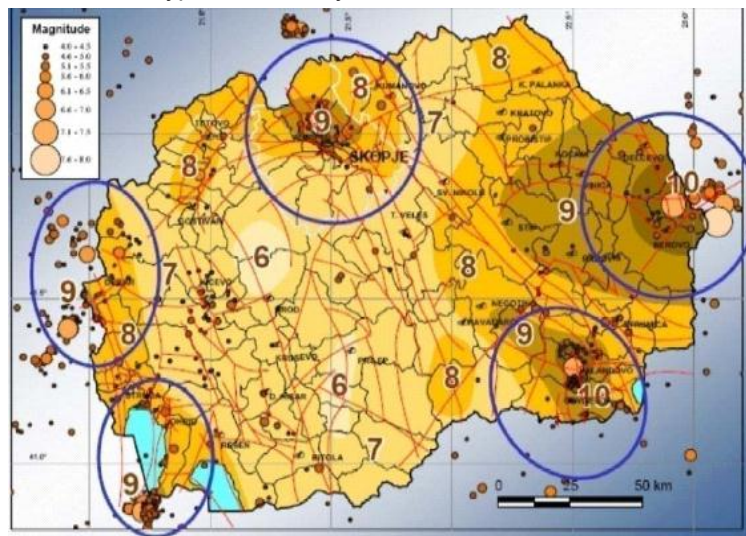
4.7.2 Сеизмолошки карактеристики

Охридскиот регион е сеизмички активно подрачје. Раседите се протегаат по должина на источниот брег на Охридското Езеро кон планината Галичица и источниот раб на Охридското поле, а на север се наоѓа Дримската сеизмогена зона. Сеизмичките дејства од локалните и подалечните епицентрални жаришта, кои имаат влијание на овој простор, можат да предизвикаат земјотреси во Охридската Котлина со интензитет од 7 до 9 степени MCS.

Стандардните земјотреси, како и сулфатарата „Дувло“, поставена на тектонски активната североисточна - југозападна линија, која се наоѓа во Охридскиот басен, во близина на село Косел, ја оцртува тектонски нестабилната положба на регионот.

Охрид се наоѓа во Дримската сеизмогена зона, во која е можна појава на земјотреси во подрачјата на Корча, Охрид, Дебар и Пешкопеја. Сеизмолозите регистрирале повеќе епицентри во поблиската околина на Охрид, со јачина од 8 до 9 степени по MCS, кај Свети Еразмо, над село Долно Лескоец, кај месноста Билјанини извори, Љубаништа и кај Пештани. Делот од просторот

на ридот, стариот град и делот од падината на планината Петрино, во однос на рамнинскиот дел во Охридското поле, за најмалку еден степен се поиздржливи на земјотреси, додека крајниот источен дел, поранешното мочуриште, е почувствителен во однос на останатиот рамнински дел.

Слика 10 Сеизмолошка карта

4.7.3 Користење на земјиштето и економски развој

Стратешкото планирање на просторот и намена на земјиштето од страна на локалната самоуправа има директно влијание врз заштита и унапредувањето на животната средина, особено во фазата на подготовка на плански документи за искористување и планирање на земјиштето во Општината.

Вклучувањето на целите на заштита и унапредувањето на животната средина во фазата на подготовка на плански документ ќе обезбеди одржлив развој и хумани услови за живеење во Општината, не занемарувајќи го и инфраструктурниот развој и економско - стопанскиот просперитет, како важни предуслови за привлекување на инвестиции.

Поголемо внимание од аспект на заштита на животна средина и поголемо учество на јавноста при донесување на плански документи за искористување на земјиштето ќе овозможи да се добијат планови кои ќе одговараат на реалните потреби на населението и одржлив развој на Општината.

Земјоделство: Подрачјето на Општината располага со голема површина обработлива земја во чија структура преовладува плодно земјиште. Вкупното расположливо земјиште и површини, кои се користат за земјоделство се прикажани во следната табела.

Табела 12 Вкупно расположливо земјиште и површини за Земјоделство

Број на индивидуални и земјоделски стопанства	Вкупна расположива површина на земјиштето во хектари	Вкупно користено земјиште	Сопствено земјиште	Земено на користење од други	Дадено на користење од други	Бр. одвоени делови на користено земјиште
3137	2395	1845	1764	126	27,8	8

Извор: Државен Завод за статистика и податоците од Пописот на земјоделско земјиште од 2007 година

Шумарство: Повеќе од 2/3 од територијата на Општина Охрид е под шумска вегетација, односно 19.123,9 ha.

775 km² од сливното подрачје на Охридското Езеро се пошумени, со просечна био-маса од 100 до 450 m³ шума. Од дрвјата во шумската површина се застапени: дабот со 55%, буката со 35% и американскиот бор со 10%. Околу 90% од шумите се во државна сопственост и со нив стопанисуваат државни претпријатија кои се надлежни за сечење и пошумување на шумите. Шумско - стопански единици во Општина Охрид се „Мазатар“, „Буково“ и „Галичица“-1. Остатокот шуми околу 10 % се во приватна сопственост.

Економија: Во Општина Охрид се наоѓаат многубројни стопански објекти (угостителски, производни, трговски и др.), кои даваат голем придонес за нејзиниот стопанско - економскиот развој.

Од аспект на активни деловни субјекти, според нивната големина, согласно најновите податоци од Државниот завод за статистика на РСМ од 2018 година на територијата на Општина Охрид се регистрирани вкупно 2622 деловни субјекти од кои: 1840 се микро, 750 припаѓаат на категоријата мали претпријатија, 23 се средни, а 9 се големи претпријатија.

Доколку вкупните активни деловни субјекти (2.622) се класифицираат согласно дејностите на Националната класификација на дејности (НКД Рев.2), истите може да се класифицираат како во следната табела.

Табела 13 Активни деловни субјекти по сектори на дејности во 2018 година во Општина Охрид

Деловни субјекти според сектор на дејност	Регистриран бр. на активни субјекти
Земјоделство, шумарство и рибарство	23
Рударство и вадење на камен	1
Преработувачка индустрија	296
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	3
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	2
Градежништво	166
Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли	862
Транспорт и складирање	161
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	279
Информации и комуникации	52
Финансиски дејности и дејности на осигурување	19
Дејности во врска со недвижен имот	32
Стручни, научни и технички дејности	256
Административни и помошни услужни дејности	76
Јавна управа и одбрана, задолжително социјално осигурување	5
Образование	47
Дејности на здравствена и социјална заштита	121
Уметност, забава и рекреација	49
Други услужни дејности	172
Вкупно регистриран број на деловни субјекти	2622

Извор: Државен завод за статистика, 2018 година

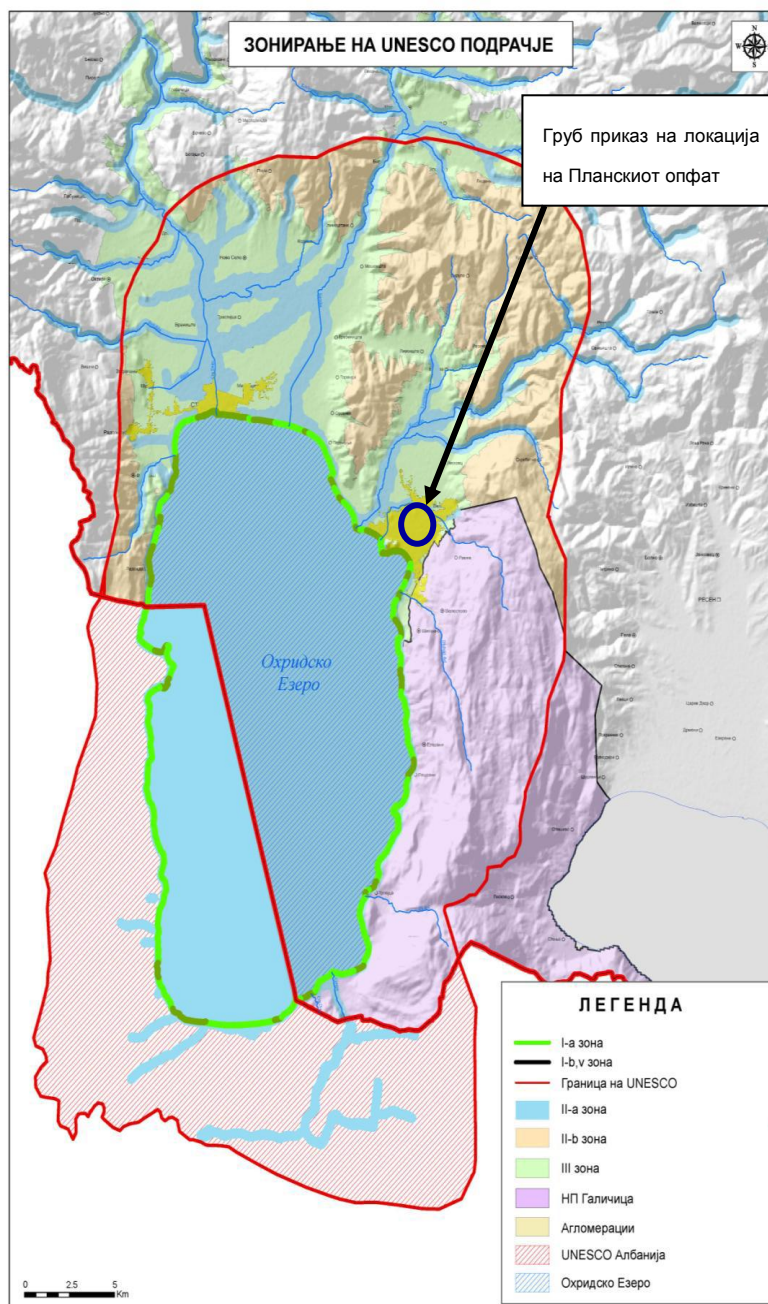

4.8 Биолошка разновидност

И покрај фактот дека опкружувањето на градот Охрид е богат со заштитени подрачја (НП Галичица, Студенчишко Блато, Охридско Езеро), и меѓународно значајни подрачје (Светско природно и културно наследство Охридски Регион), во рамките на градот Охрид, а особено во границите на Планскиот опфат не се идентификувани ендемични или загрозени растителни и животински видови, како и значајни живеалишта.

Сепак според Планот за управување со Светското природно и културното наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029), Планскиот опфат влегува во рамките на зоните означени како агломерации, односно тоа се населените места, поточно градот Охрид.

➤ Предвидена локација

Слика 11 Заштитни зони во границите на природното наследство на Охридското Езеро.

4.9 Предел

Предел е топографски дефинирана територија што се состои од карактеристичен мозаик од меѓусебно зависни типови екосистеми коишто би можеле да бидат или биле предмет на специфични човекови активности. Пределот главно се дефинира како парче земјиште што може да се опфати со еден поглед. Тоа е хетерогено и динамично ниво на организација на еколошките системи. Нивото на развој на пределот е под влијание на природни и/или антропогени фактори или комбинација од двата. Еден пределски тип може да поседува целосно природни карактеристики или пак да биде целосно изменет од човекот и да не опфаќа ниту еден природен екосистем. Затоа токму пределот е ниво на еколошка организација што ги вклучува луѓето и нивните активности во еколошките системи. Преку пределот се проучува функционирањето на односите човек - природа и се дефинираат причините за моменталниот изглед и распоред на екосистемите во просторот.

Планскиот опфат припаѓа на Урбан предел (Слика 12), а за Охрид карактеристичен е Охридскиот предел.

Слика 12 Пределски типови на опкружувањето на планскиот опфат

Извор: Национална стратегија за заштита на природата, 2016 год.

Валоризација на урбаниот предел во Македонија согласно критериумите е прикажан во следната табела.

Пределски типови	Состојба	Вредност биолошка разновидност	Вредност - културна	Сензитивност	Конективност	Уникатност во МК	Вкупно
Урбан предел	0	0	1	1	0	0	2

- **Главни карактеристики на Урбаниот предел**

Во Македонија урбан предел се издвојува кај градовите: Куманово (со површина на урбаниот опфат од 13,75 km²), Битола (13,66 km²), Охрид (10,93 km²), Тетово (10,75 km² или 18,78 km² заедно со околните села со урбан карактер), Штип (10,63 km²), Прилеп (9,63 km²), Гостивар (8,34 km² или 9,65 km² заедно со околните села со урбан карактер), Кочани (6,38 km²), Велес (6,27 km²) и Струмица (5,87 km²). Сепак, урбаниот предел во најтипичен облик е застапен на територијата што ја зафаќа градот Скопје (74,17 km²).

Урбаниот предел опфаќа повеќе урбани хабитати кои во класификацијата на EUNIS се наоѓаат во групата J: Конструкциски, индустриски и други вештачки живеалишта. Покрај типично урбаните живеалишта, во урбаниот предел се среќаваат и хабитати од групата I: Редовно или од неодамна одгледувани земјоделски, хортикултурни и домашни хабитати.

Урбаната вегетација е претставена со рудерални заедници (вклучувајќи и заедници на газени места), тревници, паркови и култивирани заедници. Рудералните растителни заедници ја даваат специфичноста на урбаниот предел (*Chenopodietum muralis*, *Hordeo-Sisymbrietum orientalis*, *Geranio-Silybetum mariani*, *Peganetum harmalae*, *Malvetum pussilae*, *Chenopodietum stricti*, *Hordeetum murini*, *Echio-Melilotetum*, *Onopordetum acanthii*, и бројни други) (Матвејева 1982; Čarni et al. 1997, 2002). Фауната во урбаниот предел се карактеризира со ниска разновидност, но со присуство на некои специфични антропохорни⁵ видови. Повисока разновидност се среќава во градските паркови.

- **Главни карактеристики на Езерскиот предел**

Езерските предели се карактеризираат со присуство (и доминација) на големи водни површини во просторот. Во Македонија постојат три тектонски езера (две големи и едно помало), кои се наоѓаат во котлини и се карактеризираат со поголеми или помали рамнини со езерски седименти околу нив. Котлините се целосно или речиси целосно заобиколени со планини, така што просторот во котлината се карактеризира со специфични карактеристики во однос на структурата и еколошките прилики, како и со специфичен пејзаж. Слично како во контекст на структурата, присуството на голема водна маса ги условува и карактеристиките на пределот во функционална смисла.

Субмедитеранско-континентален езерски предел (Охридски предел)

Пределот е сместен во крајниот југозападен дел на Македонија. Го опфаќа просторот на Езерото и рамничарскиот дел на север од Езерото – Струшко и Охридско Поле.

Климата е умерено континентална со слабо изразено влијание на медитеранската клима. Во геолошки поглед, доминираат алувијални и пролувијални седименти и наноси со присуство на езерски и барски седименти во поранешните блата и мочуришта. На север, по рабовите на пределот се наоѓаат конгломерати и песочници, а во подножјето на Галичица има доломити и мермерести варовници.

---

⁵ Видови кои се распространуваат со помош на човекот

Структурата на пределот ја определува класата „водни тела“ со речиси 60%, како и класите на земјоделско земјиште, кое учествува со околу 36% во вкупната површина на пределот. Присуството на класата „влажни станишта“ е незначително, што укажува на целосното дренирање на некогашните блата, кои биле застапени со големи површини во пределот, особено во Струшкото Поле. Карактеристично за Охридскиот предел е присуството на значителни урбани површини (вкупно околу 3,5% од вкупната површина на пределот).

Пределот има исклучително значење за биолошката разновидност. Најзначаен простор од аспект на биолошката разновидност во овој предел преставува Охридското Езеро, кое има многу високо национално и глобално значење.

Копнениот дел на Охридскиот предел, според своите биолошки карактеристики е сличен на рамничарскиот брегови супконтинентален рурално-земјоделски предел т.е. се одликува со релативно ниска биолошка разновидност. Сепак, присуството на Охридското Езеро (преселни птици) и реката Сатеска придонесуваат за поголемиот број значајни хабитати и видови.

4.10 Културно наследство

Природното и културното наследство на Охридскиот регион е впишано на Листата на светското наследство на УНЕСКО во согласност со критериумите содржани во Конвенцијата за заштита на светското културно и природно наследство на Организацијата на Обединетите нации за образование, наука и култура.

Охридскиот регион претставува и дел од Прекуграничниот биосферен резерват на охридско – преспанскиот регион со едногласна одлука на Комитетот на УНЕСКО во јуни 2014 година.

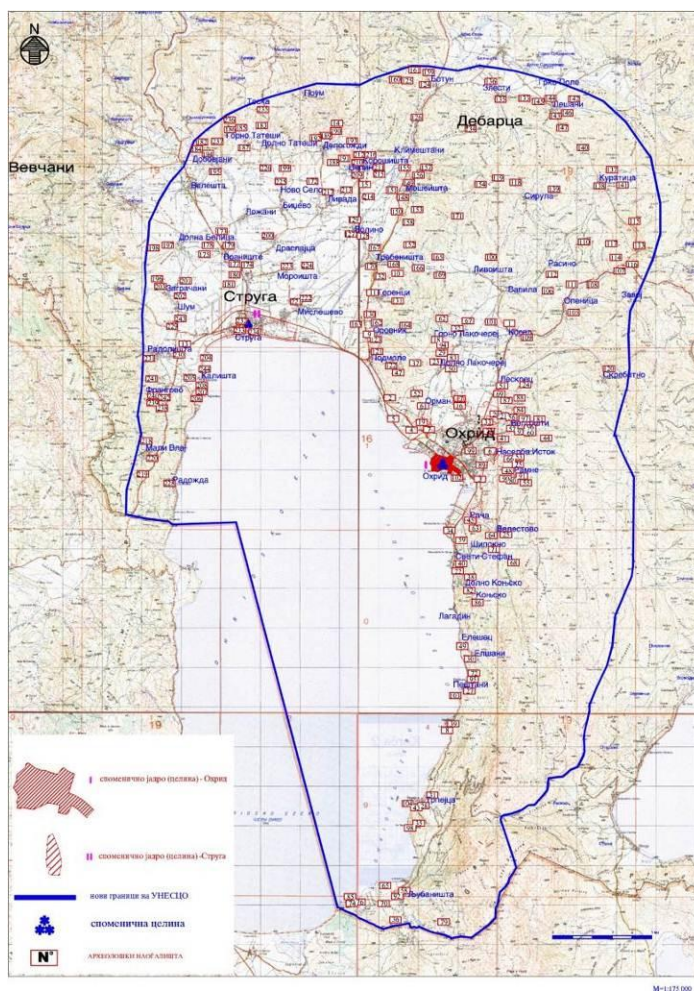
Во 2012 започна пилот проектот “Природно и културно наследство во Охридскиот регион” во рамките на таканаречениот “Upstream” процес, со цел проширување на границите на светското наследство во Р. Албанија, со цел зајакнување на интегритетот и зачувување на природните вредности.

Природното и културното наследство на Охридскиот регион ги вклучува историскиот центар на градот Охрид, градот Струга, рибарските населби на брегот на Охридското Езеро, ранохристијанските духовни центри и манастири, како и над 250 археолошки локалитети кои опфаќаат период од над 5000 години.

Старото градско јадро на Охрид претставува комплексна споменичка целина чие формирање, според потврдени артефакти и зачуваните објекти, опстојува без прекин од праисториските времиња, преку античкиот и доцно - античкиот период, раното христијанство, раниот и развиениот среден век, османлискиот период па се до денес (периодот од IV век пред н.е. до денес). Градот, формиран во карактеристични природно - географски, историски, етно - социјални и естетски услови на живеење и стопанисување, во изминатиот период, се издигал и развивал во една карактеристична хармонија, без тенденција за узурпација на просторот. На следната слика прикажани се локалитети со културни вредности во Охридскиот регион.

Градот Охрид како комплексна споменична целина, има огромно значење поради многубројните археолошки локалитети што ги содржи, како и низата поединечни објекти кои имаат карактеристики на културно наследство од исклучително значење.

Урбаното јадро на Охрид вклучува градби и други структури кои датираат од предисторијата, антиката и доцната антика, ранохристијанскиот период, раниот и развиениот среден век, османлискиот период, се до денес.

Слика 13 Локалитети со културни вредности во Охридскиот регион

Извор: Планот за управување со природно и културно наследство на Охридскиот Регион

Според податоците НУ „Завод и Музеи“, во Охрид има вкупно 246 културни добра.

Табела 14 Културни добра во Општина Охрид кои се под заштита (Извор: НУ „Завод и Музеи“ Охрид)

Ред.бр.	Вид на културно добро	Број
1.	Споменички целини	4
2.	Поединечни споменици	
2.1.	Христијански сакрални градби	38
2.2.	Споменици од историјата	26
2.3.	Староградска архитектура	51
2.4.	Исламска архитектура	10
2.5.	Археолошки локалитети	
2.5.1	Археолошки локалитети регистрирани со решение	18
2.5.2	Евидентирани археолошки локалитети без акт на заштита	99
Вкупно		246

Под највисока категорија „културно наследство од особено значење“ подкатегија „исклучително значење“, регистрирани се четири споменички целини:

- Охридското природно и културно - историско подрачје (заштитено од УНЕСКО);
- Стариот дел на градот Охрид;
- Музејскиот комплекс „Робевци“ во Охрид (Куќа на Робевци / Музеј на град Охрид - старо име на доброто);
- Споменичка целина „Зејнел Абедин Паша“ (Куќа на Кадри Шех и Теке Зејнел Абедин Паша - старо име на доброто).

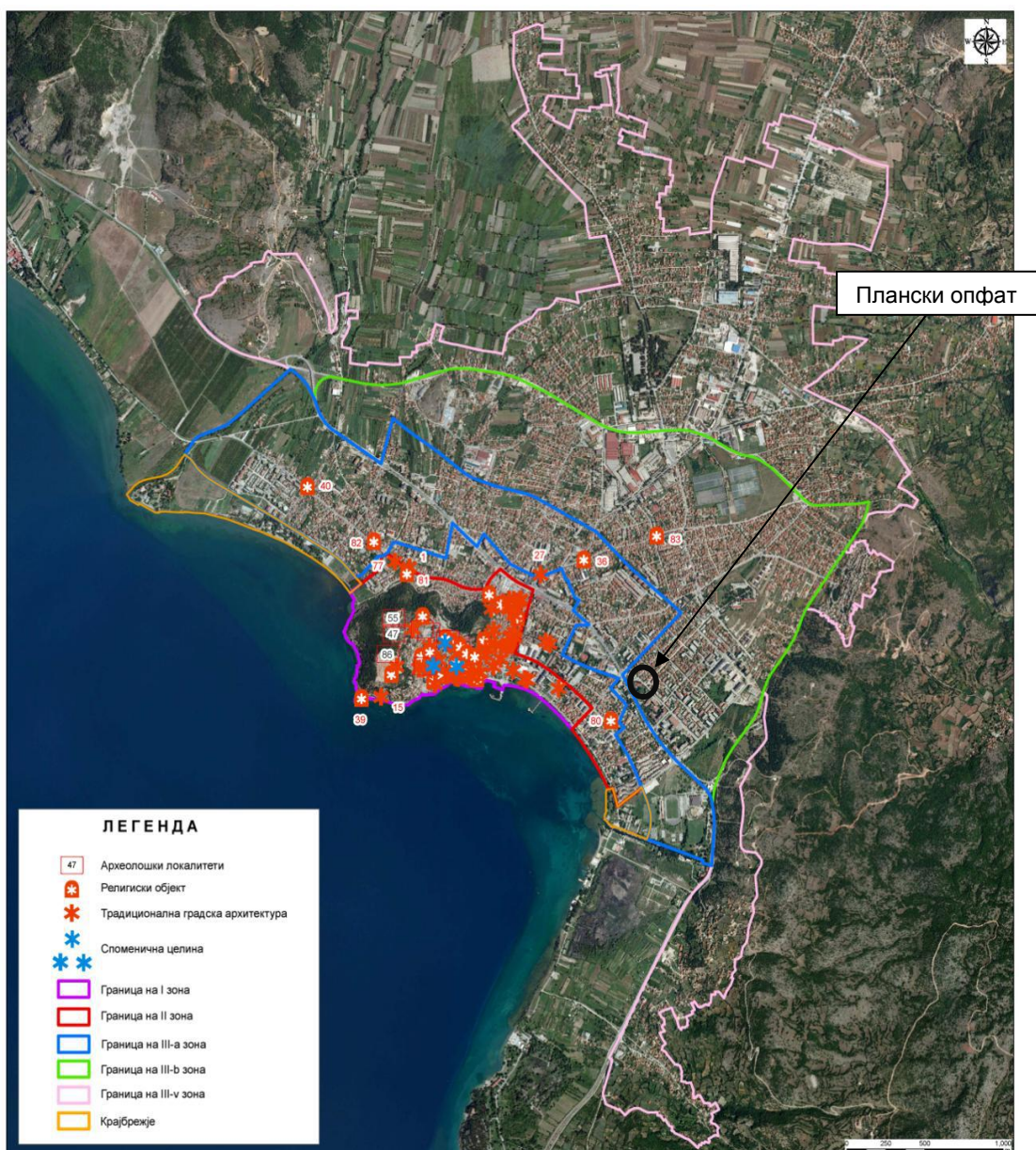
На следната слика дадена е Карта на категоризација на заштитеното јадро и поединечни објекти, според загроеност.

Слика 14 Категоризација на заштитеното јадро и поединечни објекти, според загроеност

Културното наследство е значаен промотор на одржливиот развој и културниот туризам, почнувајќи од заштита на животната средина, обновување и развој на руралните средини, се до културата на просторот и просторниот развој. Од оваа причина активностите на НУ Завод и Музеј и Локалната самоуправа на Општина Охрид се насочени кон Интегрирана заштита на Старото градско јадро.

Согласно одредбите од „Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029“ (Сл. Весник бр. 45/2020), предвидениот опфат се наоѓа во Зона III-б на заштита на културното наследство, каде е пропишан соодветен режим на заштита кој треба да се почитува при изработката на планот.

Слика 15 Заштитни зони во граници на ГУП на Охрид (културно наследство).

4.11 Материјални добра

4.11.1 Сообраќајна поврзаност

Патен сообраќај: Низ територијата на Општина Охрид поминуваат следните национални патишта:

- A2 – Граница со Р. Бугарија (ГП Деве Баир) – Крива Паланка – Страцин – Романовце (Куманово) – Миладиновци – обиколница Скопје – Тетово – Гостивар – Кичево – Требениште – Струга – Граница со р. Албанија (ГП Кафасан);
- A3 – Раскрсница Требениште (спојка со A2) – раскрсница Подмоље – Охрид – Косел – Ресен – Битола – Прилеп – Велес – Штип – Кочани – Делчево – Р. Бугарија (ГП Рамна Нива).

Регионални патишта низ територија на Општина Охрид:

- Регионален пат R 1301: Охрид (спојка со А3) – Свети Наум – граница со Р. Албанија;
- Регионален пат R 1208: Охрид (спојка со R1301) – Подмоље – (спојка со А3) – Струга – Радожда;

Слика 16 Постоечки државни и регионални патишта во Општина Охрид

(Извор: Јавно претпријатие за државни патишта)

Булевари: Булевари во општината се бул. „Македонски Просветители“ во вкупна должина од 870 m и бул. „АСНОМ“ со вкупна должина од 1320 m. На територија на Општина Охрид се наоѓаат 16 собирни улици со вкупна должина од 30,2 km.

Сервисно – станбени улици: Во Општина Охрид има вкупно 29 во должина од 144 km. Дел од сервисно – станбените улици се: Гоце Делчев, Илинденска, Абас Емин, Кеј Македонија, Партизанска, Димитар Влахов, Трајче Трајчески, Бистрица, улична мрежа во населба Бејбунар, Сирма Војвода, Улична мрежа во с. Коњско и Елшани, улична мрежа во с. Пештани, Трпејца и Љубаништа, улична мрежа во с. Лескоец, с. Косел, Вапила и Ливоишта, улична мрежа во с. Орман, с. Горно Лакочереј, с. Долно Лакочереј итн.

Воздушен сообраќај: Аеродромот „Свети Апостол Павле“ се наоѓа на 9 km од градот Охрид, на националниот пат А2 Струга – Кичево - Скопје. Должината на полетно - слетната патека е 2.550 m, а широчината 45 m. Капацитетот на аеродромот е 300 патници/час. Техничката опременост на аеродромот ги задоволува меѓународните стандарди за опслужување на воздухоплови и патници. Во согласност со Националната транспортна стратегија се планира проширување на капацитетите и осовременување на Охридскиот аеродром.

Воден сообраќај: Општина Охрид со соседната Општина Струга, се поврзува и преку водениот сообраќај. Маршрутите се Охрид - Струга и Охрид - Радожда.

На охридското крајбрежје има две пристаништа односно градското пристаниште и пристаништето во Св. Наум. Вкупниот број на пловни објекти се: 75 пловни објекти регистрирани за вршење стопанска дејност, а 901 за спорт и рекреација.

Капетанијата на пристаништата Охрид е надлежна за водење на регистар на пловни објекти за сите природни и вештачки езера на територијата на Р. С. Македонија. Врз основа на ваквата состојба податоците⁶ за бројот на пловни објекти, дадени подолу, се врз основа на согледувања и проценка од Капетанијата за пловидба и престој на пловните објекти само на Охридско Езеро.

4.11.2 Хидротехничка инфраструктура

◆ Водоснабдување и канализација

Општина Охрид има единствен водоснабдителен систем за чие одржување е одговорен МЈП „Проаква“ Струга, регионална единица „Водовод“ Охрид. Од системот за водоснабдување се врши централно водоснабдување за градот Охрид, населените места Орман, Рача, Св. Стефан, Долно Коњско, Лагадин, Пештани и туристичките локалитети по должина на брегот на Езерото.

Од локални водоводи се снабдуваат населените места Велгошти, Трпејца, селата Вапила, Ливоишта и Горно Лакочереј. Вкупниот број жители кои се снабдуваат со вода за пиење од МЈП „Проаква“ изнесува околу 55.000.

Како изворишта на вода се користат: Охридско Езеро, со зафатот кај хотел Метропол, Билјанини Извори, подземна вода од Беј Бунар, Летнички Извори од Рамне, извор Св. Илија од Велгошти, подземна вода во близина на Коселска река кај Орман и извори кај Лескоец и др.

Поголемиот дел од водата за водоснабдување до домаќинствата се доведува со пумпање, а додека водата за водоснабдување од Летничките Извори и изворите од Велгошти и Лескоец се доведуваат по пат на гравитација.

Водата за водоснабдување од Охридското Езеро се користи во туристичката сезона, кога се јавува недостаток од вода за водоснабдување. Водата од езерото најпрвин се пречистува со мрежести микро филтри, поставени во пумпната станица, а потоа се дистрибуира до потрошувачите.

Водоводната мрежа е поделена на три висински зони и тоа:

- Ниска зона која ја опфаќа урбаната површина од нискиот дел на градот;
- Средна зона која ја опфаќа периферијата на градот и туристичките локалитети од н. Рача до с. Пештани; и
- Висока зона која го покрива високиот дел на Стариот дел на градот.

Цевководите во системот за водоснабдување на Општина Охрид се од различен вид и материјали како лиено железни, челични, азбест - цементни, ПВЦ цевки, ПЕ цевки, челични

---

⁶ Извор: Извештај на Капетанија на пристаништата – Охрид, 23.05.2019 година.

поцинкувани цевки и др. и истите се со различни профили од $\varnothing 1/2$ - $\varnothing 711$ mm. Вкупната должина на мрежата од системот за водоснабдување изнесува околу 207 km. Должината на азбест - цементните цевки изнесува 30.000 m.

Канализацискиот систем во Општина Охрид, покрај основната функција на одведување на урбани отпадни води, има за цел и заштита на Охридското Езеро од внесување на отпадни води кои можат да ја нарушат неговата олиготрофност и специфичната флора и фауна.

Системот за заштита на Охридското Езеро од отпадни води, овозможува прифаќање и третман на 67,91% од отпадните води кои се продуцираат во регионот со кој управува МЈП „Проаква“.

Владата на Р. С. Македонија, во декември 2018 година донесе одлука за формирање на Јавно претпријатие „Колекторски систем“ за заштита на Охридското Езеро од отпадни води, со цел новото јавно претпријатие, да ги преземе сите обврски за управување и стопанисување со колекторскиот систем за заштита на Охридското Езеро.

Државното јавно претпријатие “Колекторски систем“ со седиште во Скопје, ќе започне со работа во месец октомври 2019 година.

Системот за заштита на Охридското Езеро е составен од:

- Канализациона мрежа составена од:
  - мешовита канализациона мрежа;
  - канализациона мрежа за комунални отпадни води; и
  - атмосферска канализациона мрежа.
- Колекторски систем за примарен третман на отпадни води;
- Пречистителна станица за отпадни води; и
- Путекс станици во камп Љубаништа, камп Св. Наум, камп Градиште и Хотел Бисер.

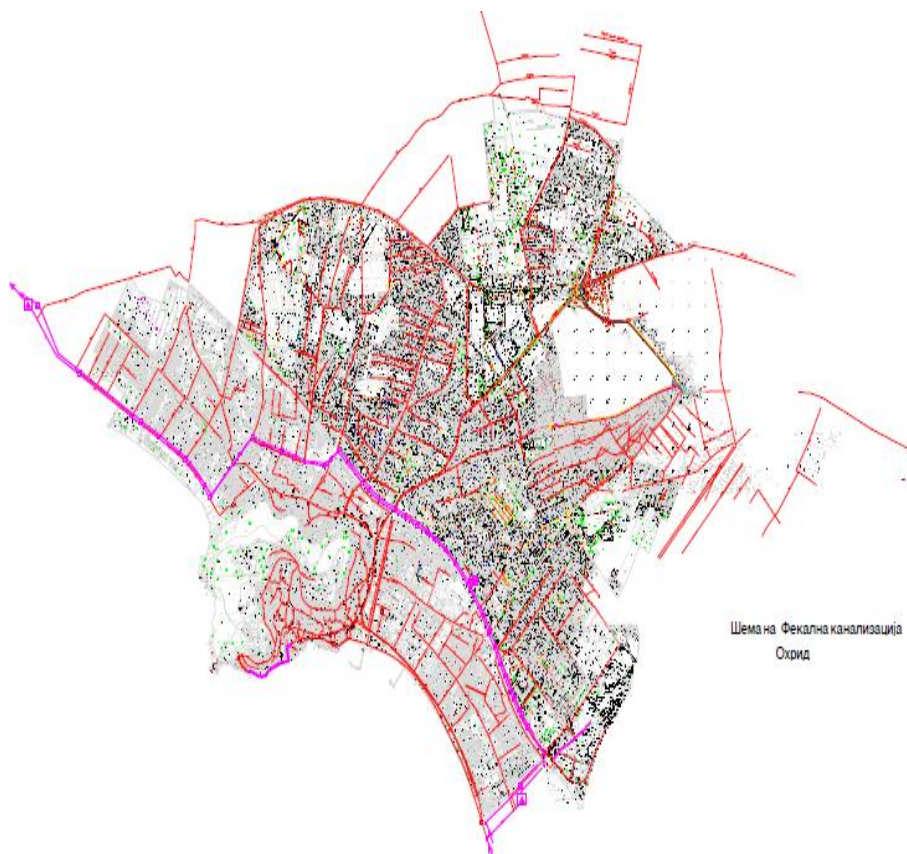
Во Општина Охрид изградена е секундарна канализациска мрежа во должина од околу 128 km и објекти на канализациониот систем, шахти и пумпни станици. Оваа канализациска мрежа е составена од:

- Улична канализациска мрежа за комунални отпадни води во должина од 87 km преку која се одведуваат урбани отпадни води од домаќинствата и индустријата;
- Атмосферска канализациска мрежа во должина од 37 km преку која се одведуваат атмосферските отпадни води;
- Заедничка канализациска мрежа во должина од 41 km преку која се одведуваат измешани урбани отпадни води од домаќинствата, индустриски отпадни и атмосферски отпадни води.

Отпадните води од уличната канализациска мрежа и отпадните води од заедничката канализациска мрежа се прифаќаат во колектор кој е дел од Системот за заштита на Охридското Езеро, а потоа се пречистуваат во пречистителната станица за отпадни води во Враништа (Општина Струга). Реципиент на вака пречистените отпадни води е реката Црн Дрим.

Отпадните води од атмосферската канализациска мрежа се испуштаат во колекторот од Системот за заштита на Охридското Езеро, а реципиент на овие отпадни води е Охридското Езеро.

На следната слика е даден шематски приказ на уличната канализациска мрежа во Општина Охрид.

Слика 17 Шема на канализациска мрежа за комунални отпадни води (Извор: ЈП „Нискоградба“)

Во поголем број населени места, во руралниот дел на Општината, отсуствува канализациска мрежа за комунални и атмосферски отпадни води.

Примарниот колектор ги прифаќа отпадните води од секундарните канализациони мрежи и истите ги одведува до пречистителната станицата Враништа на понатамошен третман. Должината на примарниот колектор е околу 37 km, и е составен од:

- Источен крак од Лагадин / Елешец до Струга;
- Западен крак од Елен Камен до Струга;

Пречистителната станица се наоѓа на околу 4 km од градот Струга, помеѓу селата Враништа и Ложани. Истата, треба да обезбеди механички и биолошки третман на отпадните комунални води, додека за индустриските отпадни води субјектите се задолжени со предтретман на водите пред нивно испуштање во канализацискиот систем.

Капацитетот на пречистителната станица е 120.000 еквивалентни жители, а пречистената вода се испушта во реката Црн Дрим. Годишниот капацитет на станицата за пречистување е 12.000.000 – 15.000.000 m³/год односно околу 40.000 m³/ден.

4.11.3 Снабдување со електрична енергија и телекомуникација

Со мрежата на електроенергетскиот систем на Р. С. Македонија се опфатени сите населени места во Општина Охрид. Електроенергетската инфраструктура на Општина Охрид е дадена во следниот табеларен преглед:

Табела 15 Електроенергетска инфраструктура на Општина Охрид

Елементи	Број	Должина (km)
Хидроцентрала	1	
Напојни трафостаници	6	
ТС 10/0,4 kV Дистрибутивни трафостаници со моќност од 50 kVA до 1.000 kVA	301	
В.Н. надземна мрежа		51
В.Н. подземна мрежа		2
С.Н. надземна мрежа		117
С.Н. подземна мрежа		127
Н.Н. надземна мрежа		171
Н.Н. подземна мрежа		135

4.11.4 Управување со отпад

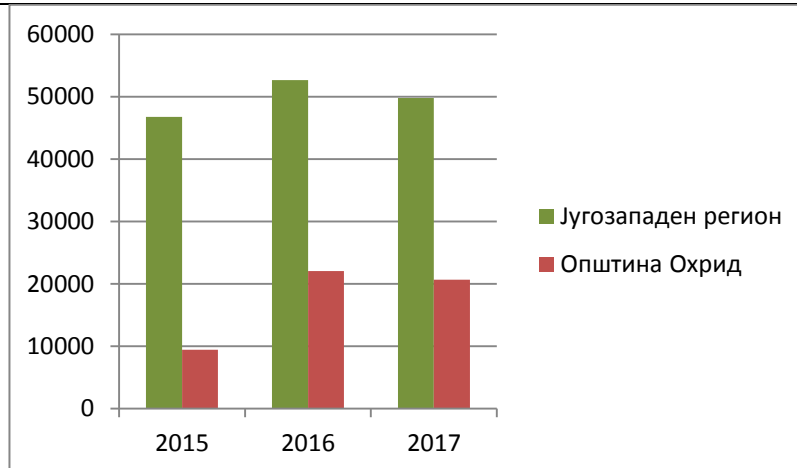
Општина Охрид, во согласност со Законот за управување со отпадот, донесува План за управување со отпад (2018 - 2020) во кој се направени анализи на тековната состојба, предвидувања за идните состојби и проценки за одржливо подобрување на постојниот систем со примена на современите начела во управувањето со отпад, со што на Планот му е дадена национална и европска димензија. Исто така Општината усвојува Годишна програма за управување со отпад, чија цел е имплементација на Планот, на годишно ниво и систематско подобрување на постојниот систем за управување со отпадот. Значајни елементи на одржливиот развој, кои се дел од глобалниот пристап кон управување со отпадот претставуваат:

- намалување на количините на отпад за депонирање;
- повторна употреба (реупотреба) на вредноста на материјалите; и
- ефикасно управување со системот на собирање и отстранување на отпад.

Доминантен начин во управувањето со комуналниот и друг вид неопасен отпад во Република Северна Македонија е негово депонирање. Рециклирање на отпадни материјали и производи со цел нивно повторна употреба или производство на енергија е многу малку застапено, а согорување се врши само на одреден вид опасен отпад како што е медицинскиот отпад.

Според податоците од Регионалниот план за управување со отпад за Југозападен регион, Општина Охрид има најголем придонес во целокупното количество на создаден отпад во регионот со 36%. Пондерираното количество на создаден отпад по жител на годишно ниво за Општина Охрид е 365 kg/жител/год⁷. На следниот графички приказ дадено е учеството на собраниот комунален отпад во Општина Охрид во однос на собраното количество комунален отпад во Југозападен регион.

⁷ Извор: СЕА Југозападен регион 2016

Слика 18 Количина на собран комунален отпад во Општина Охрид во однос на вкупната количина собран комунален отпад во Југозападен регион

Управувањето со отпадот во Општина Охрид е во надлежност на Јавното претпријатие „Охридски Комуналец“. Комуналниот и друг вид неопасен отпад од Општина Охрид се депонира на градската депонија „Буково“, додека градежниот отпад се депонира на депонијата „Мауцкер“.

Во однос на бројот на опслужено население⁸ во согласност со податоците од Планот за управување со отпад во општината за период 2018 – 2020 година:

- Населението во урбаната средина е опслужено 100%, односно опфатени се 43.684 жители што претставува 78,34% од вкупното население;
- Населението во руралната средина опслужени се 12.002 жители, односно 21,55% и

За 63 или 0,11% од жителите во руралната средина не е обезбедено користење на услугата на ЈП „Охридски Комуналец“.

Врз основа на податоците, организирано собирање на комуналниот отпад се врши од подрачјето на градот Охрид и викенд населбите: Лагадин, Елешец, Исток и селата: Пештани, Трпејца, Љубаништа, Долно Лакочереј, Горно Лакочереј, Рача, Коњско, Лескоец, Велгошти, Косел, Ливоишта, Вапила, Опеница, Куратица, Елшани, Велестово, Орман и манастирски комплекс Св. Наум, со што се опфатени вкупно 55.686 жители.

Организирано собирање на комуналниот отпад не се врши во селата: Речица, Плаќе, Завој, Рамне, Свињишта, Сирула, Скребатно и Расино, бидејќи во овие населени места има многу мал број постојани жители.

Во однос на количините на отпад што се генерираат во Општина Охрид единствен извор на податоци се извештаите од евиденцијата што ја врши ЈП „Охридски Комуналец“, како и неколку приватни овластени постапувачи со отпад, заради што не е можно прецизно да се анализираат промените во количините на отпад.

Во Општина Охрид се генерираат следните видови отпад:

- Неопасен отпад:

⁸ Податоци според Попис 2002 год.

- комунален отпад (вклучувајќи и комерцијален отпад);
  - биоразградлив;
  - отпад од пакување и кабаст отпад;
  - инертен отпад- градежен шут;
  - отпадна мил од септички јами.
- Опасен отпад:
    - медицински отпад;
    - отпад од азбест;
    - посебен отпад (отпадни масти и масла, отпадни масла за јадење, отпадни гуми, батерии и акумулатори, електрична и електронска опрема, искористени возила).

Собирање, транспорт, третман и отстранување на отпадот претставува значаен сегмент кој директно влијае врз загадувањето на медиумите на животната средина, а сето тоа и врз здравјето на жителите во Општина Охрид. Од домувањето на територија на Општината се создава: комунален отпад, отпад од производи и пакување, инертен отпад, медицински отпад од здравствените објекти, ординации и болници кој редовно се превземаат од страна на овластена компанија за постапување.

Собирање и транспорт на отпад во Општина Охрид е обезбедено од страна на ЈКП „Охридски Комуналец“, кој активностите ги извршува врз основа на Оперативна програма, усвоена од Советот на Општина Охрид и во која се планирани сите активности поврзани со јавната хигиена, јавното зеленило итн.

ЈП „Охридски Комуналец“ за успешна реализација на предвидените активности е организирано во неколку одделенија кои имаат посебни одговорности:

- Одделение „Услужна хигиена“ кое ја одржува хигиената на територијата на град Охрид, викенд населбите и НП „Галичица“. Заради зголемување на количината на комунален отпад ова одделение функционира во три смени. Фреквенцијата на отстранување на комуналниот отпад е определена со однапред утврдена динамика. Во централното градско подрачје отстранувањето на комуналниот отпад е секојдневно, а од останатите приградски населени места, викенд населби отстранувањето на комуналниот отпад е два пати во неделата во точно определени денови за секое населено место.
- Одделение „Депонии“ кое ги одржува и оперира со депониите „Буково“ и „Мауцкер“;
- Одделение „Јавна хигиена“ одговорно за редовно – тековно одржување на јавната хигиена на улиците и тротоарите на територија на Општина Охрид. Динамиката на одржување на јавните и сообраќајните површини е одредена со План кој се изготвува во согласност со Одлуката за комунален ред. Ова одделение е поделено на пет пунктови „Плоштад“, „Стар град“, „Даљан“, „Механизација“ и „Нова автобуска“ со цел поголема ефикасност во работењето. Улиците во Општина Охрид се поделени во четири категории, според кои чистење и метење се врши секој ден, на два дена, два пати или еднаш во неделата.

- Сектор „Паркови и зеленило“ одговорно за одржување на парковското зеленило, садење на цветни површини, поливање на зеленилото, кроење и режење, хортикултурно уредување итн.

Собраниот отпад ЈП „Охридски Комуналец“ го депонира на депонијата „Буково“, која се наоѓа на магистралниот пат Охрид – Битола и е оддалечена 25 km од градот Охрид. Депонијата се наоѓа на надморска висина од 1.190 m на планината Буково. Се простира на површина од 27.880 m² и ја сочинуваат две платоа за одлагање и една депресија. Во неа се депонираат околу 700 m³ комунален отпад дневно, додека во летниот период дневното депонирање достигнува до 1.100 m³ комунален отпад, или вкупно 290.000 m³ комунален отпад годишно.

Со проектот „Подготовка на потребните документи за воспоставување на интегриран и финансиски самоодржив систем за управување со отпад во Југозападниот регион“, Општина Охрид треба да се вклучи во регионалниот систем за управување со отпад.

Врз основа на моменталната динамика и начинот на отстранување на отпадот, постоечката депонија може да се експлоатира уште околу 5 години. Ако се земе предвид дека биоразградливиот отпад учествува со 26 % во вкупниот комунален отпад кој се депонира, векот на депонијата може да се зголеми со воведување на компостирање на овој вид отпад (со што ќе се намали % на одложен биоразградлив отпад на депонија).

Отпадот се депонира измешан, без претходна секундарна селекција, и заради тоа содржи голема количина на стакло и хартија, што во летните месеци може да доведе до самозапалување на отпадот. Од тие причини со булдожер се врши набивање на отпадот и негово покривање со слој од земја.

Депонијата „Мауцкер“, на која се вршеше депонирање на градежен шут, ископана земја, песок, камења е расчистена од страна на Охридски Комуналец. Комуналното претпријатие изврши рамнење на 16.000 m² и покривање на 7.000 m² површина. Согласно плановите за пренамена, депонијата за шут на локација Мауцкер повеќе не се користи од Општината, а градежниот шут времено се одложува на депонијата „Буково“ се до отворање на регионалната депонија на Југозападниот плански регион.

Општина Охрид, како дел од Југозападниот плански регион, е вклучена во рамките на проектот „Подготовка на потребни документи за воспоставување на интегриран и финансиски самоодржлив систем за управување со отпад во Пелагонискиот, Југозападниот, Вардарскиот и Скопскиот плански регион“, за кој се изработија регионален план, стратешка оцена на животната средина за регионалниот план за управување со отпад, физибилити студија, студија за оцена на влијанието врз животната средина, за воведување на регионален пристап на управување со отпад.

Изработката на документите за регионалниот план ќе послужи за изградба на систем за интегрирано управување со отпад, што подразбира регионална депонија, трансфер-станции и начинот на кој ќе се изведува интегрираниот систем за управување со отпад.

5 КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПОДРАЧЈАТА КОИ БИ БИЛЕ ЗНАЧАЈНО ЗАСЕГНАТИ И СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНОТ

5.1 Состојби, трендови и закани врз медиумите и областите од животната средина

Население	<p>Најголеми социјални и економски проблеми со кои се соочува населението во општина Охрид се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Низок животен стандард на локалното население; • Висока стапка на невработеност; • Невработеноста предизвикува миграција на младите луѓе во земјата и странство; • Стагнација во намерите на странски и домашни инвеститори за инвестирање на капиталот; • Висока стапка на невработеност; • Ниски месечни примања и сл.
Здравје на население	<p>Како најчести причини за нарушување на здравјето на населението се смета:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Неадекватно и неконтролирано фрлање на отпад и појава на диви депонии; • Нарушен квалитет на почвите, како резултат на несоодветен третман на отпадните води и отпадот; • Употреба на фосилни горива; • Недостаток на национални и локални податоци за здравствените ефекти од бучавата. • Ниска свест кај населението за заштита на животната средина.
Воздух	<p>Како најчести причини за нарушување на квалитетот на воздухот се издвојуваат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Недостаток на податоци за квалитет на амбиентниот воздух (мониторинг станица); • Недостаток на точни и прецизни податоци за извори на емисии во воздух (Катастар на загадувачи); • Недостаток на контрола на димоводните канали и горилници и нивно одржување; • Отсуство на систем за дистрибуција на природен гас и централно греење; • Стар возен парк кај граѓаните на Општината; • Отсуство на контрола на квалитет на гасови од согорување кај возила; • Зголемен сообраќаен метеж во туристичка сезона; • Недостаток на јавен градски превоз преку целата година, а особено до плажите и приградските населби; • Недостаток од мерки и активности за поттикнување и поддршка на користење енергија од обновливи извори/соларни панели;
Бучава	<p>Идентификувани проблеми во однос на бучавата во општина Охрид:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Недостаток од точни и прецизни податоци за стационарните извори на бучава на територијата на општината (Катастар на извори на бучава во животната средина); • Зголемено ниво на бучава за време на туристичката сезона од угостителските објекти; • Бучава од верски објекти; • Недостаток од Стратешка карта на бучава за крајбрежјето на Охридско;
Вода	<p>Клучни проблеми во однос на водите во општина Охрид се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Стари дотраени цевки во водоснабдителниот систем (азбест-цементни цевки 30.000 m);

	<ul style="list-style-type: none"> • Голема потрошувачка на енергија за пумпање и/или препумпување на вода за водоснабдување; • Недостаток на вода за водоснабдување во летниот период во Општина Охрид и во с. Лескоец, г. Лакочереј и н. м. Орман; • Низок степен на одржување и чистење на каналите за наводнување; • Ниска свест кај граѓаните за одржување на каналите за наводнување; • Недостаток од континуиран мониторинг на осцилациите на водостојот во Охридско Езеро; • Недостаток од комплетен мониторинг на водата и седиментот од литорално – крајбрежната зона на Охридско Езеро, заради целосно согледување на состојбата и преземање на соодветни мерки за заштита; • Отсуство на сепаратна канализациона мрежа (атмосферска, комунална и индустриска) и одведување на измешани урбани, индустриски и атмосферски отпадни води; • Застарени пумпни станици во рамките на колекторскиот систем за отпадни води • Нефункционалност на колекторскиот систем; • Отсуство на канализациона мрежа во населените места Велестово, Г. Лакочереј, Елешец, Елшани, Љубаништа, Орман, Рамне, Трпејца, Валила, Завој, Косел, Куратица, Ливоишта, Опеница, Плаќе, Расино, Речица, Свињишта, Сирула и Скребатино; • Отсуство на податоци за број на септички јами и начин на нивно одржување и чистење; • Опасност од загадување на Билјанини Извори заради непостоење на канализационен систем во населбата веднаш над изворите и „пробивање“ на септичките јами ; • Нефункционалност на Путокс станиците во Св. Наум, камп Градиште, камп Љубаништа, х. Бисер; • Недоволен капацитет на пречистителната станица Враништа и нејзина нефункционалност; • Низок процент на покриеност со атмосферска канализација на Општина Охрид; • Прелевање на отпадни комунални води од шахти, заради недоволен капацитет на канализационата мрежа; • Континуирано загадување со комунални отпадни води на Охридско Езеро на локалитетите Сараишта, Пристаниште и Мазија; • Нерегулирани корита и поплави во атарите на населените места.
<p>Почва</p>	<p>Клучни проблеми во оваа област во општина Свети Николе се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Примена на неодржливи агротехнички и агрохемиски мерки; • Несоодветно одржување на каналите и поплавување на земјиштето; • Несоодветно управување со отпадни води и отпад.
<p>Биолошка разновидно ст и природно наследство</p>	<p>Клучни проблеми во однос на биолошката разновидност се:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Идентификуваните несоодветности во управувањето со природното и културно светско наследство, од страна на мисија на UNESCO, презентирани во Извештајот од последната мисија, 2017 година; • Низок степен на спроведување на постојните законски прописи со цел спречување на понатамошна незаконска градба во заштитените подрачја; • Недостаток од детален преглед на сите бесправни градби во заштитеното УНЕСКО подрачје и спроведување на СОЖС/ОВЖС; • Не донесување на релевантни плански документи: План за управување со светско природно и културно наследство, урбанистички планови, Стратегија за туризам врз основа на Универзална вредност на подрачјето;

	<ul style="list-style-type: none"> • Неконтролирано уништување на подрачјето на трска со сечење, палење, корнење, за различни цели како добивање обработливи површини, плажи, хотелски комплекси, депонирање на земја и градежен шут итн.; • Не се применуваат стандарди за планирање на зеленило по глава на жител и отсуство на систем за интегрирање на податоци во врска со зеленилото, со цел подобро донесување на соодветни мерки и одлуки; • При воспоставување нови зелени површини, не се користат автохтони видови прилагодени на локалната клима; • Охридското Езеро е реципиент на отпадни атмосферски води и отпадни комунални води од кои дел воопшто не се пречистуваат; • Ерозивни наноси од речните сливови во езерото, особено од р. Сатеска и р. Коселска; • Голем број плажи и хотелски комплекси на/во близина на охридското крајбрежје и големиот број туристи во туристичката сезона; • Зголемен сообраќај во Старото градско јадро; • Голем број бесправно изградени објекти во крајбрежната заштитна зона на Езерото; • Недефиниран степен на заштита и отсуство на систем за одржливо управување со Студенчишко Блато; • Пренамена на делови од Студенчишко Блато заради изградба на трајни и/или временски објекти, асфалтни и др. патишта, обработлива површина, одлагање на градежен шут, инертен отпад итн.; • Отсуство на активностите за подигање на јавната свест за значењето и улогата на Паркот и другите заштитени подрачја во регионот насочени кон граѓаните.
<p>Управување со отпад</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Отсуство на регионална депонија • Недостаток од база на податоци за сите видови на отпад и нивни количини • Низок степен на примарна селекција на отпадот • Низок степен на искористување на фракциите кои можат да се рециклираат • Недостаток на податоци за број септички јами, локации и фреквенција на чистење • Нелегални депонии • Неможност на жителите од руралната средина да ја користат услугата на ЈП „Охридски Комуналец“ • Недостаток на садови за комунален отпад и садови за селективно собирање отпад во општината • Недостаток од акции за организирано собирање на градежен шут, кабаст отпад и биоразградлив отпад во руралната средина • Нечистотија на улиците и јавните паркови • Низок степен на еколошка свест кај граѓаните
<p>Искористување на земјиштето и урбан развој</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Стар ГУП на Охрид (2006 год.) • Усвојување плански документи без да се земе во предвид јавниот интерес, одржливиот развој и важечките стандарди • Несоодветно урбанистичко планирање (без да се земе во предвид број на паркинг места, простор за садови за одлагање/селектирање на отпад и др. урбана опрема) • Недостаток од паркинг места и узурпација на сообраќајниците и зелените површини во близина на плажите • Недостаток од ДУП-ови за населени места и УП за воннаселените места • Нефикасност на инспекциските служби • Недоизградена патна инфраструктура, раскопани тротоари и неасфалтирани паркинг простори

	<ul style="list-style-type: none"> • Недостаток од пешачки и велосипедски патеки и нивна узурпација од автомобили • Недостаток од јавни тоалети • Узурпација на Охридското крајбрежје со бесправни градби и нивна легализација • Узурпација на плажите на Охридското крајбрежје • Бесправни градби во НП Галичица во зоната на одржливо користење • Урбанизација на слободни јавни површини, обработлива почва и нивна пренамена во градежно земјиште • Уништувањето на природните живеалишта преку дренажи, орање, градежни активности и употребата на ѓубрива и хемикалии • Недостаток на зелени површини за рекреација • Неконтролирано сечење на дрвјата • Голем број кучиња скитници и недостаток од стационар за згрижување • Низок степен на информираност на граѓаните, граѓанските здруженија и НВО за одржување јавни расправи за донесување на урбанистички планови или други значајни плански документи
--	--

5.2 Состојба во животната средина без имплементација на Планот

Вообичаено при стратегиската оцена на животната средина од реализацијата на одредени плански или стратешки документи се разгледува опција „без да се спроведе“ („Do nothing option“) планска активност, односно работите да останат онака како што се.

Состојби во користење на просторот

Доколку не се спроведе урбанистичкиот план може да дојде до:

- узурпација на земјиштето со неплански градби кои можат да го ограничат идниот просторен, социо-економски развој на просторот;
- недостаток на анализа на реалните потреби, можности и иницијативи за иден просторен и економски развој на локацијата;
- непостоење на валиден плански документ кој ќе даде насоки за задоволување на барањата на корисниците на просторот, при што ќе се почитуваат стандардите за заштита на животната средина и здравјето на граѓаните;
- непостоење на валиден плански документ кој ќе служи како извор на информации, програма за иницијативи, средство за стимулирање на јавниот интерес и ќе го дефинира идниот просторен и економски развој;
- состојбите во областите и медиумите од животната средина ќе останат на сегашно ниво, заради ограничените можности за намена на земјиштето по класи за урбанизација кое ќе резултира со нови извори за емисии и влијанија врз медиумите и областите во животната средина и здравјето на населението.

Предметната локацијата без имплементација на Планот и понатаму ќе остане урбанизирано подрачје, делумно изградено.

Состојби во животната средина

Во однос на животната средина, без имплементација на планот ќе останат следните состојби:

- нема да се генерираат дополнителни емисии во воздухот, односно состојбата на воздухот ќе остане на сегашно ниво;

- помала потрошувачка на вода од водоснабдителен систем во општина Охрид;
- нема да се генерираат дополнителни количини на отпадни води;
- нема да се генерираат нови количини на отпад, кои ќе завршат на општинската или депонија;
- непроменета фреквенцијата на возила по регионални и локалните патишта, односно состојбата ќе остане на сегашно ниво.

Социо-економска состојба

Без имплементација на планот ќе бидат намалени можностите за вработување, подобрување на стандардот на живеење, социјален и економски развој на населението, како и на иселувањето на населението.

6 ОБЛАСТИ КОИ СЕ ОД ПОСЕБНО ЗНАЧЕЊЕ ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА, ОД АСПЕКТ НА ЗАШТИТА НА ДИВИТЕ ПТИЦИ И ХАБИТАТИТЕ

Просторниот план на Р.С. Македонија од 2004 година е највисокиот долгорочен и интегрален плански документ за просторот на државата; со кој се даваат насоки за намената; користењето; заштитата; организацијата и уредувањето на просторот на територијата на државата и за уредувањето со тој простор. Просторниот план на РМ не го обработува природното и културното наследство во Општината. Биолошката разновидност и нејзината заштита се третира согласно стариот Закон за природни реткости. Во поглавјето што го третира природното наследство, утврдени се заштитените и подрачјата предвидени за заштита; како и поединечните видови во и надвор од заштитените подрачја (Табела 16).

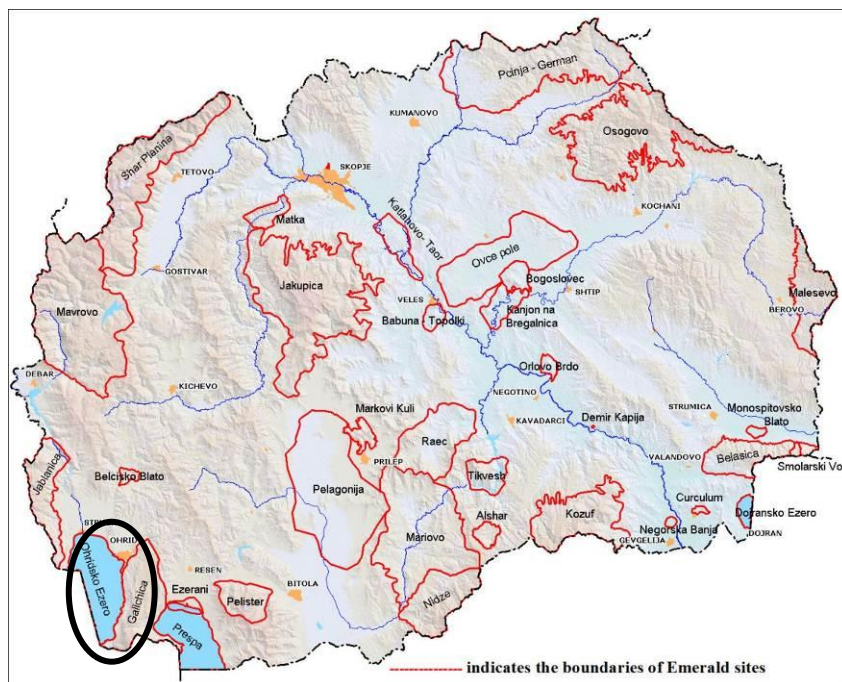
Табела 16 Просторниот план на РМ: преглед на заштитени подрачја и предложени за заштита во Општина Охрид

Категорија	Име	Општина	Статус на заштита
Национален парк	Галичица	Охрид	Заштитен
Научно-истражувачки резерват	Осој	Охрид	Предлог
Споменик на природа	Македонски даб	Охрид	Заштитен
Споменик на природа	Пештера Самоска дупка	Охрид	Предлог
Споменик на природа	Пештера Јаорец	Охрид	Предлог
Споменик на природа	Платан-чинар	Охрид	Заштитен
Споменик на природа	Охридско Езеро	Охрид	Заштитен
Посебен природен резерват	Студенчишта	Охрид	Предлог
Споменик на природа	Чемресови стебла	Охрид	Заштитен
Споменик на природа	Алепски бор	Охрид	Заштитен
Споменик на природа	Дувало – с. Косел	Охрид	Заштитен
Споменик на природа	Платан	Охрид	Заштитен
Споменик на природа	Пештера Млечник	Охрид	Заштитен

Емералд мрежа

Емералд мрежата претставува мрежа на подрачја од посебен интерес за зачувување назначени со цел зачувување на мрежата на природни живеалишта и се протега на територијата на земјите

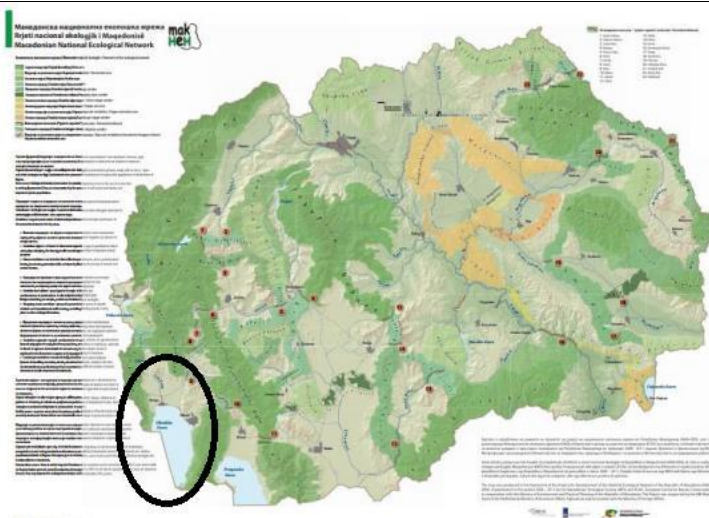
членки на Бернска конвенција. Активностите за развој на националната Емералд мрежа во Република Северна Македонија започнаа уште во 2002 година, а целосната идентификација заврши во 2008 година. Емералд мрежата претставува значајна подготвителна алатка за земјите кои се во процес на приближување кон ЕУ при спроведувањето на обврските од Директивите за птици и живеалишта и воспоставување на мрежата Натура 2000, но исто така и го помага воспоставувањето на националниот систем на заштитени подрачја. Според Емералд мрежата на подрачја од посебен интерес за зачувување во рамките на Општина Охрид номинирани се две Емералд подрачја (Планината Галичица и Охридското Езеро)

Слика 19 Емералд подрачја во Република Македонија

Национална еколошка мрежа (МАК-НЕН)

Националната еколошка мрежа (МАК-НЕН) е изработена во периодот 2008-2011 година. Кафеавата мечка (*Ursus arctos*) е земена како закрилен вид за идентификација на клучните (јадрови) подрачја, еколошките коридори и подрачјата за ревитализација кои ги поврзуваат јадровите подрачја и заштитни појаси. Насоки за заштита и управување со идентификуваните коридори се опфатени во Планот за управување со коридорите на кафеавата мечка. Во Општина Охрид опфатено е јадрово подрачје за кафеавата мечка и тоа Галичица.

Слика 20 МАК-НЕН мрежа

Еколошка мрежа Натура 2000

Еколошката мрежа Натура 2000 е воспоставена на териториите на земјите членки на ЕУ со цел обезбедување на биолошката разновидност преку зачувување на природните живеалишта и на дивата флора и фауна. Обврската за воспоставување на Натура 2000 произлегува од членот 3 на Директивата за зачувување на природните живеалишта и на дивата фауна и флора (92/43/ЕЕС). Мерките преземени според оваа директива се наменети за одржување на/или за обновување до поволна состојба на зачуваност на природните живеалишта и на дивите растителни и животински видови кои се од интерес на ЕУ. Еколошката мрежа Натура 2000 вклучува “Посебно заштитени области” (ПЗО) определени во согласност со Директивата за зачувување на дивите птици и “Посебни подрачја на зачувување” (ППЗ) – определени согласно Директивата за зачувување на природните живеалишта и на дивата фауна и флора (Хабитат Директива). Во член 52 од Законот за заштита на природата даден е правен основ за воспоставување на Еколошка мрежа Натура 2000. МЖСПП тековно спроведува активности за понатамошна хармонизација и усогласување на националното законодавство за заштита на природата со ЕУ законодавство, односно со директивите за живеалишта и птици. Во таа насока извршена е идентификација на живеалишта и видови од европско значење на национално ниво. и идентификувани се девет (9) подрачја како потенцијални подрачја за Натура 2000 и две (2) подрачја со висок природен потенцијал. Од нив Охридското Езеро е предложено како потенцијално Подрачја со посебна заштита (СПА) според Директивата за птици; а Галичица како Подрачја од важност за Заедницата (СЦИ), во согласност со Директивата за живеалишта.

Значајни подрачја за растенија (ЗПР)

Подрачјето “Охридско Езеро” се простира во југозападниот дел на Македонија. Административно припаѓа на општините Охрид и Струга, а сосема мал дел од крајбрежјето на Охридското Езеро припаѓа на општината Дебарца. Се протега на надморска височина од околу 700 m. Само дел од ова ЗПР, односно Охридското Езеро е во рамките на Споменикот на Природата “Охридско Езеро”. Останатиот дел од крајбрежјето, со остатоците од блатните живеалишта, не е под никаков режим на заштита. Најзначајни живеалишта на ова ЗПР се остатоците од блатата и мочуриштата, но и литоралниот дел од езерото со појасот на трската.

Слика 21 Значајно растително подрачје Охридско Езеро

ЗПР “Охридско Езеро“ вклучува 4 вида според критериумот А, од кои 1 е А(ii), 2 се А(iii) и еден припаѓа на А(iv). Особено значајни живеалишта во европски контекст (кој го задоволуваат критериумот С) според ЕУНИС класификацијата се: С1.25 (С2), С1.221 (С2), С1.224 (С2) и D4.1В (С2).

Значајни подрачја за птици

Охридско Езеро, ИВА код: МК005, Критериум: А4iii, В1i, В2, Површина: 24,736 ha

Лоциран во југо-западниот дел на Република Македонија, го вклучува Охридското Езеро, следејќи ја бреговата линија и државната граница со Република Албанија, која поминува преку површината на Езерото. Подрачјето е во непосредна близина на локацијата на Албанската ИВА „Охридско Езеро“(AL002).

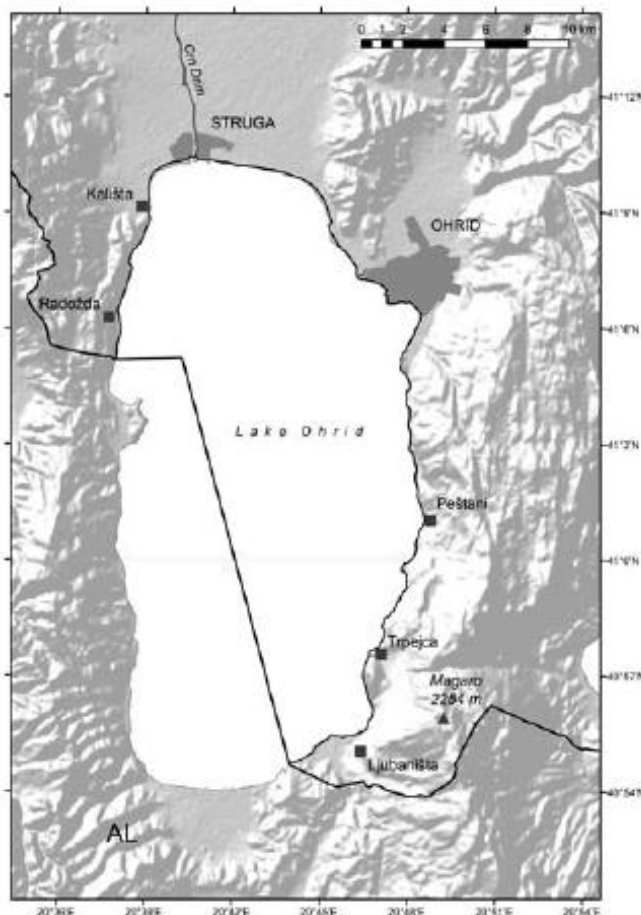
Бреговата линија на Езерото е полигенична, со лимноген брег (од езерски седименти) кој се наоѓа на север. Кај Љубаништа и Св. Наум се среќава потамоген брег, додека западните падини на планината Галичица се од тектогенско и абразивно потекло, со карактеристични клифови. На крајбрежјето доминираат тријаски варовници. Езерото е тектонско, старо околу 3 милиони години, со максимална длабочина од 286 m (Слика 22).

Вкупниот број на презимувачки водни птици на површината на езерото (само македонскиот дел) била помеѓу 79.000 единки во 1989 година (Wetlands International in litt.) и 24.000 единки во 1997 година (Fremuth et al., 2000) но само 10.000 и 17.000 се изброени за 2010 и 2011 година, соодветно (МЕД необј.). Најброен вид е Лиската, после која следуваат Црвеноглавиот козувар, Патка превез, Цуцулеста патка, и Големо штипче.

Мицевски во текот на истражувањата во 2000-та година ги идентификувал значајните видови во текот на периодот за размножување: Малиот Корморан со околу 50-100 пара (Мицевски 2003), кој го исполнил и критериумот В1 и само во 1989 и 2002 година (Мицевски 1996, Wetlands

International во litt.) и Големиот Северен Нуркач, кој најверојатно се размножувал овде во 2006 година, додека Кокаљката (Големиот Нуркач) се смета за една од најчестите птици кои се размножуваат во Езерото.

Северниот, плиток дел од езерото, е од најголемо значење за презимување на водните птици (Мичевски, 1996) со тоа што Црвеноглавиот кожувар и Патка превез се најзастапени, што се објаснува со присуството на екстензивни површини со трска, подводна вегетација од Chara и прилив на хранливи материи од реката Сатеска. Езерото претставува поголем дел од подрачјето. Клифовите, по должината на западната и особено источната крајбрежје, исто така се дел од подрачјето. Најголеми површини со трска се наоѓаат на северниот брег од Езерото, но мали површини со трска можат да се најдат по должина на целиот брег.

Слика 22 Мапа на Значајно подрачје за птици Охридско Езеро

Клучно подрачје за биодиверзитет (KBAs)

ЗОП мрежата исто така содржи голем и репрезентативен дел и од останатиот биодиверзитет. Значајни подрачјата за птици и за биодиверзитет се клучни подрачја за конзервација на видовите птици кои се идентификувани во рамките на програмата **BirdLife International IBA**. Овие места се доволно мали за да можат да бидат зачувани во целост, најчесто се дел од мрежа на заштитени подрачја и имаат засебни карактеристики; колку што е можно повеќе, или засегна орнитолошка важност во споредба со опкружувањето. ЗОП подрачјата се дел од клучните подрачја за биодиверзитет кои претставуваат поширок интегриран пристап за конзервација и

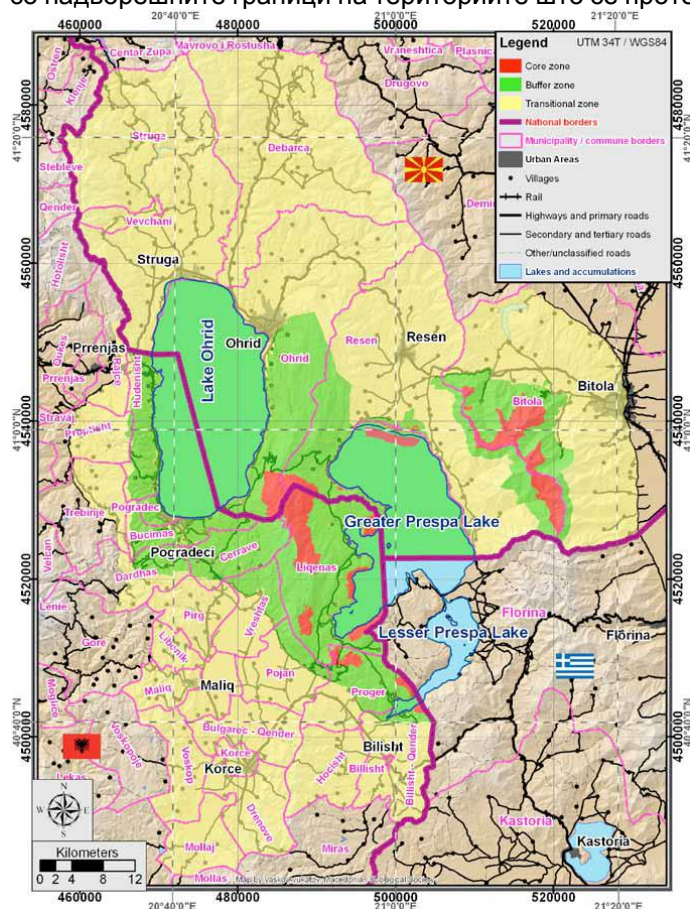

одржливо користење на природната средина. Идентификувањето на ЗОЛ подрачјата се прави врз основа на меѓународно прифатени и стандардизирани критериуми и претставува тековен процес. Досега се дефинирани повеќе ЗОЛ подрачја за голем број терестријални слатководни и морски региони во светот. Значајните подрачја за птици беа преименувани во 2013 година во „Подрачја значајни за птици и за биодиверзитетот“, за да се потенцира нивната важност и за другите видови. Во целиот Медитеранскиот регион, сливот на Охридското Езеро се смета како приоритетно клучно подрачје за биодиверзитет (КВAs). 68 видови активни риби и мекотели го прават Охридското езеро едно од најважните места на биолошка разновидност во слатководни екосистеми во Европа. Од овие видови, 25 се ендемични за езерото и се исто така многу загрозени што го прави Езерото важна подрачје за AZE (Alliance for Zero Extinction). Подрачја вклучени во Алијансата за Нулто Истребување (AZE) се оние за кои се потребни итни активности за зачувување ако видови присутни во нив не смеат да станат глобално исчезнати во блиска иднина.

Прекуграничен Биосферен резерват Охрид – Преспа

Охридско-преспанскиот регион беше прогласен за прекуграничен биосферен резерват во октомври 2014 година во Корча, Албанија. Сертификатот за прогласување на прекуграничниот биосферен резерват Охрид-Преспа беше предаден од претставници на УНЕСКО.

Овој прекуграничен резерват се наоѓа помеѓу Република Албанија и Република Македонија. Областа е комбинација од водни површини, обиколени со планински релјефи, додека рамните области се граничат со надворешните граници на териториите што се протегаат низ двете земји.

Слика 23 Прекуграничен Биосферен резерват Охрид – Преспа

Еколошки карактеристики: Охридско – Преспанскиот прекуграничен биосферен резерват вклучува значајни разлики во смисла на еколошки системи, почнувајќи од планинските области околу трите езера, до умерено суп-тропските шуми, пронајдени на пониски места околу водотеците. Заедно, системот на Охридското и Преспанското Езеро е еден од најголемите во Европа од ваков вид. Двете езера се од посебна вредност на национално и меѓународно ниво поради нивната геолошка и биолошка посебност. Охридското Езеро е познато по повеќе од двесте ендемични видови, од групи како што се дијатомеи, олигохети, пијавици, порфери, трикладид, мекотели, остракоди и риби. Пет од ендемичните видови се ограничени, дури и во рамките на езерото на микро-екосистеми. Десет од 17-те видови на риби ендемични, вклучувајќи ги Охридската Пастрмка (*Salmo letnica*) и белвицата (*acantolingua ohridana*).

Постои, исто така, уникатна и ендемична шумска заедница ass. *Pinetum peuces*, пеонски шуми со грчка фоја, шуми од Хелено – мезиски *quercus frainetto* и југо – западни елово – букови шуми. Преспанскиот регион е домаќин на оригиналните биотопи од витално значење за зачувување, како што се големите листопадни шуми од *Ostrya-Carpinion orientalis*, предели со зимзелени грмушки, зимзелени шуми, кои се состојат од 12 m високи *Juniperus foetidissima* и *Juniperous excelsa* и важните ендемични растителни видови во Езерани.

Цицачите претставуваат втора најважна група на видови, чија заштита е од суштинско значење за прекуграничниот биосферен резерват, а ги вклучуваат *Talpa stankovici* (Балкански крт), *Lynx lynx martinoi* (Балкански рис), *Canis lupus* (сив волк), *Ursus arctos* (кафеава мечка) и др. Балканскиот рис е исклучително редок вид со многу висока симболична вредност. Што се однесува до видовите на птици, Далматинскиот пеликан (*Pelecanus crispus*) е водечки вид. Во Преспанскиот регион има над 260 видови птици, што претставува повеќе од половина од видовите птици во Европа, од кои 140 се гнездат во оваа област.

Социо – економски карактеристики: Проценетата бројност на популација во целиот прекуграничен биосферен резерват е 455.000 жители, кои населуваат област со културни, етнички и верски разлики. Населените места се само во транзиционите области и тие згрижуваат заедници кои се релативно стабилни од демографска гледна точка, но некои од нив (особено Охрид и Струга на брегот на Охридското Езеро од Македонска страна и Поградец на Албанска страна) значително се зголемуваат во текот на туристичките сезони.

Во Албанија, земјоделството сè уште претставува главна економска активност за локалното население и е присутна и во транзиционите зони и во некои делови од тампон (бафер) зоните. Од неодамна, прехранбената индустрија е во значителен пораст (особено во Корча), паралелно со традиционалните земјоделски активности, што резултира со изградба на нови населби за оваа специфична индустрија.

Земјоделскиот сектор претставува најважен развоен сектор во целиот прекуграничен биосферен резерват. Во многу области, традиционалните земјоделски практики базирани на семејни фарми се заменети со поинтензивни системи за одгледување (на пример, одгледување на овошје во околината на Ресен, во Република Македонија и интензивно земјоделство во Корча, во Албанија). Шумските активности се исто така релевантни во планинските области. Сточарството е уште една важна земјоделска активност во Охрид-Преспа, при што локалните сточари (и во Албанија и во Република Македонија), очекуваат да ја подобрат структурата на видовите,

условите за размножување и да ги спроведат потребните технички зоолошки мерки за сите видови добиток со цел зголемување на сточарското производство.

Туризмот претставува клучен развоен сектор за целиот прекуграничен биосферен резерват, при што во градот Охрид скоро секој жител е домаќин на околу 6 пати повеќе туристи за време на сезоната. Градот има намера да поттикне создавање пакети за еко-туризам како средство за намалување на трошењето на природните ресурси од туристите.

Риболовот е уште една клучна активност со релевантни еколошки и економски влијанија врз рамките на биосферниот резерват. Други приходи доаѓаат од собирање шишарки за декоративни цели, продажба на лековити растенија од алпските пасишта на меѓународни пазари и продажба на шумски плодови, како што се печурки и бобинки.

Светско природно и културно наследство на Охридскиот Регион под заштита на УНЕСКО

Регионот околу Охридското Езеро како и целата територија на Општина Охрид припаѓа во границите на Светското природно и културно наследство под заштита на УНЕСКО и се протега на површина од 83.350 ha.

Поради исклучителното значење на овој регион, од аспект на заштитата и управувањето со биолошката разновидност и животната средина, од вкупната површина на територијата на општината (389,93 km²), околу 180 km² се со посебен начин на управување односно се прогласени или идентификувани повеќе подрачја за заштита на биолошката разновидност: Споменик на природата „Охридско Езеро“, Биосферен резерват „Охрид - Преспа“, Подрачје на светско природно и културно наследство „Охрид“.

Конвенцијата за заштита на светското културно и природно наследство дефинира два различни вида на светско наследство: културно и природно. Комбинираниите, односно мешовитите локалитети ги содржат елементите на двата вида наследство. Во Конвенцијата се наведува дека делови од културното или природното наследство се од исклучителен интерес и поради тоа треба да бидат зачувани како дел од светското наследство на човештвото како целина. По впишувањето на Листата на светско наследство, состојбата на конзервација на локалитетите ја следи Центарот за светско наследство на УНЕСКО.

Охридскиот регион е прогласен за Светско природно наследство во 1979 година, а во 1980 година е впишан во листата на Светско културно наследство. Претставува едно од само 31-те подрачја во светот, впишано на Листата како мешовито добро, кое подеднакво поседува природни и културни универзални вредности.

Интегритетот на доброто, особено во однос на природните вредности, е ограничен на само две третини од Охридското Езеро. Интегритетот на Езерото, чија површина е распределена на две држави – Р. С Македонија и Р. Албанија, е предмет на „Upstream process“ започнат во 2014 година координиран од Центарот за светско наследство на УНЕСКО во кој експертски групи од Р. С. Македонија и Р. Албанија работат на проширување на границите на заштитеното подрачје, со цел заштита на Охридското Езеро во целина.

На подрачјето на Охридскиот регион, како светско природно и културно наследство, идентификувани се следните локалитети со природни вредности:

1. Света Богородица Калишка - сублакустриски извори;
2. Калишта - единствено природно живеалиште на жолтиот локвањ (*Nuphar lutea*) на Охридско Езеро;
3. Подмоље - најраспространет појас на трска (*Phragmites australis*) на Охридското Езеро, природно живеалиште на загрозени видови птици и мрестилиште на крап;
4. Мазија - ревитализирано природно живеалиште на жолтиот локвањ (*Nuphar lutea*), мрестилиште на крап и живеалиште и гнездилиште на птици;
5. Студенчишко Блато - макрофитска вегетација и плодиште на краповидни риби;
6. Вели-Даб - сублакустриски извори, плодиште на пастрмка и биодиверзитет на бентосна фауна;
7. Веља-Пеш - сублакустриски извори, плодиште на пастрмка и биодиверзитет на бентосна фауна;
8. Свети Петар - крајбрежни и сублакустриски извори, мрестилиште на пастрмка и биодиверзитет на бентосна фауна;
9. Извори Свети Наум - најиздашен извор на Охридско Езеро, мрестилиште на пастрмки и краповидни риби и биодиверзитет на бентосна фауна.

Статусот на заштитено светско наследство ги обврзува сите субјекти во системот при донесувањето на прописи и други акти, како и при преземањето дејствија и постапки врзани за тоа подрачје во процесот на неговата заштита да ги применуваат стандардите предвидени со Конвенцијата за заштита на светското природно и културно наследство, односно, доследно да ги применуваат прописите и принципите што се содржани и во останатите меѓународни конвенции потпишани и ратификувани од страна на Република Северна Македонија, како и препораките на УНЕСКО.

Иако, во 2010 година е донесен Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион, истиот е имплементиран. Надлежните институции на централно и локално ниво не постапувале во согласност со Законот односно: а) не е формирана Комисија за управување со Охридскиот Регион; б) Планот за управување со Охридскиот Регион започнал да се изработува во 2015 година и како нацрт - план не бил усвоен; в) не е изготвена Стратегиска оценка за влијанието врз животната средина; г) не се донесени Детални урбанистички планови за 19-те урбани комплекси во Старото градско јадро на Охрид и урбанистичко- планска документација за крајбрежјето; д) не е изготвен инвентар на нелегални градби во рамки на Доброто; е) не е направена ревалоризација на листата на природно и културно наследство во рамки на Доброто; ф) не е утврдени границите на Доброто итн. Поради тоа, во Извештајот на реактивната мониторинг мисија на УНЕСКО (април 2017 година) се наведува дека, доколку државата до крајот на 2019 година не ги исполни препораките на Комитетот на УНЕСКО, Охридскиот Регион може да биде ставен на Листата на светско природно и културно наследство во опасност.

Главните закани за интегритетот на регионот се некоординираниот урбан развој, зголемена популација, несоодветно управување со отпад, туристичкиот притисок, загадување од

зголемениот сообраќај, несоодветен третман на отпадните води и прекумерното исцрпување на природните ресурси.

Исто така, закана претставува и неусогласената законска регулатива, особено недостатоците на Законот за управување со природното и културното наследство во Охридскиот регион. Бројните измени на законската регулатива, усвоени во изминатите години создаде простор за конфликтни одлуки во делот на урбанизмот кои се во спротивност со Законот за заштита на природата, Законот за водите, Законот за светско природно и културно наследство и други релевантни закони кои треба да го гарантираат интегритетот и одржливоста на Охридскиот регион.

Со Предлогот на законот за управување со природното и културното наследство во Охридскиот регион ќе се имплементираат обврските што произлегуваат од Конвенцијата за заштита на светското културно и природно наследство на ООН за образование, наука и култура, и се создаваат формално - правни предуслови, преку интегрирано управување со природното и културното наследство, да се спречат активности кои негативно влијаат врз исклучителните универзални вредности на природното и културното наследство.

Согласно предлог-законот, Планот за управување со природното и културното наследство во Охридскиот регион треба да се донесе најдоцна во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила⁹ на овој закон.

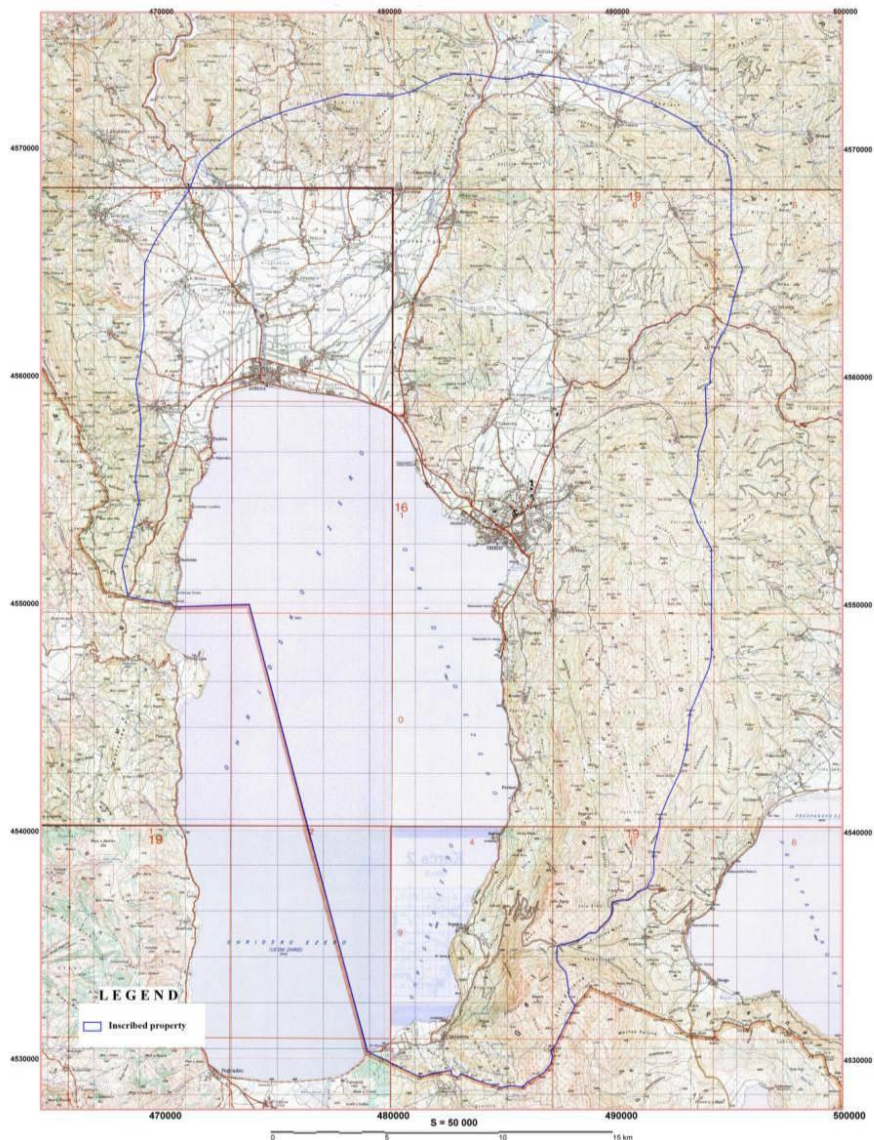
До донесување на Планот времено се прекинуваат постапките за издавање одобрение за градење и постапките за вклопување на бесправно изградени објекти и времено се прекинуваат постапките за изработување и донесување на урбанистички планови, урбанистичко – плански и урбанистичко – проектни документации, како и постапувањето по донесените урбанистички планови, урбанистичко – плански и урбанистичко – проектни документации.

---

⁹ Предлог Законот за управување со природното и културното наследство во Охридскиот регион е утврден на 28.05.2019 година и прогласено е мирување на сите плански проекти во Охридскиот регион до донесување на Планот за управување со природното и културното наследство.

Слика 24 Граници на заштитена зона под УНЕСКО

7 ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ОДРЕДЕНИ НА НАЦИОНАЛНО ИЛИ МЕЃУНАРОДНО НИВО

Еден од најголемите предизвици за политиката на животната средина е постигнување на рамнотежа меѓу економската и социјалната димензија на развој, од една страна и заштита на животната средина од друга страна, кој предвидува зголемена употреба на економски инструменти во насока на заштита на животната средина.

Основните принципи за заштита на животната средина во државата се поставени со Уставот на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 52/91, 1/92 (Амандман I и II); 31/98 (Амандман III); 91/01 (Амандман IV-XVIII); 84/03 (Амандман XIX); 107/05 (Амандман XX-XXX) и 3/09 (Амандман XXXI)), како највисок правен документ во земјата. Уставот пропишува дека еден од основните принципи на фундаменталните вредности е регулација и хуманизација на просторот и заштитата и унапредувањето на животната средина и природата. Исто така, една од основните слободи и човекови права е правото на чиста и здрава животна средина, но тоа е исто така, обврска на граѓаните да ја унапредуваат и заштитуваат животната средина, додека

земјата е должна да обезбеди услови за остварување на ова загарантирано право на граѓаните (Член 43).

Водена од овие уставни одредби, Република Македонија воспоставува функционален и ефикасен национален систем за управување со животната средина, поврзан со:

- Продолжување на процесот на приближување кон политиките на ЕУ во областа на животната средина;
- Зајакнување на административните капацитети, потребни за ефикасно управување со заштита на животната средина;
- Обезбедување платформа за ефикасна имплементација и спроведување на барањата за заштита на животната средина преку зајакнување на капацитетите за ефикасно управување со животната средина на сите нивоа на управување и преку обезбедување на тесна соработка помеѓу надлежните органи на хоризонтално и вертикално ниво;
- Интеграција на политиката за заштита на животната средина во другите секторски политики;
- Поттикнување на индустријата, давателите на услуги и другите субјекти во областа на животната средина, кон поголема одговорност за заштитата на животната средина;
- Решавање на проблемите на животната средина кои се од национално значење;
- Зголемување на степенот на исполнување на обврските, кои произлегуваат од регионалните и глобалните договори во областа на животната средина;
- Последно, но не и најмалку важно, е зголемување на нивото на инвестиции во животната средина за постигнување на стандардите на ЕУ.

Специфични цели за заштита на животната средина:

- Подобрување на квалитетот на животот и здравјето и зголемување на животниот стандард;
- Подобрување на квалитетот на воздухот и намалување на емисиите на стакленички гасови;
- Заштита и подобрување на квалитетот на водата и на почвата;
- Заштита и унапредување на биолошката разновидност и природното наследство;
- Заштита на карактеристиките на пределот;
- Заштита на материјалните добра;
- Заштита и унапредување на културното наследство.

Правото на чиста и здрава животна средина е предмет на значителен број правни акти, стратешки, плански и програмски документи на национално ниво, како и на меѓународните договори и политики кои Република Македонија ги има ратификувано.

Прашањата за заштита на природата, обезбедувањето чиста и здрава животна средина и целите за заштита на животната средина се дефинирани во согласност со националната и

меѓународната легислатива и истите се земени предвид при изработка на Извештајот за стратегиска оцена, а опфатени се и број други стратешки, плански и програмски документи.

Една од клучните меѓународни конвенции на кои Република Македонија е потписничка е Конвенцијата за биолошка разновидност, ратификувана и објавена во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/97. Конвенцијата има три главни цели:

- Зачувување на биолошката разновидност;
- Одржливо користење на компонентите на биолошката разновидност; и
- Праведна и еднаква распределба на придобивките кои произлегуваат од користењето на генетските ресурси.

Други конвенции и протоколи, ратификувани од страна на Република Македонија за заштита на животната средина се:

- Картагенски Протокол за биосигурност кон Конвенцијата за биолошка разновидност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/05);
- Конвенција за заштита на водните живеалишта со меѓународно значење за заштита на водните птици (Рамсар) („Службен лист на СФРЈ“ бр. 9/77);
- Бонска Конвенција за заштита на миграторни видови диви животни („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/99) и Договор за заштита на лилјаците во Европа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/99 и 13/02);
- Бернска Конвенција за заштита на дивиот растителен и животински свет и природните живеалишта („Службен весник на Република Македонија“ бр. 49/97);
- Париска Конвенција за заштита на светското културно и природно наследство („Службен лист на СФРЈ“ бр. 56/74);
- Рамковна Конвенција на ОН за климатски промени (Њујорк) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 6/97) и Кјото Протокол кон Рамковната Конвенција на ОН за климатски промени („Службен весник на Република Македонија“ бр. 49/04);
- Еспо Конвенција за оцена на влијанието врз животната средина во прекуграничен контекст („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/99);
- Архуска Конвенција за пристап до информации, учество на јавноста во донесување на одлуки и правна заштита за прашања од областа на животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 40/99);
- Конвенција на Обединетите Нации за борба против опустинувањето во земјите што се соочуваат со сериозни суши и/или опустинување, особено во Африка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 13/02);
- Виенска Конвенција за заштита на озонската обвивка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 1/1990), ратификувана од Република Македонија на 10 март, 1994 година;

- Монреалски Протокол за супстанциите кои ја осиромашуваат озонската обвивка (Монреал, септември, 1987 година), ратификуван од Република Македонија на 10.03.1994 година;
- Стокхолмска Конвенција за заштита на човековото здравје и животната средина од отпорни органски соединенија, потпишана од Република Македонија на 23 мај, 2001 година и ратификувана на 19 март, 1994 година;
- Комуникација од Комисијата за Европскиот Парламент, Советот, Економскиот и Социјален Комитет и Комитетот за регионите (Наше животно осигурување, наш природен капитал: ЕУ Стратегија за диверзитет до 2020 година);
- Рамковната конвенција за вредностите на културното наследство за општеството (Фаро 2005) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 25/11),
- Конвенцијата за заштита на архитектурното наследство на Европа (Гранада 1985);
- Конвенцијата за заштита на археолошкото наследство на Европа (Валета 1992) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 56/05).

7.1 Цели на Стратегиската оцена на животната средина

Целите на заштитата на животната средина се изразени преку целите на стратегиска оцена на животната средина. Споредување на целите за животна средина со целите и активностите во планскиот документ е вообичаен метод при спроведување на СОЖС, со цел да се оцени дали развојот, односно идната имплементација на еден развоен плански документ, како што е во случајот Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024), ќе биде во насока на поставените цели за животна средина (СОЖС). Целите на стратегиската оцена на животната средина се прикажани преку статусот на: населението и здравјето на населението, биолошката разновидност, водата, почвата, воздухот, климатските промени, материјалните добра, пределот, културното наследство и интеракцијата помеѓу нив.

Во табелата, што следува, презентирани се целите на СОЖС во однос на целите дефинирани во Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024) (нивната компатибилност и некомпатибилност).

Компатибилноста/некомпатибилноста на целите е разгледувана во однос на Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024) (цели за намена на просторот и активности за нивно постигнување) и во однос на неговата идна имплементација во понизок ранг на плански документи или проектна документација.

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Специфични цели на СОЖС	Поврзаност со насоките и целите на ДУП	СОЖС индикатори
Население и здравје на населението	Унапредување на животните услови на населението	<ul style="list-style-type: none"> -Подобрување на медиумите и областите од животната средина; -Подобрување и заштита на здравјето на луѓето; -Подобрување на социо-економската состојба (вработување, зголемување на приходите, демографски развој, намалување на миграцијата); -Подобрување на инфраструктурата; -Подобрување на квалитетот на живот на луѓето. 	<p>Компатибилност</p> <ul style="list-style-type: none"> -Планирање на просторот во согласност со законските прописи за урбанизација и користење на земјиштето; -Развој на активности во кои ќе се применуваат принципите и стандардите за заштита на животната средина; -Имплементација на мерки за зачувување на состојбата на медиумите во животната средина; -Подобрување на условите за стимулирање и поттикнување на нови вработувања и подобрување на стандардот и квалитетот на живот на населението; -Развој на нови бизниси и зголемување на стандардот на живеење во Општината. 	<ul style="list-style-type: none"> -Евидентирани дозволи, одобренија и согласности за урбанизација на просторот, изградба и оперирање на планските содржини; -Зголемен број на корисници на просторот; -Стапка на нелегално изградени објекти; -Тренд во намалување на емисиите на стакленички гасови; -Трендови на емисии во медиумите од животната средина; -Евидентирани ризици по здравјето и безбедноста на населението; -Број на евидентирани жалби и поплаки од засенатите страни; -Стапка на вработеност; -Животен стандард; -Приходи во општинскиот и државниот буџет.
Воздух и климатски промени	Подобрување на квалитетот на воздухот и намалување на емисиите на стакленички гасови	<ul style="list-style-type: none"> -Одржување и подобрување на квалитетот на воздухот; -Ограничување на емисиите на воздух во согласност со стандардите за квалитет на воздухот; -Намалување на емисиите на стакленички гасови и зголемено искористување на обновливи извори на енергија; -Намалување на причините и последиците од климатските промени. 	<p>Компатибилност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Употреба на материјали и примена на мерки за енергетска ефикасност; - Урбанизација на земјиштето со што ќе се овозможи примена за законската регулатива за заштита на медиумите и областите од животната средина, односно контрола на изворите на емисии кои допринесуваат за нарушување на квалитетот на воздухот и даваат придонес кон климатските промени; 	<ul style="list-style-type: none"> -Тренд во намалување на емисиите на стакленички гасови; -Тренд на увоз на енергија; -Квалитет на амбиентен воздух на општинско ниво (пред и по имплементација Планот) -Број на објекти кои користат обновливи извори на енергија; -Зголемен број на денови со концентрации во рамките на МДК; -Непроменета здравствена состојба

			<ul style="list-style-type: none"> - изградба на зелени површини; - Намалена или елиминирана употреба на фосилни горива. 	<ul style="list-style-type: none"> на населението во однос на статистичките податоци пред фазата на имплементација на планот Подигнати зелени површини и нивна процентуална застапеност.
Води	<p>Заштита и унапредување на состојбата со водите</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Одржливо управување и користење на водните ресурси, -Заштита, зачувување и подобрување на состојбата на крајбрежното земјиште, водните екосистеми и екосистемите зависни од вода, -Намалување на штетните испуштања и постепено елиминирање на емисиите на опасни материји и супстанции во водите. -Зачувување на биолошката разновидност во рамките на интегрираното управување со водите. 	<p>Компатибилност:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изградба на мрежа за водоснабдување поврзување на планираниот водоснабдителен систем во општина Охрид; -рационално користење на водата; -изградба на канализациона мрежа (атмосферска и фекална); -одведување на отпадни води преку колекторскиот систем до пречистителната станица „Враништа“; -управување со генериран отпад. 	<ul style="list-style-type: none"> -Применети практики и техники за заштита и рационално искористување на водите; -Изградена водоводна мрежа и непремено снабдување со вода на корисниците на просторот, по претходно добиена согласност од Јавното Претпријатие; - Изградена сепаратна канализациона мрежа; -Квалитет на подземните води во рамките на МДК; -Воспоставен е систем за собирање и транспортирање на комунален отпад и други видови на отпад.
Почва	<p>Заштита и унапредување на состојбата на почвата</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Заштита на почвата од деградација и губење на нејзината плодност, -Заштита на геоморфолошките вредности на почвата, -Заштита на почвата од загадување; -Зачувување на агробилошката биолошката разновидност. 	<p>Компатибилност:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Предвидено е собирање и третирање на отпадни води; - Управување со генериран отпад. 	<ul style="list-style-type: none"> -Добиени дозволи и согласности за пренамена на земјиштето и негова урбанизација; -Тренд на незафаќање на нови површини под градба; -Трендови на емисии на загадувачки материји во животната средина; -Воспоставен систем за управување со отпадот.
Биолошка разновидност и природно наследство	<p>Заштита и унапредување на биолошката разновидност и</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Подобрување на состојбата со биолошката разновидност преку заштита на 	<p>Компатибилност:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Урбанистички развој на просторот со примена на принципите и стандардите за заштита на природата; 	<ul style="list-style-type: none"> -Примена на препораките пропишани во Планот за управување со Светското природно и културно

	природното наследство	<p>екосистемите/живеалиштата, видовите и генетската разновидност,</p> <p>-Подобрување на постојните деградирани живеалишта и нивна ревитализација,</p> <p>-Намалување на притисоците и законите врз биолошката разновидност,</p> <p>-Воспоставување на комплексен мониторинг на биолошката разновидност (видови, живеалишта, екосистеми, значајни подрачја).</p>	<p>-управување со медиумите од животната средина (воздух, вода, почва)</p>	<p>наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029)</p> <p>-Примена на препораките кои ќе произлезат од Секторот природа, при МЖСПП.</p> <p>-Усогласеност на просторниот развој на просторот во согласност со планската документација и препораките од Извештајот СОЈС;</p> <p>-Концентрациите на емисиите во медиумите и областите на животната средина се во согласност со пропишаните законски гранични вредности.</p>
<p>Предел и визуелни карактеристики и</p>	<p>Зачувување на карактеристиките на пределот и негова заштита, особено во назначени области</p>	<p>-Зачувување на природните карактеристики на пределот,</p> <p>-Одржување на функционалните и структурни карактеристики на природните и полуприродните предели,</p> <p>-Подобрување на квалитетот и бројот на јавно пристапни отворени простори.</p>	<p>Компатибилност:</p> <p>-Урбанистичко планирање и користење на земјиштето, со примена на стандардите за заштита на пределот и пејзажните вредности;</p> <p>-Почитување на предвидени услови за изградба на објектите, развој и користење на земјиштето</p> <p>Некомпатибилност:</p> <p>-Имплементација на планските содржини трајно ќе ги променат визуелните карактеристики.</p>	<p>-изградени објекти кои се вклопуваат во амбиенталните целини на опфатот.</p>
<p>Материјални добра</p>	<p>Заштита на материјалните добра</p>	<p>-Намалување на количините на генериран отпад и негово одржливо управување,</p> <p>-Изградба, заштита и подобрување или санација на системите за водоснабдување, третман на отпадни води,</p>	<p>Компатибилност:</p> <p>-Планирање на просторот во согласност со постојната состојба и потребите од изградба на инфраструктура, со цел постигнување одржлив просторен урбан развој;</p>	<p>-Воспоставен систем за управување со отпад;</p> <p>-Стапка на фреквенција на возила по сообраќајниците во однос на постојната состојба и сл.</p> <p>-Плаќаки од населението и правните субјекти.</p>

		<p>-Подобрување и ефикасно користење на постојната и изградба на нова транспортна инфраструктура, -Подобрување и ефикасно користење на постојниот начин на снабдување со електрична енергија и изградба на нова електроенергетска инфраструктура и преносна мрежа. - Поставување на инфраструктура на локации кои не располагаат со значајни природни вредности.</p>		<p>-Стапка на изградена инфраструктура мрежа со која се задоволени потребите на корисниците на просторот; -Превземени мерки за заштита на материјалните добра; -Почитување на заштитни зони; -Намален или елиминиран ризик од несреќи и хаварии кои може да настанат при конфликт на други планови или објекти.</p>
<p>Културно наследство</p>	<p>Заштита и унапредување на културното наследство</p>	<p>-Зачувување и подобрување на историските граѓи, археолошки наоѓалишта и други важни културни локалитети.</p>	<p>-Почитување на вредноста на културното наследство.</p>	<p>- Препораките пропишани во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029) се почитуваат -Евиденција на евентуално откриени и заштитени културни добра.</p>

8 ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И МЕРКИ ЗА НАМАЛУВАЊЕ

Потенцијалните влијанија врз животната средина и социјалните аспекти кои може да бидат предизвикани со имплементација на идните плански содржини предвидени во Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024), може да се разгледуваат од аспект на негативни влијанија и од аспект на идни бенефиции, односно позитивни влијанија.

Извештајот за стратегиска оцена на животната средина ги зема предвид влијанијата врз сите медиуми и области на животната средина и социо-економските придобивки, но од генерален аспект.

За дел од планираните активности во Планот, дополнително ќе се води постапка за подетална оцена на влијанијата врз животната средина на ниво на документација од понизок ранг.

Влијанијата врз специфичните медиуми од животната средина и социо-економските аспекти ќе бидат елиминирани или ефективно подобрени, доколку при имплементација на Планот и предложените мерки, од кои дополнително ќе произлезат конкретни проекти, бидат земени предвид мерките за намалување на влијанијата дефинирани во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина, како и мерките кои ќе бидат дадени на ниво на проекти, низ студиите за оцена на влијанијата врз животната средина или елаборатите за заштита на животната средина.

Влијанијата врз медиумите и областите од животната средина, здравјето на населението и социјалните влијанија кои може да произлезат со имплементација на Планот, како и предлог мерките за нивно намалување или избегнување се прикажани во следните табели.

8.1 Можни влијанија од имплементација на Планот и мерки за намалување на влијанијата

СОЦИО-ЕКОНОМСКИ ВЛИЈАНИЈА

СОЦИО ЕКОНОМСКИ ПРИДОВИВКИ ЗА НАСЕЛЕНИЕТО

Опис на влијанијата	Разгледувано од социо-економски аспект, имплементацијата на ДУП за УЗ 10 и 11 дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид за плански период (2019-202), позитивно ќе влијае врз населението во Општината, како и Регионот затоа што во планот се предвидени градби со намени Г2-лесна и незадувачка индустрија, Б4 деловни дејности, Е2-бензинска станица и полигон за обука на возачи на моторни возила што ќе отвори можности за нови вработувања и ангажирања на локалното население, услови за хумано и урбано користење на просторот, како и можност за привлекување на инвеститори и инвестиции, ќе се создаде подобра бизнис клима, зголемување на животниот стандард и можност за намалување на миграцијата. Имплементацијата на Планот позитивно ќе влијае и врз приходите во општинскиот буџет, како резултат на даноци и комунални такси од страна на корисниците на просторот.									
	Со планот се предвидува изградба на инфраструктура во ова подрачје од која придобивки може да имаат жителите на Охрид и околните населени места. Подобрувањето на инфраструктурата и животниот стандард на населението ќе допринесе за развој и заживување на ова подрачје, што ќе резултира со намалување на миграцијата.									
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индиректни влијанија	Кумулативн и влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
Мерки за намалување на влијанијата	Позитивни	-	-	-	-	Мал	НП	Долгорочно	Локално/Регинално	мала
Не е применливо										

СОЦИО-ЕКОНОМСКИ ВЛИЈАНИЈА

СОЦИО ЕКОНОМСКИ ЗАГУБИ ЗА НАСЕЛЕНИЕТО

Опис на влијанијата	Од Имплементацијата на Планот не се очекуваат економски загуби на населението.
---------------------	--

Извештај за Стратегијска оцена на животната средина за Демален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024)

Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индиректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокру	Значајност
		Неутрални	/	/	/	/	/	/	/	/
Мерки за намалување на влијанијата	Не е применливо									

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ ОД ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

ЗДРАВЈЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Опис на влијанијата	ВЛИЈАНИЈА ВРЗ МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ ОД ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО									
	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индиректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
Имплементацијата на Планот ќе допринесе за генерирање на емисии во животната средина, кои доколку не се соодветно третирани и управувани може да го засенат локалното население, бидејќи станува збор за опфат кој се наоѓа во населено место, а во истиот треба да се реализираат содржини со класа на намена В, Г, Е, поточно деловни простории, објекти за лесна и негадавачка индустрија со пропратни класи на намена, полигон за обука на возачи на моторни возила и сл.										
Влијанија врз здравјето на населението може да настанат во случај на несоодветен третман на емисиите во воздух, зголемено ниво на бучава и вибрации, несоодветно третирање на отпадните води, несоодветно управување со разни фракции отпад, несоодветно складирање и ракување со разни видови сировини и помошни материјали, енергенси и сл., несакани истекувања, како и друг вид на несреќи и хаварии. Несоодветниот третман на емисиите и можната појава на несреќи и хаварии, може да предизвика директни или индиректни ефекти и штети врз здравјето и безбедноста на населението.										
Исто така, транспортот и емисиите од транспортот може да предизвикаат негативно влијание врз здравјето и безбедноста на населението.										
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индиректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни	✓	✓	✓	✓	Мал		Долгорочно	Локални	Мала
Мерки за намалување на влијанијата	За намалување или избегнување на можните влијанија врз здравјето на населението се препорачува: <ul style="list-style-type: none"> • примена на сите предложени мерки за заштита на медиумите и областите од животната средина на ниво на планска и проектна документација. Се препорачува особено внимание да се посвети на управувањето со отпадните води, емисиите во воздухот, отпадот, а особено да се врши редовна контрола на објектите кои може да претставуваат потенцијална опасност за појава на инциденти. • Поддигнување на заштитно зеленило (широколисни автохтони видови на дрвја) околу полигонот за обука на возачи на моторни возила. 									

Имплементацијата на овие мерки ќе придонесе за намалување или елиминирање на можните негативни влијанија врз животната средина, кои може да се рефлектираат на директен или индиректен начин врз здравјето на луѓето.

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ ОД ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

ВОЗДУХ И КЛИМАТСКИ ПРОМЕНИ

Опис на влијанијата	Имплементацијата на Планот ќе допринесе за генерирање на емисии во воздухот, како резултат на предвидените активности во планскиот опфат и транспортните активности, кои може да го нарушат квалитетот на амбиентниот воздух и да дадат придонес кон климатските промени. Дополнително, емисиите во воздухот може да предизвикаат негативни влијанија врз здравјето на населението кое живее во близина на опфатот и долж сообраќајниците, почвата, водите и сл. Затоплувањето на објектите може да има негативни влијанија врз воздухот и климатските промени.									
	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индиректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
Мерки за намалување на влијанијата	Негативни	✓	✓	✓	✓	Мал	Повратни	Долгорочно	Локални	Мала
<p>Со цел да се избегне нарушување на квалитетот воздухот се препорачува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Примена на современи технолошки решенија и најдобри достапни техники (НДТ) при планирање, изградба, односно идните активности да се изведуваат во согласност со НДТ (најдобрите достапни техники) дефинирани во БРЕФ документите за секоја поединечна активност; • Елиминирање или редуцирање на употребата на фосилни горива како енергенс; • Употреба на енергенси добиени од обновливи извори на енергија (сончеви колектори и сл.); • Третман на емисиите во воздух и контрола на емитерите; • Примена на мерки за енергетска ефикасност; • Инсталациите да работат, согласно добиените интегрирани еколошки дозволи или решенија од изготвените елаборати за заштита на животната средина; • Подигање и оформување на заштитни зелени појаси. <p>Други мерки за спречување и контрола на влијанијата врз квалитетот на амбиентниот воздух се очекува да проклезат со подетална анализа на влијанијата која ќе произлезе од студите за оцена на влијанието врз животната средина, елаборатите за заштита на животната средина и при подготовка на ИСКЗ барањата кои се подготвуваат на ниво на проект.</p>										

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ ОД ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

ВОДИ

Опис на влијанијата	Во оперативната фаза, водоснабдувањето на објектите се планира да се обезбеди од планираниот водоснабдителен систем во општина Охрид. Нефикасното и нерационално користење на водата (од водоводен систем) може негативно да влијае врз достапноста на водата за корисниците од водоводниот систем.									
	Во оперативната фаза, ќе се генерираат отпадни: технолошки, санитарни и атмосферски води. Доколку неправилно се управува со отпадните води, истите може да имаат влијание врз квалитетот на површинските и подземните води, односно да го нарушат квалитетот на подземните води и површинските води (Охридското Езеро). Неправилното управување со отпадот и суровините и сл. исто така, може да има негативни влијание врз квалитетот на почвата и водите.									
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индиректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни/Не утрални	-	-	-	-	Мал/Умерен	Повратни	Долгорочно	Локални	Мала/Умере на
Мерки за намалување на влијанијата	<p>За намалување на влијанијата врз водите се препорачува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одвојување на атмосферски води од санитарните води и користење на атмосферските води за одржување на зеленилото во зоната; • Квалитетот на испуштената вода да биде согласно дефинираните гранични вредности за дадени параметри во канализациона мрежа; • Предтретман на технолошките води пред испуст во канализациона мрежа; • Третман на атмосферските води со маслофакач; • Рационално користење на водата; • Примена на мерките за управување со емисиите во воздух, почва; • Соодветно управување со отпадот, односно собирање, селектирање и предавање на овластени служби за понатамошно постапување; • Правилно чување и складирање на суровини и помошни материјали, масла, масти и др.; • Преземање мерки за спречување на ризици, несреќи и хаварији. 									

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ ОД ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

ПОЧВА

<p>Опис на влијанијата</p>	<p>Со имплементацијата на Планот се предвидуваат ќе се промени досегашната употребна вредност на земјиштето, нарушување на геолошките и геоморфолошките карактеристики, стабилноста и квалитетот на почвата.</p> <p>Со имплементацијата на Планот може да дојде до нарушување на квалитетот на почвата во случај на: дефект на цевководи, истапожување на седимент врз почвата, несекани излевања на хемикалии, горива, масла, несоодветно управување со отпад и сл. Овие појави може да предизвикаат загадување на почвата, површинските и подземните води, а исто така да влијаат врз здравјето на населението.</p>									
<p>Оцена на влијанијата</p>	<p>Природа на влијанија</p>	<p>Директни влијанија</p>	<p>Индиректни влијанија</p>	<p>Кумулативни влијанија</p>	<p>Синергистички влијанија</p>	<p>Интензитет</p>	<p>Повратност</p>	<p>Времетраење</p>	<p>Делокруг</p>	<p>Значајност</p>
<p>Негативни</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>Мал</p>	<p>Повратни/Неповратни</p>	<p>Краткорочни/Долгорочни</p>	<p>Локални</p>	<p>Мала/Умерена</p>
<p>Мерки за намалување на влијанијата</p>	<p>За намалување на влијанијата врз почвите се препорачува:</p> <ul style="list-style-type: none"> Имплементацијата на Планот да се врши во согласност со препораките за заштита на земјиштето, издадените мислења, согласности, дозволи и одобренија од институциите, надлежни за урбанизација на просторот и пренамена на земјиште, одобрение за граѓба, дозволи за работа и сл.; Примена на мерките за намалување на влијанијата врз водите, воздухот, управувањето со отпад, мерките за заштита од несреќи и хаварии; Редовен мониторинг на сите објекти и уреди кај кои постои ризик од протекување и преземање на сите неопходни мерки за заштита. 									

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ ОД ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

БИОЛОШКА РАЗНОВИДНОСТ, ПРИРОДНО НАСЛЕДСТВО И ПРЕДЕЛ

<p>Опис на влијанијата</p>	<p>И покрај фактот дека опкружувањето на градот Охрид е богат со заштитени подрачја (НП Галичица, Студенчишко Блато, Охридско Езеро), и меѓународно значајни подрачја (Светско природно и културно наследство Охридски Регион), во рамките на градот Охрид, а особено во границите на Планскиот опфат не се идентификувани ендемични или загрозени растителни и животински видови, како и значајни живеалишта. Во согласност со зонирањето во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029), Планскиот опфат влегува во рамките на зоните означени како агломерации, односно тоа се населените места, поточно градот Охрид. Имплементација на планските содржини може да предизвика негативни влијанија врз биолошка разновидност, како резултат на можните извори на емисии во медиумите од животната средина, зголемување на ниво на буучава, неконтролирани емисии во медиумите од животната средина, зголемување на присуство на луѓе, сообраќајни активности, зголемување на ниво на буучава, неконтролирани емисии во медиумите од животната средина и сл.), нефункционалност на колекторскиот систем и собирните канализациски цевководи, како и ризикот од можени инцидентни состојби. Несоодветното управување со отпадните води може да предизвикаат негативни влијанија врз биолошката разновидност.</p>
-----------------------------------	---

Извештај за Стратегииска оцена на животната средина за Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024)

Изградените плански содржини нема да предизвикаат значајни влијанија врз пределот и визуелните карактеристики на пределот, како резултат на постојните пределски карактеристики, но секако ќе го изменат сегашниот изглед на локацијата, заради поставување на нови содржини и замена на досегашниот изглед.										
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индиректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Депокруг	Значајност
	Негативни	✓	✓	✓	✓	Мал	Повратни	Краткорочни/ Долгорочни	Локални	Мала
Мерки за намалување на влијанијата	За намалување на влијанијата врз биолошката разновидност се препорачува:									
	<ul style="list-style-type: none"> - Следење и имплементирање на препораките пропишани во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029); - Примена на мерките за намалување на влијанијата врз водите, почвата, воздухот, управувањето со отпад, мерките за заштита од несреќи и хаварии; - При изградбата на објектите да се внимава на висината на објектите за нивно вклопување во амбиентните целини на просторот; - Обезбедување на соодветна инфраструктурна мрежа, особено водоводна и канализациона; - Поддигнување на зеленило со автохтона вегетација; - Редовен мониторинг на сите објекти и уреди кај кои постои ризик од протекување и преземање на сите неопходни мерки за заштита. 									

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ ОД ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Опис на влијанијата	Предвидениот опфат за Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024), нема познати или евидентирани споменици на културата или археолошки локалитети, според што може да се утврди дека имплементацијата на Планот нема да има влијанија врз културното наследство.									
	Согласно одредбите од „Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029“ („Сл. Весник на РМ“ бр. 45/2020), предвидениот опфат се наоѓа во Зона II-б на заштита на културното наследство, каде е пропишан соодветен режим на заштита кој треба да се почитува при изработката на планот.									
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индиректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Депокруг	Значајност
	НП	НП	НП	НП	НП	НП	НП	НП	НП	НП

<p>Мерки за намалување на влијанијата</p>	<p>За намалување на влијанијата врз културното наследство се препорачува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Доколку при изведувањето на земјаните работи се најде на археолошки артефакти, односно дојде до откривање на материјални остатоци со културно-историска вредност, потребно е да се постави во согласност со член 65 од Законот за заштита на културно наследство, односно веднаш да се запре со започнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство согласно член 129 од Законот; • Следење и имплементирање на препораките пропишани во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029).
--	--

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ ОД ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

БУЧАВА И ВИБРАЦИИ

<p>Опис на влијанијата</p>	<p>Имплементацијата на Планот ќе придонесе за зголемување на нивото на бучава како резултат на работењето на планските содржини, транспортните возила и возилата кои го користат полигонот за обука и сл. Зголемењата фреквенција на возила по сообраќајниците ќе предизвика кумулативни влијанија од бучава и вибрации.</p>										
<p>Оцена на влијанијата</p>	<p>Природа на влијанија</p>	<p>Директни влијанија</p>	<p>Индиректн влијанија</p>	<p>Кумулативни влијанија</p>	<p>Синергистичк и влијанија</p>	<p>Интензитет</p>	<p>Повратност</p>	<p>Времетраење</p>	<p>Делокруг</p>	<p>Значајност</p>	
<p>Мерки за намалување на влијанијата</p>	<p>Негативни</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>Мал</p>	<p>Повратни</p>	<p>Долгорочно</p>	<p>Локални/Регио нални</p>	<p>Магала/Мерен а</p>	
<p>За намалување на нивото на бучава и вибрации се препорачува примена на следните мерки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Уште во фазата на граба на објектите да се применат сите неопходни мерки за намалување на бучавата, како што се избор на соодветни изолациони материјали, врати, прозори и сл. • Избор на опрема во согласност со НДТ, која генерира ниво на бучава прифатлива за предметната локација и нејзината чувствителност; • Почитување за законските обврски за дозволено ниво на бучава. 											

ВЛИЈАНИЈА ВРЗ МЕДИУМИТЕ И ОБЛАСТИТЕ ОД ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ЗДРАВЈЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО

МАТЕРИЈАЛНИ ДОВРА

<p>Опис на влијанијата</p>	<p>За целосна реализација на планските содржини предвидени во планскиот опфат неопходно е поврзување на локацијата со веќе постоечките инфраструктурни мрежи и изградба на нова дополнителна мрежа. Овие активности може да предизвикаат негативни влијанија во случај на</p>
-----------------------------------	---

Охрид плански период (2019 – 2024)

невнимание или непочитување на законските прописи за заштитни зони на инфраструктурни објекти и мрежи. Приклучувањето на новите мрежи и објекти на веќе постојните инфраструктурни мрежи може да предизвика нивно отповарување, дефект, хаварија и сл. Зголемувањето на интензитетот на транспортни возила по сообраќајниците може негативно да влијае врз состојбата на патштатата. Интензитетот на влијанијата врз материјалните добра не може да се предвиди, затоа истите ќе бидат предмет на подетална анализа на ниво на проект.										
Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индиректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни	✓	✓	✓	✓	На ниво на проект	На ниво на проект	На ниво на проект	На ниво на проект	На ниво на проект
Мерки за намалување на влијанијата	За намалување на влијанијата врз материјалните добра се препорачува: <ul style="list-style-type: none"> • примена на законските прописи за поставување на заштитни зони на инфраструктурни објекти и мрежи. • имплементација на сите предложени мерки и решенија дадени во планската документација за изградба на инфраструктурата и поврзување, • примена на сите мерки кои ќе потекнуваат од поединечните елаборати. 									

НЕСРЕЌИ И ХАВАРИИ

Опис на влијанијата	Во согласност со податоците од Условите за планирање на просторот, планскиот опфат се наоѓа во подрачје каде се можни потреси со јачина до IX° степени по МКС. Имплементацијата на планските содржини во предвидениот опфат може да претставува ризик за појава на несреќи и хаварији, во услови на состојби предизвикани од природни катастрофи, воени дејствија, технолошки несреќи (како резултат несоодветно складирање и ракување со опасни и неопасни материји, човечка негрижа) и сл. Овие состојби може да предизвикаат појава на пожар, експлозии, несакани истекувања и сл., кои може да предизвикаат значителни негативни влијанија врз медиумите од животната средина, да ги загрозат здравјето и безбедноста на населението, а исто така да предизвикаат значителни економски загуби во заедницата. Во услови на нормални оперативни активности не се очекуваат ризици по животот и здравјето на луѓето или животната средина. Но, при услови несреќи и хаварији може да се појават состојби кои може да предизвикаат значителни негативни влијанија врз медиумите од животната средина и здравјето на населението, а исто така да предизвикаат значителни економски загуби на заедницата. Влијанијата врз медиумите и областите од животната средина, здравјето на населението и економските загуби во случај на несреќи и хаварији се оценуваат со умерен до голем интензитет. За да се утврди ризикот, делокругот на влијанијата предизвикани од несреќи и хаварији, потребни се детални пресметки и моделирања кои може да се направат на ниво на проектна документација.
---------------------	---

Охрид плански период (2019 – 2024)

Оцена на влијанијата	Природа на влијанија	Директни влијанија	Индиректни влијанија	Кумулативни влијанија	Синергистички влијанија	Интензитет	Повратност	Времетраење	Делокруг	Значајност
	Негативни	✓	✓	✓	✓	Маг-Гопем	Повратни/Неповратни	Краткорочно-Долгорочно	Локални	Мала-Голема
<p>Мерки за намалување на влијанијата</p> <p>За да се намали можноста за појава на незгоди, несреќи и хаварии се препорачува примена на строги мерки за заштита од пожар, воени разурнувања, природни непогоди, технички несреќи, сообраќајни несреќи и сл., кои треба детално да бидат разработени на ниво на проектна документација.</p> <p>Исто така, се препорачува:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Урбанизацијата и просторниот развој да се усогласи во согласност со чувствителноста на локацијата подложна на природни непогоди, • Примена на мерките за заштита од ризици и несреќи дефинирани во планската документација. 										

9 АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ

При изработката на плански и програмски документи, со кои се планира изведување на проекти, треба да се земе во предвид и анализата на алтернативи, која се прави од аспект на избор за најдобро решение за намена на локацијата, од аспект на економска оправданост, финансиски можности и заштита на животната средина.

Од аспект на разгледувани алтернативи, во ова поглавје се разгледувани алтернативите без имплементација и со имплементација на Планот.

Алтернатива 1: Без имплементација на Планот на предметната локација

Досегашниот начин на користење на просторот на предметната локација алтернативно е разгледуван како состојба да не се прави ништо („do nothing scenario“), во смисла на предметната локација да не се имплементира измената и дополнувањето на Планот и локацијата во иднина да остане на сегашно ниво со делумно изградени објекти и инфраструктура.

Разгледувано од аспект на задржување на моменталниот квалитет на медиумите и областите на животната средина, без имплементација на Планот состојбата со животната средина ќе остане на сегашно ниво, без дополнителни извори на емисии генерирани од новите содржини во планскиот опфат кои може да предизвикаат нарушување на квалитетот на медиумите и областите од животната средина.

Без имплементација на план постои можност во предвидениот опфат да се изградат содржини кои ќе го ограничат развојот на подрачјето, односно користење на просторот без примена на стандарди за урбанистичко планирање и стандарди за заштита на животната средина.

Разгледувано од социо-економски аспект оваа алтернатива нуди помали економски приходи за населението и Општината, како и намалени можности за социо-економски развој на Општината, бидејќи без имплементација не може да се искористат можностите што ги нуди локацијата во однос на развивање просторот.

Алтернатива 2: Имплементација на Планот на предметната локација

Имплементацијата на Планот на предметната локација се разгледува од аспект животна средина и социоекономски аспект:

- Планскиот опфат се наоѓа во рамките на ГУП на град Охрид и во опфатот постојат изградени објекти;
- Зголемени можности на сопствениците на земјиштето за максимално искористување на истото;
- Имплементираниот плански содржини (лесна и загадувачка индустрија со компатибилни класи на намена) ќе претставуваат извори на емисии во медиумите и областите од животната средина кои може да го нарушат квалитетот на животната средина и да влијаат врз локалното населението;
- Планскиот опфат не е во конфликт со планови од повисоко ниво;
- Планскиот опфат има добра сообраќајна поврзаност;

- Намалување на ризиците од непланско уредување на просторот со некомпатибилни содржини или узурпација на просторот;
- Отворање можности за современо и ефикасно уредување на просторот;
- Зголемена можност за изградба на нови објекти кои ќе допринесат за нови вработувања, економски придобивки и сл.
- Зголемени приходи во општинскиот буџет.

Имплементацијата на Планот ќе придонесе за зголемување на можностите за вработување на невработеното население, односно намалување на стапката на сиромаштија и миграција на населението.

Заклучок: Разгледуваната алтернатива да се имплементира Планот е прифатлива алтернатива.

10 ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ ВРЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНОТ ОД АСПЕКТ НА ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратегиската оцена на животната средина вклучува мерки за мониторинг на сите значителни идентификувани позитивни и негативни ефекти, кои би настанале од реализација на урбанистичкиот план.

Планот за мониторинг на животната средина дава можност за систематско набљудување, испитување и оценување на загадувањето и состојбата на медиумите и областите на животната средина во целина како и идентификација и регистрирање на изворите на загадување на одделните медиуми и областите на животната средина.

Планот овозможува воспоставување на интерактивна врска помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции, да го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат правилни одлуки. Основните придобивки од мониторингот над имплементација на Планот се:

- Потврдување дека договорените услови при одобрувањето на Планот се соодветно спроведени;
- Обезбедување податоци за понатамошно следење на состојбите во животната средина;
- Обезбедување поголем увид во промените на животната средина на одредени локации;
- Потврдување дека влијанијата се во рамките на предвидените или дозволените гранични вредности;
- Следење на состојбата во животната средина со цел навремено согледување на непредвидените влијанија од имплементацијата на Планот и управување со истите;
- Потврдување дека со примена на мерките за ублажување се зголемуваат придобивките во однос на заштитата на животната средина;
- Утврдување кои активности треба да бидат преземени за редуцирање на влијанијата врз животната средина.

Со цел да се изврши мониторинг на ефективноста на планскиот документ, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој со што ќе се потврдат целите на Планот. За следење на индикаторите потребно е да се земат во предвид и податоците за тековната состојба на животната средина.

Со следењето на состојбата на животната средина ќе се потврди оправданоста и примената на предложените мерки за ублажување и нивната функционалност, што претставува голема придобивка во однос на заштитата на животната средина.

Следењето на состојбата на медиумите ќе се реализира со дефинирани параметри за следење на секој медиум и со дефинирана фреквенција за секоја активност поединечно. Видот и фреквенцијата на мониторинг ќе бидат предложени во студиите за оцена на влијанијата врз

животната средина и елаборатите за заштита на животната средина од секој проект посебно, како и во ИСКЗ дозволата.

Имплементацијата на урбанистички план, примената на предложените мерки за ублажување на влијанија и нивната функционалност, оправданоста на целите на Стратегиската оцена на животната средина, ќе се потврдат преку следење на индикаторите прикажани во табелата што следува.

Исто така, Планот за мониторинг овозможува воспоставување на интерактивна врска помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции, да го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат правилни одлуки.

Со цел да се изврши мониторинг на ефективноста на имплементацијата на планот, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој со што ќе се потврдат целите на Планот.

Придобивките од спроведување стратегиската оцена на животната средина е:

- флексибилност;
- консензус во процесот на планирање;
- интегрирање на социјалните, економските и аспектите на животната средина;
- меѓусекторска соработка;
- земање во предвид на регионалните потреби и цели;
- конзистентност со стратешките определби за одржлив развој.

Доколку сите согледувања дадени во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина бидат земени во предвид и имплементирани во планската документација и идните урбанистички проекти ќе се избегнат сите несакани последици, што значи ќе се заштеди време и пари што е само дел од целите на стратегиската оцена на животната средина.

Табела 17 План за мониторинг

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Мониторинг	Индикатори на СОЖС	Извори на верификација
Население и здравје на населението	Подобрување на квалитетот на живот, подобрување на здравјето на луѓето и зголемување на животниот стандард	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на имплементацијата на содржините предвидени во Планот; - Следење на имплементацијата на мерките за заштита на животната средина предложени во Планот, Извештајот за СОЖС и од останатите проекти со кои ќе се потврди оправданоста за изградба на планските содржини; - Мониторинг на емисиите и состојбите во медиумите и областите од животната средина; - Контрола на појави на несреќи, инциденти и хаварији; - Следење на демографската состојба на населението; - Следење на туристичката понуда во општината; - Следење на развојот на нови бизниси; - Следење на економскиот развој на општината 	<ul style="list-style-type: none"> - Прибавени дозволи, одобренија и согласности за урбанизација на просторот; - Концентрациите и нивоата на емисиите во медиумите на животната средина се во согласност со пропишаните законски гранични вредности; - Евидентирани ризици по здравјето и безбедноста на населението; - Број на евидентирани жалби и поплаки од засенатите страни; - Евидентирани инцидентни состојби; - Број на евидентирани прекршочни и кривични постапки, судски спорови во однос на загрозуеност на животната средина и здравјето на населението од активностите во планскиот опфат; - Стапка на прираст на населението; - Стапка на вработеност; - Животен стандард; - Стапка на миграција; - Број на изградени инфраструктурни објекти со кои се подобреени условите за живеење во општината и сл. 	<ul style="list-style-type: none"> - Локална самоуправа на општина Охрид; - Министерство за транспорт и врски; - Министерство за внатрешни работи; - Министерство за економија; - Министерство за животна средина и просторно планирање; - Министерство за здравство; - Дирекција за заштита и спасување; - Јавни претпријатија на општинско и регионално ниво; - Комунални претпријатија и овластени собирани на отпад; - Завод за вработување; - Државен завод за статистика; - Извештаи, проектни/плански документи, дозволи, одобренија, мислења и сл.
Воздух и клима	Подобрување на квалитетот на воздухот и намалување на емисиите на	<ul style="list-style-type: none"> - Следење на имплементацијата на мерките за заштита на амбиентниот воздух дадени во Планот, Извештајот за СОЖС и од останатите проекти; 	<ul style="list-style-type: none"> - Евидентиран третман на емисии од дефинирани во ИСКЗ дозволите или Елаборатите за заштита на животната средина; 	<ul style="list-style-type: none"> - Министерство за животна средина и просторно планирање; - Локална самоуправа на општина Охрид;

Извештај за Стратегијска оцена на животната средина за Демален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и доополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024)

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Мониторинг	Индикатори на СОЖС	Извори на верификација
	стапченички гасови	- Следење на квалитетот на амбиентниот воздух и емисиите од емитерите.	- Концентрациите на емисии се во рамките на МК; - Стапка на употреба на обновливи извори на енергија; - Не се евидентирани несреќи и хаварии..	- Дирекција за заштита и спасување; - Извештаи, проектни/плански документи, дозволи, одобренија, мислења и сл.
Води и почва	Заштита и унапредување на состојбата со водите и почвата	- Следење на имплементацијата на содржините предвидени во Планот; - Следење на имплементацијата на мерките за заштита на водите и почвата предвидени во Планот, Извештајот за СОЖС и од останатите проекти; - Следење на начинот на користење на водните ресурси и нивните количини; - Следење на начинот на собирање и третман на отпадните води пред испуштање во реципиент; - Следење на квалитетот на почвата, доколку има индикации за можни загадувања; - Следење на начинот на управување со отпад; - Следење на квалитетот на воздухот.	-изградени водоводна и канализациона мрежа и поврзување; - издадени дозволи за користење на вода од градската водоводна мрежа; -издадена дозвола за испуштање на отпадните води во канализациона мрежа од страна на јавното комунално претпријатие; -отпадните води се собираат во канализациона мрежа и истите се подложени на третман/пред третман во зависност од нивниот реципиент и условите за прифаќање на отпадните води; -склучени договори со овластени постапувачи за управување со разни фракции отпад; -изработени и имплементирани планови за управување со несреќи и хаварии; - не се евидентирани појави на несреќи и хаварии.	- Локална самоуправа на општина Охрид; - Министерство за животна средина и просторно планирање; - Министерство за земјоделје, шумарство и водостопанство; - Водостопанство на РС Македонија; - Дирекција за заштита и спасување; - Јавни претпријатија на општинско и регионално ниво; - Комунални претпријатија и овластени собирачи на отпад;
Биолошка разновидност, природно наследство и предел	Заштита и унапредување на биолошката разновидност, пределот, пејзажите	- Следење на имплементацијата на содржините предвидени во Планот; - Следење на изградбата на објектите во рамките на планскиот опфат, нивните висини и вклучувањето на	- Степен на имплементацијата на препораките од планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029);	- Локална самоуправа на општина Охрид; - Министерство за животна средина и просторно планирање;

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Мониторинг	Индикатори на СОЖС	Извори на верификација
	<p>карактеристики природното наследство</p>	<p>опркужувањето, поставување на заштитно зеленило; - Следење на имплементацијата на мерките за заштита на животната средина предложени во Планот, Извештајот за СОЖС и останатите проекти. - Мониторинг на имплементацијата на препораките од планот за управување со Светокото природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029).</p>	<p>- Изградени објекти кои се вклопуваат во амбиенталните целини на просторот; - Реализиран % на заштитно зеленило; - Степен на имплементирани мерки за заштита на животната средина; - Степен на имплементирани мерки за заштита од несреќи и хаварии; - Евидентирани несреќи и хаварии во рамките на планскиот опфат; - Концентрациите и нивоата на емисиите во медиумите на животната средина се во согласност со пропишаните законски гранични вредности;</p>	<p>- Комисија за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион; - Јавни комунални претпријатија; - Дирекција за заштита и спасување; - Извештаи, проектни/плански документи, дозволи, одобренија, мислења и сл.</p>
<p>Бучава и вибрации</p>	<p>Заштита на населението од зголемено ниво на бучава и вибрации</p>	<p>- Контрола на имплементираниите мерки за намалување на емисиите од бучава и вибрации; - Мониторинг на нивоата на бучава и вибрации.</p>	<p>- Нивоата на бучава и вибрации се во граници со кои не се нарушува здравјето на населението и живиот свет; - Број на жалби и поплаки од населението за ефектите од зголемено ниво на бучава и вибрации (здравствени проблеми); - Број на видови за кои се смета дека ги напуштите своите живеалишта како резултат на зголемено ниво на бучава и вибрации.</p>	<p>- Министерство за животна средина и просторно планирање; - Министерство за здравство; - Локална самоуправа на општина Охрид; - Извештаи, проектни/плански документи, дозволи, одобренија, мислења и сл.</p>
<p>Материјални добра</p>	<p>Заштита на материјалните добра</p>	<p>- Следење на имплементацијата на содржините предвидени во Планот, примената на мерките за избетување на конфликтите со постојните инфраструктурни објекти и мрежи (постојани или идни планирани).</p>	<p>- Издадени мислења од надлежни институции со кои се потврдува дека предвидените плански содржини не се во конфликт со постојните и идните инфраструктурни мрежи и објекти; - Водоснабдувањето, управувањето со отпадните води и отпад се врши во</p>	<p>- Локална самоуправа на општина Охрид; - Министерство за животна средина и просторно планирање; - Министерство за здравство;</p>

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Мониторинг	Индикатори на СОЖС	Извори на верификација
		<ul style="list-style-type: none"> - Следење на начинот за водоснабдување, управување со отпадни води, отпад, снабдување со електрична енергија, сообраќајна поврзаност и сл. - Следење на имплементацијата на мерките за заштита од несреќи и хаварии; - Контрола на дефекти, недостатоци, хаварии предизвикани од планските активности. 	<ul style="list-style-type: none"> -согласност со насоките и мислењата издадени од надлежните институции; - Планските содржини се изградени со почитување на заштитните зони на инфраструктурните мрежи и објекти; - Предвидените плански содржини не се во конфликт со постојните и идните инфраструктурни мрежи и објекти; - Квалитет на обезбедената вода за техничка намена и водата за пиење; - Случени договори со овластени постапувачи за управување со разни фракции отпад; - Изработени и имплементирани планови за управување со несреќи и хаварии; - Изградена транспортна, енергетска, комуникациска инфраструктура; - Фреквенција на возила по сообраќајниците во однос на постојната состојба и сл. - Евидентирани инцидентни состојби. 	<ul style="list-style-type: none"> - Министерство за внатрешни работи; - Јавни комунални претпријатија и овластени собирачи на отпад; - Дирекција за заштита и спасување; - Извештаи, проектни/плански документи, дозволи, одобренија, мислења и сл.

Извештај за Стратегиска оцена на животната средина за Демален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024)

Теми на СОЖС	Цели на СОЖС	Мониторинг	Индикатори на СОЖС	Извори на верификација
Културно наследство	Заштита и унапредување на културното наследство	<ul style="list-style-type: none"> - Мониторинг на имплементацијата на препораките од планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029) - Следење на урбанизацијата на просторот; - Следење на применетите мерки за заштита на евентуално откриено културно наследство; 	<ul style="list-style-type: none"> - Степен на имплементацијата на препораките од планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029) - Тренд за заштита на културно наследство; - Број на објекти евидентирани како културно наследство - Постапување во случај на евентуално откриени културни добра и нивна заштита. 	<ul style="list-style-type: none"> - Локална самоуправа на општина Охрид; - Комисија за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион; - Министерство за култура- Управата за заштита на културното наследство.

11 ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

Заклучоци:

- Со цел да се урбанизира и дефинира намената на земјиштето, а врз основа на иницијатива на физичко лице поднесена до Општина Охрид, пристапено е кон изработка на Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид, плански период (2019 – 2024).
- Планскиот опфат се наоѓа во границите на градот Охрид и зафаќа површина од 38.105,93 m² или 3.81 ha.
- Планскиот опфат бил опфатен во планска документација уште од 1936 година.
- Со Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024) за планскиот опфат се предвидени се градби со намена: (А) Домување (А1 домување во станбени куќи и А2 домување во станбени згради), зависно од големината на градежните парцели, потоа градби со намена (Б) Комерцијални и деловни намени (Б4 - деловни дејности), (Е) Инфраструктура (Е2 - Бензинска пумпна станица и Е2 - полигон за обука на возачи на моторни возила), градби со намена (Г) Производство, дистрибуција и сервиси (Г2 - Лесна и загадувачка индустрија).
- Планскиот опфат влегува во границите на Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион. Согласно одредбите од „Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029“ („Сл. Весник на РМ“ бр. 45/2020), предвидениот опфат се наоѓа во Зона III-б на заштита на културното наследство, каде е пропишан соодветен режим на заштита кој треба да се почитува при изработката на планот.
- На подрачјето на планскиот опфат нема заштитени добра и добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.
- Планскиот опфат се наоѓа во близина на Охридското Езеро и НП Галичица (околу 1500 m) подрачја, кои се заштитени според Просторниот План на Република Македонија, кои се предложени: Емералд подрачја, Национална еколошка мрежа (МАК НЕН), Еколошката мрежа НАТУРА 2000, Значајно подрачје за растенија „Охридско Езеро“, Значајно подрачје за птици „Охридско Езеро“, Клучно подрачје за биодиверзитет, Прекуграничен биосферен резерват Охрид – Преспа.
- Во рамките на Планскиот опфат водоснабдувањето се врши преку водоснабдителен систем, отпадните води се одведуваат со помош на систем на атмосферска и фекална канализација. Воспоставен е систем за собирање и транспортирање на отпад.
- Имплементацијата на Планот ќе допринесе за економски развој, односно ќе понуди нови работни места за населението, ќе допринесе за зголемување на животниот стандард за локалното население.

- Имплементацијата на планските содржини може да бидат извори на емисии во животната средина кои доколку не се соодветно управувани може да предизвикаат негативни влијанија врз медиумите и областите во животната средина и да го загрозат здравјето на населението.

Препораки:

- При имплементацијата на Планската документација да се следат и имплементираат препораките дадени во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029), во однос на заштитата на културното и природното наследство;
- При носење на одлуки во постапките за усвојување Планот, да се почитуваат мислењата добиени од надлежните институции, засегнатите страни и засегнатата јавност;
- Примена на мерките предложени во планската документација и Извештајот за СОЖС кои предвидуваат мерки за ефикасно користење на просторот, намалување на емисиите во животната средина, со цел избегнување на директните и индиректните ефекти врз медиумите и областите од животната средина и населението, особено мерките за намалување на нивото на бучава, заштита на водите, како и мерките за заштита од несреќи и хаварии;
- Подетална анализа на влијанијата врз животната средина од реализацијата на плански содржини да се направи на ниво на проект (со изработка на Елаборат за заштита на животната средина, Студија за оцена на влијанијата врз животната средина и/или ИСКЗ дозвола).

12 НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ НЕТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ

12.1 Вовед

Изработка на Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид, плански период (2019 – 2024) се изработува врз основа на Одлука (бр. 08-18172/5 од 28.12.2018 год.), донесена од Советот на Општина Охрид. Иницијативата за изработка на ДУП за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 е поднесена од страна на физичко лице и истата е предвидена во Програмата за изработка на урбанистички планови на територијата на Општина Охрид за 2019-2021 год.

Директивата за стратегиска оцена на животната средина (2001/42/ЕС) и Законот за животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 88/19), бараат одредени планови, програми и стратегии, за кои постои веројатност дека би можеле да имаат значително влијание врз животната средина, да бидат предмет на Стратегиска оцена на животната средина (СОЖС).

12.2 Вовед во стратегиската оцена на животната средина (СОЖС)

Стратегиската оцена на животната средина е систематски процес во кој се земаат предвид одредени превентивни мерки, кои овозможуваат заштита на животната средина од сите можни аспекти, во процесот на планирање или донесување на одлуки на ниво на „стратегиски акции“

или политики, планови и програми. Тоа е алатка која ќе го подобри севкупниот квалитет на планирањето и програмирањето на идните активности, овозможувајќи подобро разбирање на планирањето и подобри перспективи за одржливиот развој. Компонентите на СОЖС, односно нејзините цели се различни, но во оваа декада се препорачува и очекува дека климатските промени и биолошката разновидност се две силни компоненти кои треба да имаат предност при просторното планирање во Република Македонија.

Постапката за спроведување стратегиска оцена на животната средина е дефинирана во поглавје Х од Законот за животната средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 88/19), при што стратегиска оцена се спроведува на плански документи кои се подготвуваат во областа на земјоделството, шумарството, рибарството, енергетиката, индустријата, рударството, транспортот, регионалниот развој, телекомуникациите, управувањето со отпадот, управувањето со водите, туризмот, *просторното и урбанистичкото планирање и користење на земјиштето*, на Националниот акционен план за животната средина и на локалните акциони планови за животната средина, како и врз сите стратегиски, плански и програмски документи со кои се планира изведување на проекти за кои се врши оцена на влијанието од проектот врз животната средина.

СОЖС постапката се спроведува паралелно со постапката за подготовка на Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување). Интегрирањето на двете постапки се постигна преку блиска соработка на проектните тимови (СОЖС и ДУП) и клучните учесници.

Имајќи ја предвид основата за донесување на Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), се пристапи кон утврдување на потребата за спроведување на СОЖС, како и утврдување на обемот на Извештајот, изразени преку подготовка на Формулари, Одлука за спроведување на постапката за СОЖС, како и друга пропратна документација.

Целта на фазата за определување на обемот е идентификација на клучните прашања за животната средина, кои треба да бидат опфатени со оцена на влијанијата на планскиот документ врз животната средина. Оваа фаза од постапката за СОЖС вклучува преглед на други релевантни планови, програми и цели на животната средина, основни информации за животната средина и предложени активности и политики разработени во планскиот документ. Сите споменати информации овозможуваат утврдување на обемот на СОЖС и идентификување на прашања од областа на животната средина кои треба да бидат опфатени со планскиот документ.

Обемот на Извештајот за СОЖС ги опфаќа сите теми на животната средина, дефинирани со Директивата за СОЖС, односно население и човечко здравје, биолошка разновидност, предел, воздух и климатски промени, води, почви, културно и природно наследство и материјални добра.

Подготвените документи и донесената Одлука за спроведување на стратегиска оцена на животната средина, со пропратната документација беа доставени до надлежниот орган - МЖСПП.

Врз основа на поднесената документација, МЖСПП издаде Мислење (арх. бр. УП1-15-935/2020 од 10.07.2020.), со кое ја потврдува потребата за спроведување СОЖС, а исто така го потврди и обемот на СОЖС.

Во согласност со барањата, дефинирани со Законот за животната средина и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми кои се однесуваат на животната средина, постапката за СОЖС започнува со подготовка на Формулари и Одлука за спроведување на СОЖС, постапка во која се вклучуваат засегнатите органи.

Во фазата на определување на потребата за спроведување СОЖС, Општина Охрид ги идентификуваше органите засегнати од имплементација на Планот.

Подготвената Одлука за спроведување на постапката за СОЖС, Формуларот и Документот за главните цели на урбанистичкиот план со целите на релевантни национални плански документи беа објавени на веб страната на општина Охрид и беа јавно достапни за увид во период од 15 дена. Во овој период, не беа поднесени коментари, предлози, ниту жалби на објавената одлука и придружните документи.

Соодветно, Нацрт Извештајот за СОЖС ќе биде достапен за увид на јавноста на веб страната на Општина Охрид, во период од 30 календарски дена.

Во согласност со законските барања, а со цел да се постигне поголема транспарентност и вклученост на јавноста во процесот на донесување на одлуки во однос на ДУП за измени и дополнувања, ќе се одржи јавна расправа по нацрт ДУП за измени и дополнувања и нацрт Извештајот за СОЖС.

Сите аргументирани мислења на јавноста, ќе бидат вклучени во финалниот Извештај за СОЖС на планскиот документ.

Во согласност со барањата на Уредбата за содржината на извештајот за СОЖС и Директивата за СОЖС, овој Извештај содржи:

- Краток преглед на содржината, главни цели на планскиот документ и поврзаност со други релевантни планови или програми;
- Информации за моменталната состојба на животната средина и што најверојатно би се случило без имплементација на планскиот документ;
- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;
- Постојни проблеми во животната средина, кои се релевантни за планскиот опфат, вклучувајќи ги оние кои се од особено значење за животната средина од аспект на заштита на дивите птици и живеалиштата;
- Целите на заштита на животната средина одредени на национално или меѓународно ниво, релевантни за планскиот документ и начинот на кој тие цели се земени предвид при неговата изработка;
- Веројатни значајни влијанија врз животната средина, вклучувајќи и прашања, како што се биолошка разновидност, население, човеково здравје, фауна, флора, климатски

фактори, материјални добра, културно наследство, вклучувајќи архитектонско и археолошко наследство, предел, како и меѓузависност на овие фактори;

- Мерки за заштита, намалување и колку што е можно повеќе, неутрализирање на значајните негативни влијанија врз животната средина од имплементацијата на планскиот документ;
- Анализа на алтернативи;
- Опис на предвидените мерки во врска со мониторингот, а во согласност со законските обврски.

12.3 Резиме/краток преглед на содржината, главните цели на планскиот документ и врската со другите релевантни планови и програми/плански документи

12.3.1 Краток преглед на содржината на Планот

Површината на опфатот што е предмет на изработка на Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид, плански период (2019 – 2024) изнесува 38.105,93 m² или 3.81 ha. Историјат на планирањето и уредувањето на подрачјето на планскиот опфат и неговата околина опфаќа плански документи од 1936 до 2020 година. При изготвувањето на оваа планска документација за предметниот плански опфат релевантни се следните претходно донесени планови:

- ГУП на Град Охрид 2002-2012 г. донесен со одлука бр. 07 - 1438/2 од 30.06.2006 г.
- ДУП УЗ 10 и 11, Урбани блокови 10.4 и 11.1, Влашка маала и Градинар, Општина Охрид 2011-2016 со одлука бр. 07-1764/15 од 26.05.2011 г. и со бр. 19-1258/3 од 08.02.2019 год.

Планскиот опфат на Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024), се наоѓа во северо-источниот дел од градот. Границата на планскиот опфат е затворена полигонална линија и истата оди по осовините на постојните односно планираните улици и тоа: на северозападната страна границата започнува од вкрстосувањето на ул. „Питу Гули“ со ул. „7-ми Ноември“, продолжува кон североисток по ул. „7-ми Ноември“ и оди се до вкрстосување со ул. „Железничка“, свртува кон југоисток по ул. „Железничка“ и оди се до вкрстосувањето со новопланирана улица крак 1 од „улица 1“, свртува кон југозапад по крак 1 од „улица 1“ и оди се до вкрстосувањето со „Новопроектирана улица 1“, свртува кон северозапад по улица „Новопроектирана улица 1“, кон југозапад ја прати во целост осовината на истоимената „Новопроектирана улица 1“ и оди се до вкрстосувањето со улица „Новопроектирана улица 1а“, свртува кон запад по границата на КП 9514/2, продолжува во истиот правец кон запад по границата на КП 9514/3 и оди се до пресек со ул. „Питу Гули“, свртува кон север по ул. „Питу Гули“ и оди се до пресекот со ул. „7-ми Ноември“ каде што и започнува.

Спрема инвентаризацијата површините во предметниот плански опфат се со намена домување и тоа: А1 домување во станбени куќи, постојна Е2- комунална суптраструктура - станица за технички преглед со два придружни објекти, постојна Е2- комунална суптраструктура – бензинска пумпна станица.

Според инвентаризацијата на постојните споменички целини, градби од културно - историско значење и културни предели (заштитно конзерваторски основи), на подрачјето на планскиот опфат нема заштитени добра и добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

Согласно одредбите од „Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029“ („Сл. Весник на РМ“ бр. 45/2020), предвидениот опфат се наоѓа во Зона III-б на заштита на културното наследство, каде е пропишан соодветен режим на заштита кој треба да се почитува при изработката на планот.

Почитувајќи ги намените дадени согласно Извод од ГУП на Град Охрид 2002-2012 год. донесен со одлука бр. 07 - 1438/2 од 30.06.2006 год. во предметниот плански опфат се планираат следните намени:

А - ДОМУВАЊЕ

A1 - домување во станбени куќи

A2 - домување во станбени згради

Б - КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ НАМЕНИ

Б4 - деловни дејности

Г - ПРОИЗВОДСТВО, ДИСТРИБУЦИЈА И СЕРВИСИ

Г2 - лесна и загадувачка индустрија

Е - ИНФРАСТРУКТУРА

Е1 - комунална инфраструктура - сообраќајници и пешачки површини и

Е2 - комунална суптраструктура - бензинска пумпна станица

Е2 - комунална суптраструктура - полигон за обука на возачи на моторни возила

На просторот се предвидуваат градби со намена домување при што максимално е внимавано на сопственоста - постојната парцелација (граница на катастарска парцела). Со предложеното решение се потврдуваат објектите изведени согласно со ДУП-от и се планираат нови градби. Како што е кажано се предвидува зона за градби со намена домување и тоа домување со компатибилни содржини, долж улиците што го дефинираат опфатот и домување во внатрешноста на истиот. Погolem дел од градбите со намена А1 домување во станбени куќи се изведени согласно важечкиот ДУП. Истите се третирали со постојниот габарит и со можност за надградба во висина до законски дозволения лимит.

Планираните градби со намена домување во станбени куќи и домување во станбени згради, во однос на габаритот и нивната катност се планирани согласно со важечките законски прописи и регулатива. Во однос на зеленилото, Процентуална застапеност на зеленило независно од класата на намена на градбата треба да изнесува 20% од вкупната површина на градежната парцела

Со предложеното решение се решава и комуналната инфраструктура. Дијаметарот на водовите е добиен согласно новите параметри од планираната состојба во однос на планираниот број на жители – потрошувачи.

Максималниот процент на изграденост кој претставува односот меѓу бруто површина од објектот и површините на парцелата помножено со 100, независно од намената на површината за градење изнесува 50% и истото е во согласност со одредбите од **План за Управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029** („Сл. Весник на РСМ“ бр. 45/20).

12.3.2 Предмет и главни цели на Планот

Предмет на планот е урбанизација во рамките на границата на планскиот опфат имајќи ја при тоа предвид крајната цел - реализација на поставките на ГУП на градот, како и потребите на жителите на овој дел од градот. Урбанизацијата опфаќа планирање на нови и осовременување на постојните објекти, нивно усогласување во однос на габаритите и височината, дооформување на постоечката сообраќајна мрежа на улици како и порационално искористување и уредување на просторот, а во склад со законските прописи за урбанизација на просторот.

Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024), како основна цел ги има зацртано насоките на идниот просторен и урбан развој, дефинирање на оптималните решенија за организација на основните функции, имајќи ги во предвид природните погодности и ограничувања и создадениот материјален фонд. Цел на планот е да се создадат услови за планирање на организирани простори, кои ќе бидат реализирани од страна на корисниците на земјиштето, како и да се изврши усогласување на постојните парцели и планираните објекти - доградби, надградби како и новопланирани површини за градба со важечките законски одредби со кој се дефинира површината за градба, максималната висина како и максималната бруто изградена површина.

Со тоа се овозможува валоризација и афирмација на просторот, за побрза реализација на планското решение.

12.3.3 Корелација на целите на планскиот документ со други релевантни планови, програми/плански документи

Просторното и урбанистичкото планирање е континуиран процес, кој се обезбедува со изработување, донесување и спроведување на просторни и урбанистички планови, со цел да се обезбеди уредување и хуманизација на просторот и заштита и унапредување на животната средина и природата.

Еден од најголемите предизвици на политиката на животната средина е остварувањето на оптимален баланс меѓу економската, социјалната и еколошката димензија на развојот, со што се обезбедува реално оправдан и одржлив развој.

Дел од целите на заштитата на животната средина, дефинирани на национално и меѓународно ниво, ќе бидат инкорпорирани при подготовка на Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024), како и во периодот на неговата имплементација.

Табеларно е даден краток преглед на целите на релевантни локални, регионални и национални плански и стратешки документи, во корелација со целите и активностите кои ги предвидува Планот.

12.4 Релевантни аспекти за моменталната состојба во животната средина

Во ова поглавје во Извештајот е даден приказ на релевантните аспекти на моменталната состојба на животната средина во општина Охрид, од аспект на географска и демографска состојба, здравје на населението, климатски карактеристики и квалитет на воздухот, состојба со климатските промени, состојба со бучавата, водите (хидрологија, квалитет на водите), почвата и состојбите со почвата, биолошка разновидност, природно наследство, пределската разновидност, културното наследство, користење на земјиштето, состојба со материјалните добра (управување со отпад, водоснабдување, управување со отпадни води, сообраќајна инфраструктура), како и за состојбите во планскиот опфат и неговото опкружување.

Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), Општина Охрид (2019 – 2024) го завзема северо-источниот дел од градската територија на градот Охрид.

Согласно одредбите од „Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029“ („Сл. Весник на РМ“ бр. 45/2020), предвидениот опфат се наоѓа во Зона III-б на заштита на културното наследство, каде е пропишан соодветен режим на заштита кој треба да се почитува при изработката на планот.

Планскиот опфат се наоѓа во рамките или околу неколку подрачја, заштитени или предложени за заштита според Просторниот План на Република Македонија, и во рамките на: Емералд Мрежа, Национална еколошка мрежа (МАК НЕН), Еколошката мрежа НАТУРА 2000, Значајно подрачје за растенија „Охридско Езеро“, Значајно подрачје за птици „Охридско Езеро“, Клучно подрачје за биодиверзитет, Прекуграничен биосферен резерват Охрид - Преспа, Светско природно и културно наследство на Охридскиот Регион (УНЕСКО). И покрај фактот дека опкружувањето на градот Охрид е богат со заштитени подрачја (НП Галичица, Студенчишко Блато, Охридско Езеро), и меѓународно значајни подрачја (Светско природно и културно наследство Охридски Регион), во рамките на градот Охрид, а особено во границите на Планскиот опфат не се идентификувани ендемични или загрозени растителни и животински видови, како и значајни живеалишта.

Планскиот опфат се наоѓа во подрачје каде се можни потреси со јачина до IX° степени по МКС.

12.5 Карактеристики на животната средина во подрачјата кои би биле значително засегнати и состојба без имплементација на Планот

Во ова поглавје во Извештајот е даден приказ на состојбите, трендовите и заканиите врз населението и здравјето на населението, воздухот, водите и почвата, биолошката разновидност и природно наследство, културно наследство, пределот, материјалните добра, како и состојба без имплементација на Планот.

Вообичаено при стратегиската оцена на животната средина од реализацијата на одредени плански или стратешки документи се разгледува опција „без да се спроведе“ („Do nothing

Состојби во користење на просторот

Доколку не се спроведе урбанистичкиот план може да дојде до:

- узурпација на земјиштето со неплански градби кои можат да го ограничат идниот просторен, социо-економски развој на просторот;
- недостаток на анализа на реалните потреби, можности и иницијативи за иден просторен и економски развој на локацијата;
- непостоење на валиден плански документ кој ќе даде насоки за задоволување на барањата на корисниците на просторот, при што ќе се почитуваат стандардите за заштита на животната средина и здравјето на граѓаните;
- непостоење на валиден плански документ кој ќе служи како извор на информации, програма за иницијативи, средство за стимулирање на јавниот интерес и ќе го дефинира идниот просторен и економски развој;
- недостаток на анализа на реалните потреби, можности и иницијативи за иден просторен и економски развој на локацијата;
- состојбите во областите и медиумите од животната средина ќе останат на сегашно ниво, заради ограничените можности за намена на земјиштето по класи за урбанизација кое ќе резултира со нови извори за емисии и влијанија врз медиумите и областите во животната средина и здравјето на населението.

Предметната локацијата без имплементација на Планот и понатаму ќе остане урбанизирано подрачје, делумно изградено.

Состојби во животната средина

Во однос на животната средина, без имплементација на планот ќе останат следните состојби:

- нема да се генерираат дополнителни емисии во воздухот, односно состојбата на воздухот ќе остане на сегашно ниво;
- помала потрошувачка на вода од водоснабдителен систем во општина Охрид;
- нема да се генерираат дополнителни количини на отпадни води;
- нема да се генерираат нови количини на отпад кои ќе завршат на општинската или депонија;
- непроменета фреквенцијата на возила по регионални и локалните патишта, односно состојбата ќе остане на сегашно ниво.

Социо-економска состојба

Без имплементација на планот ќе бидат намалени можностите за вработување, подобрување на стандардот на живеење, социјален и економски развој на населението, како и на иселувањето на населението.

12.6 Области кои се од особено значење за животната средина од аспект на заштита на дивите птици и хабитатите

Во согласност со Секторската студија изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија, за планскиот опфат и неговото опкружување се наведуваат неколку заштитени подрачја и подрачја предложени за заштита. Во поширокото подрачје околу Планскиот опфат се идентификувани подрачја кои влегуваат во неколку еколошки мрежи: Емералд мрежа, Националната еколошка мрежа (МАК НЕН), Мрежата НАТУРА 2000, потоа Планскиот опфат влегува и во идентификуваните: значајно подрачје за растенија и значајно

подрачје за птици, клучно подрачје за биодиверзитет, а влегува и во границите на Прекуграничниот биосферен резарват Охрид - Преспа. Исто така, Планскиот опфат влегува и во состав на Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион под заштита на УНЕСКО.

12.7 Цели на заштита на животната средина утврдени на национално и меѓународно ниво

Еден од најголемите предизвици за политиката на животната средина е постигнување на рамнотежа меѓу економската и социјалната димензија на развој, од една страна и заштита на животната средина од друга страна, кој предвидува зголемена употреба на економски инструменти во насока на заштита на животната средина.

Специфични цели за заштита на животната средина:

- Подобрување на квалитетот на животот и здравјето и зголемување на животниот стандард;
- Подобрување на квалитетот на воздухот и намалување на емисиите на стакленички гасови;
- Заштита и подобрување на квалитетот на водата и на почвата;
- Заштита и унапредување на биолошката разновидност и природното наследство;
- Заштита на карактеристиките на пределот;
- Заштита на материјалните добра;
- Заштита и унапредување на културното наследство.

Целите на заштитата на животната средина се изразени преку целите на стратегиска оцена на животната средина. Споредување на целите за животна средина со целите и активностите во планскиот документ е вообичаен метод при спроведување на СОЖС, со цел да се оцени дали развојот, односно идната имплементација на еден развоен плански документ, како што е во случајот Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024), ќе биде во насока на поставените цели за животна средина (СОЖС). Целите на стратегиската оцена на животната средина се прикажани преку статусот на: населението и здравјето на населението, биолошката разновидност, водата, почвата, воздухот, климатските промени, материјалните добра, пределот, културното наследство и интеракцијата помеѓу нив.

Целите на СОЖС се разгледувани во однос на целите дефинирани во Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024), односно нивната компатибилност и некомпатибилност.

12.8 Анализа на алтернативи

Од аспект на разгледувани алтернативи, во ова поглавје се разгледувани алтернативите без имплементација и со имплементација на Планот.

Алтернатива 1: Без имплементација на Планот на предметната локација

Досегашниот начин на користење на просторот на предметната локација алтернативно е разгледуван како состојба да не се прави ништо („do nothing scenario“), во смисла на предметната локација да не се имплементира измената и дополнувањето на Планот и локацијата во иднина да остане на сегашно ниво со делумно изградени објекти и инфраструктура.

Разгледувано од аспект на задржување на моменталниот квалитет на медиумите и областите на животната средина, без имплементација на Планот состојбата со животната средина ќе остане на сегашно ниво, без дополнителни извори на емисии генерирани од новите содржини во планскиот опфат кои може да предизвикаат нарушување на квалитетот на медиумите и областите од животната средина.

Без имплементација на план постои можност во предвидениот опфат да се изградат содржини кои ќе го ограничат развојот на подрачјето.

Разгледувано од социо-економски аспект оваа алтернатива нуди помали економски приходи за населението и Општината, како и намалени можности за социо-економски развој на Општината, бидејќи без имплементација не може да се искористат можностите што ги нуди локацијата во однос на развивање просторот.

Алтернатива 2: Имплементација на Планот на предметната локација

Имплементацијата на Планот на предметната локација се разгледува од аспект животна средина и социоекономски аспект:

- Планскиот опфат се наоѓа во рамките на ГУП на град Охрид и во опфатот постојат изградени објекти;
- Зголемени можности на Инвеститорот за максимално искористување на земјиштето;
- Имплементираните плански содржини (лесна и загадувачка индустрија со компатибилни класи на намена) ќе претставуваат извори на емисии во медиумите и областите од животната средина кои може да го нарушат квалитетот на животната средина и да влијаат врз локалното населението;
- Планскиот опфат не е во конфликт со планови од повисоко ниво;
- Планскиот опфат има добра сообраќајна поврзаност;
- Намалување на ризиците од непланско уредување на просторот со некомпатибилни содржини или узурпација на просторот;
- Отворање можности за современо и ефикасно уредување на просторот;
- Зголемена можност за изградба на нови објекти кои ќе допринесат за нови вработувања, економски придобивки и сл.
- Зголемени приходи во општинскиот буџет.

Имплементацијата на Планот ќе придонесе за зголемување на можностите за вработување на невработеното население, односно намалување на стапката на сиромаштија и миграција на населението.

Заклучок: Разгледуваната алтернатива да се имплементира Планот е прифатлива алтернатива.

12.9 Веројатни значајни влијанија врз животната средина и мерки за намалување

Извештајот за стратегиска оцена на животната средина ги зема предвид влијанијата врз сите медиуми и области на животната средина и социо-економските придобивки, но од генерален аспект.

Влијанијата врз специфичните медиуми од животната средина и социо-економските аспекти ќе бидат елиминирани или ефективно подобри, доколку при имплементација на Планот и предложените мерки, од кои дополнително ќе произлезат конкретни проекти, бидат земени предвид мерките за намалување на влијанијата дефинирани во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина, како и мерките кои ќе бидат дадени на ниво на проекти, низ студиите за оцена на влијанијата врз животната средина или елаборатите за заштита на животната средина. Стратегиската оцена ги разгледува влијанијата врз медиумите и областите од животната средина, здравјето на населението и социјалните влијанија кои може да произлезат со имплементација на Планот и дава предлог мерките за нивно намалување или избегнување.

12.10 План за мониторинг врз имплементацијата на Планот од аспект на животна средина

Стратегиската оцена на животната средина содржи мониторинг над реализација на планскиот документ и сите значителни идентификувани позитивни и негативни влијанија, кои би настанале од реализација на мерките и активностите предвидени во акцискиот план.

Планот овозможува воспоставување на интерактивна врска помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции, да го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат правилни одлуки. Основните придобивки од мониторингот над имплементација на Планот се:

- Потврдување дека договорените услови при одобрувањето на Планот се соодветно спроведени;
- Обезбедување податоци за понатамошно следење на состојбите во животната средина;
- Обезбедување поголем увид во промените на животната средина на одредени локации;
- Потврдување дека влијанијата се во рамките на предвидените или дозволените гранични вредности;
- Следење на состојбата во животната средина со цел навремено согледување на непредвидените влијанија од имплементацијата на Планот и управување со истите;
- Потврдување дека со примена на мерките за ублажување се зголемуваат придобивките во однос на заштитата на животната средина;
- Утврдување кои активности треба да бидат преземени за редуцирање на влијанијата врз животната средина.

12.11 Заклучоци и препораки

Заклучоци:

- Со цел да се урбанизира и дефинира намената на земјиштето, а врз основа на иницијатива на физичко лице поднесена до Општина Охрид, пристапено е кон изработка на Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 – 2024).
- Планскиот опфат се наоѓа во границите на градот Охрид и зафаќа површина од 38.105,93 m² или 3.81 ha.
- Планскиот опфат бил опфатен во планска документација уште од 1936 година.

- Со Детален Урбанистички План за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 - 2024) за планскиот опфат се предвидени се градби со намена: (А) Домување (А1 домување во станбени куќи и А2 домување во станбени згради), зависно од големината на градежните парцели, потоа градби со намена (Б) Комерцијални и деловни намени (Б4 - деловни дејности), (Е) Инфраструктура (Е2 - Бензинска пумпна станица и Е2 - полигон за обука на возачи на моторни возила), градби со намена (Г) Производство, дистрибуција и сервиси (Г2 - Лесна и загадувачка индустрија).
- Планскиот опфат исто така влегува во границите на Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион;
- Согласно одредбите од „Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион со Акциски план 2020-2029“ („Сл. Весник на РМ“ бр. 45/2020), предвидениот опфат се наоѓа во Зона III-б на заштита на културното наследство, каде е пропишан соодветен режим на заштита кој треба да се почитува при изработката на планот.
- На подрачјето на планскиот опфат нема заштитени добра и добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.
- Планскиот опфат се наоѓа во близина на Охридското Езеро и НП Галичица (околу 1500 m) подрачја, кои се заштитени според Просторниот План на Република Македонија, кои се предложени: Емералд подрачја, Национална еколошка мрежа (МАК НЕН), Еколошката мрежа НАТУРА 2000, Значајно подрачје за растенија „Охридско Езеро“, Значајно подрачје за птици „Охридско Езеро“, Клучно подрачје за биодиверзитет, Прекуграничен биосферен резерват Охрид – Преспа.
- Во рамките на Планскиот опфат водоснабдувањето се врши преку водоснабдителен систем, отпадните води се одведуваат со помош на систем на атмосферска и фекална канализација. Воспоставен е систем за собирање и транспортирање на отпад.
- Имплементацијата на Планот ќе допринесе за економски развој, односно ќе понуди нови работни места за населението, ќе допринесе за зголемување на животниот стандард за локалното население.
- Имплементацијата на планските содржини може да бидат извори на емисии во животната средина кои доколку не се соодветно управувани може да предизвикаат негативни влијанија врз медиумите и областите во животната средина и да го загрозат здравјето на населението.

Препораки:

- При имплементацијата на Планската документација да се следат и имплементираат препораките дадени во Планот за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029), во однос на заштитата на културното и природното наследство;

- При носење на одлуки во постапките за усвојување Планот, да се почитуваат мислењата добиени од надлежните институции, засегнатите страни и засегнатата јавност;
- Преземање на компензациони мерки во случај на направени штети со кои е засегнато населението, нивното здравје и безбедност;
- Примена на мерките предложени во планската документација и Извештајот за СОЖС кои предвидуваат мерки за ефикасно користење на просторот, намалување на емисиите во животната средина, со цел избегнување на директните и индиректните ефекти врз медиумите и областите од животната средина и населението, особено мерките за намалување на нивото на бучава, заштита на водите, како и мерките за заштита од несреќи и хаварии;
- Подетална анализа на влијанијата врз животната средина од реализацијата на плански содржини да се направи на ниво на проект (со изработка на Елаборат за заштита на животната средина, Студија за оцена на влијанијата врз животната средина и/или ИСКЗ дозвола).

Додаток 1- Мислења од надлежни институции

Мислење по одлука за спроведување на СОЖС

Врз основа на член 65 став(б) од Законот за животна средина („Сл.весник на РМ “ бр.53/05,81/05,24/07,159/08,48/10,124/10,51/11,123/12,93/13,42/14,44/15,129/15и 39/16), Општина Охрид, на ден година, 19.06.2020г. донесе

Одлука за спроведување на стратегиска оцена

1. За планскиот документ Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1-опфат 2(измена и дополнување) општина Охрид, кој го донесува Општина Охрид е потребно да се спроведе стратегиска оцена на влијанието врз животната средина согласно член 65 од Законот за животна средина .
  2. Како органи засегнати од имплементацијата на планскиот документ Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1-опфат 2(измена и дополнување) општина Охрид, се определуваат следните: Министерство за заштита на животната средина и просторно планирање и Општина Охрид
3. За планскиот документ Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1-опфат 2(измена и дополнување) општина Охрид, кој плански документ го донесува Советот на Општина Охрид, донесувањето на овој плански документ ќе има влијание врз животната средина
4. Обемот на извештајот за стратегиска оцена треба да ги опфати следните аспекти: Влијанието на развојните решенија во поглед на осетливите елементи на животната средина на планираниот опфат(вода, почва, управување со отпад, природното и културно/археолошко наследство).
5. Одлуката заедно со формуларите за определување на потребата од спроведување на стратегиска оцена се објавува на веб страната на Општина Охрид на следната веб адреса/и: www.ohrid.gov.mk
6. Против ова одлука јавноста има право на жалба до Министерството за животна средина и просторно планирање во рок од 15 дена од денот на објавувањето на одлуката на веб страната .

Бр. 21-5472/1
25.06-2020

Место
Охрид

Име и презиме
Градоначалник

Д-р Константин Георгиевски

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor
dhe Planifikimit Hapësinor

Бр. 21
Х. 0630

- СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Арх.бр УП1-15 935/2020

Дата 18-07-2020

До Општина Охрид
Ул. Димитар Влахов бр.57
6000 Охрид
Република Северна Македонија

Предмет: Известување
Врска: ваш бр. 21-5472/2 од 25.06.2020

Арх. бр.	УП1-15 935/2020
Дата	18-07-2020

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина и просторно планирање
Шифра: 21-5472/2
Дата: 16.07.2020

Почитувани,

Во врска со Вашето барање доставено до Министерство за животна средина и просторно планирање-Сектор за просторно планирање под бр. УП1-15 935/2020 од 26.06.2020 год. поврзано со постапка за носење на планска документација за Измена и дополна ДУП за УЗ 10 и УЗ 11, дел од УБ 10.4 и УБ 11.1 –опфат 2 - Општина Охрид, Ве известуваме дека согласно Законот за животната средина („Службен весник“ бр: 53/5, 81/5, 24/7, 159/8, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 183/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 42/16) Вашата Одлука за спроведување на Стратегиска оцена за влијание на животната средина и формуларот, Министерството за животна средина и просторно планирање ги прифаќа. Одлуката заедно со формуларите задолжително се објавуваат на веб страната на органот кој го подготвува и носи планскиот документ.

Со почит

Изработил: Милева Тагасовска

Проверил: Сашо Апостолов

Одобрил: Неби Рецепи

Мислење по однос на Планот од Дирекција за заштита и спасување

Влада на Република Северна Македонија
- ДИРЕКЦИЈА ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ -
Подрачно одделение за заштита и спасување - Охрид

07 јули 2020

Архивски број: 09/3-251/2

До
* ПОЛОГПРОЕКТ-ПРО * доо Гостивар
ул. „Илинденска“ бр.4
1230 Гостивар

Предмет: Барање за податоци и информации
Врска: Ваш акт бр.0307/68-01 од 26.06.2020 година.

Согласно чл.32 став 1 од Законот за просторно и урбанистичко планирање (“СВ на РСМ” бр. 199/14) како и Законот за изменување и дополнување на Законот за просторно и урбанистичко планирање (“СВ на РСМ” бр. 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18) и Законот за градење (“СВ на РСМ” бр. 130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 13/12, 144/12, 25/13, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 226/15, 30/16, 31/16, 71/16, 132/16, 35/18 и 168/16), Подрачното одделение Охрид на Дирекција за заштита и спасување на РСМ, информира:

Почитувани,

Ве известуваме дека Дирекцијата за заштита и спасување на РСМ не располага ниту има податоци за постоечка или планирана инфраструктура на планскиот опфат за изработка на ДУП за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1-опфат2, Охрид (измена и дополнување), Општина Охрид, РСМ .

Исто така, во прилог на дописот, Дирекцијата за заштита и спасување Ви доставува претходни услови за заштита и спасување со цел истите да се вградат во изработката на Државната урбанистичко-планска документација за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1-опфат2, Охрид (измена и дополнување), Општина Охрид, РСМ.

Ги доставува претходните услови за заштита и спасување, кои согласно Законот за заштита и спасување - пречистен текст (СВ на РСМ, бр. 93/12), Процената на загрозеност на опфатот за кој се однесува оваа проектна документација, Уредбата за начинот на применување на мерките за заштита и спасување при планирање на просторот и населбите, во проектите и при изградба на објектите, како и учество во технички преглед (СВ на РСМ, бр. 105/05) и други

1

Дирекција за заштита и спасување
Подрачно одделение за заштита и
спасување - Охрид

ул. „Димитар Влахов“ бр. 57,
6000 Охрид
Република Северна Македонија

+389 46 200 745
Ohrid@dzs.gov.mk

прописи кои ја регулираат оваа област, треба да бидат вградени при изработка на ДУП за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1-опфат2, Охрид (измена и дополнување), Општина Охрид, РСМ.

Во делот МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ, да се опфатат следните мерки:

1. ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД ПОЖАРИ, ЕКСПЛОЗИИ И ОПАСНИ МАТЕРИИ

При изработка на ДУП за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1-опфат2, Охрид (измена и дополнување), Општина Охрид, РСМ, да се почитуваат пропишаните мерки за заштита од пожари, согласно Законот за заштита и спасување (пречистен текст СВ на РСМ бр. 93/12), Законот за пожарникарство (СВ на РСМ бр. 67/04, 81/07, 55/13) и другите позитивни прописи со кои е регулирана оваа област.

Во однос на заштитата од пожари, во наведената документација да се реши и громобранската инсталација, со цел да нема појава на зголемено пожарно оптоварување.

2. ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД ПОПЛАВИ, УРИВАЊЕ НА БРАНИ И ДРУГИ АТМОСФЕРСКИ НЕПОГОДИ

При изработка на Државна урбанистичко-планска документација да се предвидат и пропишат мерките за заштита од поплави, уривање на брани и други атмосферски непогоди согласно Законот за заштита и спасување (пречистен текст Сл. Весник на РСМ бр. 93/12), и другите позитивни прописи со кои е регулирана оваа област.

3. ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД УРНАТИНИ

Заштитата од урнатини, како превентивна мерка, се утврдува во урбанистичките решенија во текот на планирање на просторот, урбанизирање на населбите и изградбата на објектите.

Во урбанистичките решенија се утврдува претпоставениот степен на урнатини, нивниот однос према слободните површини и степенот на проодност на сообраќајниците.

Заштитата од урнатини се обезбедува со изградба на оптимално отпорни објекти согласно сеизмолошката карта на РСМ.

4. РАДИОЛОШКА, ХЕМИСКА И БИОЛОШКА ЗАШТИТА

Да се предвидат мерки за радиолошка, хемиска и биолошка заштита.

5. ЗАСОЛНУВАЊЕ

Да се предвиди мерката за Засолнување на населението и материјалните добра (со изградба на јавни засолништа - обврска на ЕЛС).

Согласно Процената на загрозеност од природни непогоди и други несреќи на опфатот за кој се однесува овој план, а имајќи ги предвид одредбите од Законот за заштита и спасување (пречистен текст СВ на РСМ бр. 93/12), може да се вградат и други мерки за заштита и спасување.

Исто така, при проектирањето, да се имаат предвид одредбите од Правилникот за мерки за заштита и спасување од пожари, експлозии и опасни материји. (СВ на РСМ број 32/11), како и обврската при изградба на објекти да се изготвува техничка документација – елаборат за заштита од пожари, експлозии и опасни материји кој е дел од процесот за добивање на одобрение за градење.

Наведените претходни услови треба да се вградат во изработка на ДУП за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1-опфат2, Охрид (измена и дополнување), Општина Охрид, РСМ.

Или

Откако ќе ги разработите и вградите условите за заштита и спасување во планската документација за изработка на ДУП за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1-опфат2, Охрид (измена и дополнување), Општина Охрид, РСМ, да ја доставите до Дирекцијата за заштита и спасување, за да добиете мислење за застапеност на мерките за заштита и спасување.

ПОЗС Охрид, по овластување од Директорот
Советник,
Сашо Матлиоски

Sasho

Digitally signed by
Sasho Matlioski

Matlioski

Date: 2020.07.07
08:50:29 +02'00'

Доставено до:

- Насловот
- Архива

Мислање по однос на Планот од ЕВН

ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ Скопје
Друштво за дистрибуција на електрична енергија
Бр. 10-1671/7-181 од 06.07.2020
Скопје

Одговорно лице: Драган Николоски
Контакт телефон: 02 3205 300 – 41 308

**Предмет: Издавање на податоци за електроенергетски објекти и инфраструктура од
ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје**

Почитувани,

Во врска со Вашиот допис број 0307/68-01 од 26.06.2020 година, со кој барате да Ви издадеме податоци за електроенергетски објекти и инфраструктура од ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје за изработка на ДУП за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 – опфат 2, Охрид, КО Охрид2 (измена и дополнување), Ве известуваме дека во согласност со податоците од службената евиденција, располагаме со следните податоци:

Во дадениот опфат/локација имаме:

- 110(35)kV Трафостаница
- 110kV Подземна мрежа
- 110kV Надземна мрежа (*сопственост на МЕПСО)
- 35kV Подземна мрежа
- 35kV Надземна мрежа

- 10(20)/0.4kV Трафостаница
- 10(20)kV Подземна мрежа
- 10(20)kV Надземна мрежа

- 0.4kV Подземна мрежа
- 0.4kV Надземна мрежа

- Друго

Составен дел на овој одговор е и прилог – графички приказ (подлога во pdf и dwg формат со соодветно обележани леери) со вртани електроенергетски објекти и инфраструктура според податоците од службената евиденција.

При постоене на подземна инфраструктура во дадениот опфат, потребно е да се обратите до најблискиот Корисничко Енерго Центар, за проценка дали е потребно присуство на стручен вработен на лице место при реализирањето на активностите во предметниот опфат.

Задолжително да се предвиди заштитен појас на електроенергетските објекти согласно Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија.

Доколку при изведбата на работите е потребна дислокација на електроенергетските објекти и постројки на ЕВН Македонија АД Скопје инвеститорот е должен да ги надомести трошоците за дислокација. Во случај на настанување на штета на електроенергетските објекти, инвеститорот е должен да ја надомести штетата на ЕВН Македонија АД Скопје

Потврдата е од ограничено времетраење во рок од 3 месеци од датумот на нејзиното издавање.

Со почит,

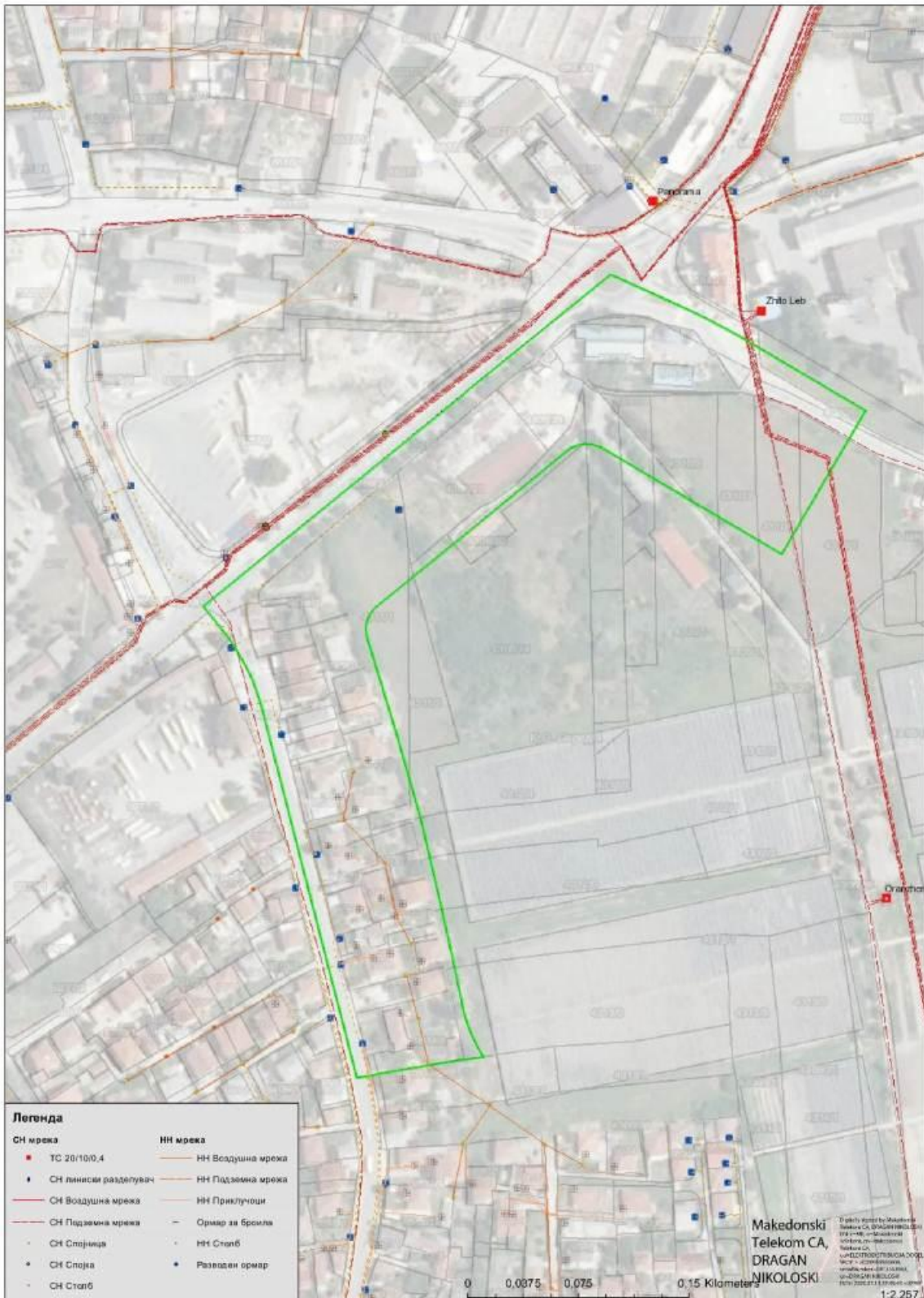
Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје
Оддел Мрежен Инженеринг

Makedonski
Telekom CA,
DRAGAN
NIKOLOSKI

Digitally signed by Makedonski
Telekom CA, DN: cn=DRAGAN NIKOLOSKI,
o=MK, ou=Telekom MK Telekom,
c=MK, email=DRAGAN.NIKOLOSKI@telekom.mk,
serial=4800000000,
url=http://www.telekom.mk,
dn:cn=DRAGAN NIKOLOSKI,
ou=MK, o=MK, email=DRAGAN.NIKOLOSKI@telekom.mk

Датум: 08.07.2020

Мислање по однос на Планот од ЈП Нискоградба Охрид и ЈП Водовод Охрид

ОДРЖУВАЊЕ И РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ПОЖАРНИ
ПАТИШТА И ХИДРОТЕХНИЧКИ ОБЈЕКТИ
НИСКОГРАДБА ОХРИД
Бр. 09-725/2
09.07.2020 год.
О Х Р И Д

До
Друштво за просторно и урбанистичко планирање
ПОЛОГПРОЕКТ-ПРО ДОО
бул.Гоце Делчев бб
1230 Гостивар

Наш број 09-725
Ваш број 0307 / 68-01

ПРЕДМЕТ: Информации

Почитувани,

Во врска со Вашето барање за доставување на информации за
канализациона инфраструктура за :

**ДУП за УЗ 10 и 11 ,дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 ,(измена и дополну-
вање) Охрид, Општина Охрид**

во прилог Ви ја доставуваме ситуацијата со внесена постоечка канализациона
инфраструктура. Во опфатот постојат канализациони приклучоци за објектите кои
не се прикажани.

Со почит

Прилог : Ситуација

Petar
Zafirovski

Digitally signed by Petar
Zafirovski
DN: cn=Petar Zafirovski, o=Petar
Zafirovski, ou=JP NISKOGRADBA
OHRID, email=petar.zafirovski@y
ahoo.com
Reason: I am the author of this
document
Location:
Date: 2020.07.09 09:51:40Z 00

Изготвил,
Петар Зафировски,дги

Проверил/Одобрил,
Нина Трендафилова,дги

**ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ
ВОДОВОД**

Бр. 09-1176/2
10.07.2020 год.
ОХРИД

ЈП ВОДОВОД - ОХРИД

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА СНАБДУВАЊЕ СО ВОДА ЗА ПИЕЊЕ
ЕМБС 7404026 ЕДБ МК4020019540214

ЈП ВОДОВОД ОХРИД
ул. Наум Охридски бб - Охрид

Информации на тел. 046/230-020; тел. Дирекција 046/ 250-120; Наплатен центар-Корзо 046/254-179;
ж.с-ка 530000202220150 Охридска Б. ж.с-ка 270074040260131 Халк Банка ж.с-ка 300010000183220 Комерцијална Б.
ж.с-ка 200003531943622 Стопанска Б. ж.с-ка 210074040260124 Тутунска Б. ж.с-ка 500000001294880 Стопанска Б.
ж.с-ка 250019000515505 Шпаркасе Б. ж.с-ка 290000022217998 ТТК Банка ж.с-ка 370001100290428 Еуро стандард Б.

БРЗО И ЕДНОСТАВНО ЕЛЕКТРОНСКО ПЛАЌАЊЕ БЕЗ ПРОВИЗИЈА НА WWW.EVODOVOD-OHRID.COM.MK

До
ДПУП "Пологпроект-Про" ДОО
ул. "Гоце Делчев" бб
Гостивар

Ваш број: 0307/68-01
Наш број: 09-1176/1

ПРЕДМЕТ: Доставување на податоци, информации и мислења

Почитувани,
Во врска со Вашето барање со кое барате да Ви ги доставиме податоците и информациите за потребите на постапката за изработување и одобрување на ДУП за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 – опфат 2, (измена и дополнување), Општина Охрид. Ви ја доставуваме ситуацијата со внесени посточка водоводни линии, притисокот е околу 4 бар, длабочината на цевките е околу 0,80 – 2.10 м, додека пак приклучоците се на помала длабочина. За време на изведба на градежните зафати контактирајте со Техничката служба од ЈП "Водовод" – Охрид на тел. 075 212 901.

Напомена: Ве известуваме дека МЈП "Проаква" – Струга од 23.12.2019 г. престана да постои!!! Ве молиме Вашите идни барања во однос на водоводни линии на територијата на Општина Охрид да ги адресирате на ЈП "Водовод" – Охрид, а не на МЈП "Проаква" – Струга.

Со почит.

Прилог: Ситуација со внесена постоечка водоводна линија.

Изработил: М-р Александар Ангеловски _____

Контролирал, Тех. Дир.: Љубе Трајановски, Дипл. град. инж. Lube Trajanovski

ЈП "Водовод" - Охрид
ВД Директор: Светозар Стефановиќ, Дипл. е.к.г.

www.vodovod-ohrid.com.mk; e-mail: javnost@vodovod-ohrid.com.mk; е-лек. плаќање: evodovod-ohrid.com.mk
Наплатен центар Корзо 046/254-179; Наплатен центар Градско Пазарште 046/251-120; Сервис служба 046/260-298
Пријавување состојба од 20ти до 25ти во месецот на телефон 046 254 179 или на evodovod-ohrid.com.mk

Мислање по однос на Планот од Телеком

СПОДЕЛИ ДОЖИВУВАЊА

Македонски Телеком АД - Скопје
Кеј 13 Ноември бр.6, 1000 Скопје

арх. бр:

дата:

До
ДПУП ПОЛОГПРОЕКТ ДОО
Бул.„Гоце Делчев“ бб, 1230 Гостивар

Ваше упатување	Барање на податоци и информации
Наше контакт лице	Лидија Темелковска Костуранова, Владо Новески
Телефон	+389 70 300 759
Во врска со	Известување за постојни и планирани тк инсталации за изработка на ДУП

Почитувани

Во врска со Вашето Барање, добиено преку системот е-урбанизам, со кое што барате податоци за постојни и планирани ТК инсталации за изработка на ДУП за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 – опфат 2, Охрид, КО Охрид2 (измена и дополнување), Ве известуваме дека во границите на планскиот опфат има постојни ТК инсталации кои се аплицирани на графичкиот прилог.

Планерот треба да предвиди коридори за поставување на нова оптичка линиска кабелска комуникациска инфраструктура на МКТ и пристапни точки за поврзување на објектите во опфатот, од двете страни на улицата. Новопланираните траси да се постават независно од постоење на линиска инфраструктура на бакарна мрежа на МКТ на дадени сегменти

Ова известување важи 6 (шест) месеци од денот на издавањето.

Напомена: Информациите содржани во овој документ се доверливи и тие се наменети за користење само од страна на примателот. Примателот е обврзан да превземе разумно ниво на грижа заради заштита на доверливите информации содржани во документот. Воедно, примателот е обврзан документот или било кој дел од неговата содржина да не го открива или дистрибуира на трети лица кои не се засегнати со актуелниот предмет, а заради спречување на можни злоупотреби

Со почит,

Македонски Телеком АД Скопје
По овластување на
Директор на сектор за пристапни мрежи

Васко Најков

Makedonski Digitally signed
Telekom CA, by Makedonski
Nikolche Telekom CA,
Tasevski Nikolche Tasevski
Date: 2020.07.20
12:08:42 +02'00'

МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД - СКОПЈЕ
Адреса: „Кеј 13-ти Ноември“ број 6, 1000 Скопје, Р. Македонија
Телефон: +389 2 3100 200 | Факс: +389 2 3100 300 | Контакт центар +389 2 122
E-Mail: kontakt@telekom.mk | Internet: www.telekom.mk
EMBC 5168660
ISO 9001, ISO 14001 и ISO 27001 сертифицирана компанија

Мислење по однос на Планот од Министерство за култура, Управа за заштита на културното наследство

ПРОСТОРНИ ПЛАН

Република Северна Македонија

Министерство за култура

УПРАВА ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

ДО

Бр. 17-2235/2
10.07.2020 година
Скопје

„ПОЛОГПРОЕКТ-ПРО“ ДОО

ул. „Илинденска“ бр. 4

1230 ГОСТИВАР

Предмет: Доставување податоци
Врска: Ваше писмо бр. 0307/68-01 од 26.06.2020 год.

Во врска со вашето барање за добивање податоци за културно наследство за изработка на Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 – опфат 2, Општина Охрид, Управата за заштита на културното наследство ја разгледа доставената и постојната документација и констатира дека во границите на планскиот опфат не постои заштитено добро ниту добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

Доколку при реализацијата на планот се појави археолошко наоѓалиште треба да се постапи во согласност со одредбите од член 65 од Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на Република Македонија“ бр.20/04, бр.115/07, бр.18/11, бр.148/11, бр.23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16 и 11/18).

Напоменуваме дека предметниот простор представува дел од природното и културното наследство на Охридскиот регион заштитен од УНЕСКО. Поради тоа при планирање и проектирање треба да се почитуваат меѓународните и домашните прописи и да се води сметка за вклопување на објектите во амбиентот.

Со почит,

Изработил: М. Матеска
Одобрил: м-р. Б. Јовановска

1

Управа за заштита на
културното наследство
Directorate for protection
of cultural heritage

ул. „Павел Шавев“ бр. 3, Скопје; П.Факс 220
contact@uzkn.gov.mk
+389 2 5517 700
www.uzkn.gov.mk

Мислење по однос на Планот од ГА-МА АД Скопје

ИЗВЕСТУВАЊЕ

Ве известуваме дека на предвидениот плански опфат за изработка на планска документација како, Детален урбанистички план (ДУП); Генерален урбанистички план (ГУП); Урбанистички план за село (УПС); Урбанистички план за вон населено место (УПСВНМ); Локална урбанистичка планска документација (ЛУПД); Државна урбанистичка планска документација (ДУПД); Архитектонско урбанистичка документација (АУП); Проект за инфраструктура (ПИ), нема траса на планиран и изведен гасовод.

Со почит,

ГА-МА АД Скопје
Извршни директори,

Радко Манов и Александар Арсиќ

Stamenov

Мислење по однос на Планот од НЕР АД Скопје

**Акционерско друштво за вршење на енергетски дејности
НАЦИОНАЛНИ ЕНЕРГЕТСКИ РЕСУРСИ Скопје во државна сопственост**

бул. Климент Охридски бр.58 б, Скопје
тел. 02 6090-137
факс 02 6090-437
contact@mer.com.mk
www.mer.com.mk
ЕМБС: 6664903

До:
ДПУП „ПОЛОГПРОЕКТ-ПРО „Доо, Гостивар

Предмет: Одговор на барање

Врска: Барање на податоци и информации со ваш бр.0307/68-01 од 26.06.2020 година

Согласно вашето Барање на податоци и информации, потребни за изработка на ДУП за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 – опфат 2, Охрид, КО Охрид2 (измена и дополнување), со ваш бр.0307/68-01 од 26.06.2020 година,

НЕР АД Скопје, Ве известува дека на наведениот плански опфат, нема изградено и не е планирано изградба на гасоводна мрежа.
НЕР АД Скопје дава позитивно мислење.

Со почит,

Изработил:
Иво Шурбановски

Olivera Kostancheva Digitally signed by Olivera Kostancheva
Date: 2020.07.09 09:50:02 +02'00'
НЕР АД Скопје
По овластување на директорот,
Раководител на Сектор
за изградба на гасоводен систем
Оливера Костанчева

Мислење по однос на Планот од АЕК АД Скопје

Наш број: 1404-2175/2
Скопје, 07.2020 г.

ДО:
ДПУП „ПОЛОГ ПРОЕКТ-ПРО“ ДОО Гостивар
ул. „Илинденска“ бр. 4
1230 Гостивар

Предмет: Одговор за барање за податоци за ТК инсталации
Врска: Ваше барање бр. 0307/68-01 од 26.06.2020г. преку е- урбанизам

Почитувани,

Во врска Вашето барање за доставување на податоци за изградени електронски комуникациски мрежи потребни за изработка на ДУП за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 – опфат 2, Охрид, према доставената ситуација, во прилог ви доставуваме податоци со кои во моментот располага Агенцијата за електронски комуникации.

Прилог:

Податоци на изградени јавни електронски комуникациски мрежи -во електронска форма

Со почит,

Сектор за телекомуникации

Изработил: С. Јовевска
Раководител на сектор: Борис Арсов

С. Јовевска

Борис Арсов

ПО ОВЛАСТУВАЊЕ НА ДИРЕКТОРОТ:
Синиша Апостолоски

АЕК-401.03

Синиша Апостолоски

www.aek.mk

ул. Кеј Димитар Влаков 21
1000 Скопје

тел.: 02 32 89 200
факс: 02 32 24 633
е-пошта: contact@aek.mk

13 КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Детален урбанистички план за УЗ 10 и 11, дел од УБ 10.4 и 11.1 - опфат 2 (измена и дополнување), општина Охрид плански период (2019 - 2024) предлог план;
- Податоци, информации и мислења добиени од стручни служби преку информацискиот систем е-урбанизам;
- Практичен водич кон Директивата за стратегиска оцена на животната средина, Септември 2005, издаден од Владата на Шкотска;
- Насоки за подготовка на стратегиска оцена на животната средина-"Развој на стратегиска оцена на животната средина, Методологија за Планови и Програми во Ирска";
- План за управување со Светското природно и културно наследство на Охридскиот Регион (2020 - 2029);
- Преглед на заштитни подрачја во РМ (2008) и Извештај на меѓународен консултант за заштитени подрачја во рамки на УНДП/ГЕФ/МЖСПП проектот: Зајакнување на еколошката, институционалната и финансиската одржливост на системот на заштитени подрачја во Македонија;
- Национални, регионални и локални стратегии, планови;
- Достапни искуства и практики.